

Hikayesini
OKU
karekodundan
DİNLE

'DEĞMEN BENİM GAMLI YASLI GÖNLÜME'

MEHMET ERENLER, EMİNE SAĞLAM AKFIRAT'A ANLATTI
SAYFA 15'TE

Aydınlık kapınızda

KORONA, karantina Aydınlıkçılara engel olamadı. Aydın Okur devreye girdi, evden çıkamayanlar için çözüm üretti. Gençler kapı kapı dolaşıyor, 65 yaş üstüne gazetesini götürüyor. Hedef bayi-de gazetesinin kalmaması, iade edilmesi. » **FUSUN İKİKARDEŞ'in haberi 8'de**

Para basmanın matematiği

TÜRKİYE'de şu an dolaşımda 790 milyon TL var. Para hacmimiz 2,5 trilyon lira. Bankacılık sektörünün 31 Mart 2020 itibarıyla verdiği kredi tutarı 2,9 trilyon TL'dir. Piyasaya 200-300 milyar liranın sürüldüğünü düşünelim. Bu durum: Piyasanın nakit akışına destek olur, birkaç aylık gelir eksikliğinde kişi ve işletmelere sermaye olur, bankanın yeni kredi kaynağına dönüşür. Hükümet'e çağrımızdır: Para basmaktan, ekonomide radikal tedbirler almaktan korkmayın.

MUSTAFA PAMUKOĞLU'nun yazısı 6'da

İktisatçı Uzunoğlu: HER EVE GIDA ÇEKİ

TRAKYA Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sadi Uzunoğlu, halkın ayakta kalması için kamunun adım atması gerektiğini söyledi. Uzunoğlu, "Türkiye'deki 23 milyon haneye başvuru esasına dayalı, ikametgah üzerinden en az bin liralık gıda çeki gönderilmeli" dedi.

» **RECEP ERÇİN'in haberi 6'da**

VATAN
EMEĞİ
NAMUS

Aydınlık

KURULUS: 1921

5 NİSAN 2020, PAZAR

2.5 TL

Vericiler

İşte ellerimiz! Biz ellerimizi veriyoruz
İşte gözlerimiz! Gözlerimizi de veriyoruz,
Ayaklarımızın ikisini birden ve tırnaklarımızı da.
Sizden çorap istiyoruz, bir çift çorap.
İstiyoruz sizden çarık ve kara sahtiyan da.
Biz veriyoruz kemiklerimizi, ayan beyan,
Süngü istiyoruz sizden, kalınc ve mızrak demiri.
İşte kanımız! Biz kanımızı da veriyoruz.
Sizden gazyağı, benzin, gres yağı, vazelin
İstiyoruz sizden, fişeklik ve barutun tamamını,
Yüzde kırkını mercimek ve sabunun.
Sizden kundura çivisi, saraç ipliği, nal demiri
İstiyoruz sizden solüsyon, sülfirik asit ve tutkal.
Biz gövdelerimizi veriyoruz, hepsi de yürekli.
Sizden gömlek istiyoruz, pazen gömlek,
Tuz, bez istiyoruz sizden, tuz ve bez.
Biz kollarımızı veriyoruz, kollarımızın ikisini de.
Sizden istiyoruz iki öküzün birisini.
Biz ciğerlerimizi veriyoruz, kimse istemeden,
Veriyoruz ciğerlerimizin akını karasını,
Körük istiyoruz sizden ve kükkürtün yansını.
Sizden arpa, saman istiyoruz ve kuru fasulye
İstiyoruz çorbalık un, şeker, vesaire...
Canlı organlar ve bütün aletler yükümlüdür.
Tornalar da yükümlüdür, frezeler ve bıçkı şeritleri.
Mazlumlara kurtuluş istiyor: Vereceğiz!
Milletimizden aldık ilk büyük siparişi:
Acıldır!
Dokuz Eylül sabahına yetiştireceğiz.

HÜSEYİN HAYDAR

Merhaba Kamuculuk-12

"**MUHALEFET**" olduklarını söyleyen CHP, İyi Parti, HDP ve Saadet Partisi gibi partiler, yarışa girdiler. Bol keseden dağıtılma kampanyası yürütüyorlar. Peki elde olan ve olmayan kaynakları dağıttığınız zaman, yatırım ve üretim için nereden kaynak bulacaksınız? Dışarıya borçlanarak iflas etmiş programı sürdürmeyi öneriyorlar.

BUGÜN Türkiye, hem koronavirüsle savaşabilmek hem de Üretim Ekonomisi inşa etmek için tasarruf yapmak, başka deyişle yatırım yapmak durumundadır. O nedenle zaman, Atatürk'ün milletin kaynaklarıyla çözüm anlayışını ayağa kaldırma zamanıdır.

IFLASLARI önlemek, üretim çarkını çevirmek için kaynak bulmak zorundayız. Ekmek teknesini korumak ve geliştirmek için, tasarruf oranını yükseltmek, yani kaynakları kamu kaynağına çevirmek zorundayız. İşsizliğe son vermek, daha çok insanı üretim sürecine sokmak için kamu kaynaklarını büyütme zorundayız.

BİR ülkenin kaynakları, son tahlilde emekçinin ürettiği değerlerdir. O değerlerin bugün yüzde 25'ini yatırıma ayırmazsak, ne koronavirüsün hakkından gelebiliriz, ne de ülke ekonomisini kurtarabiliriz.

» **DOĞU PERİNÇEK'in yazısı 8'de**

MSB'den haftada bir milyon maske

MILLİ Savunma Bakanlığı bünyesinde kurulan Koronavirüs ile Mücadele Merkezi çalışmalarını sürdürüyor. Bakan Hulusi Akar, "Dikimevi Müdürlüklerince haftada toplam 1 milyon maske, 5 bin tulum, ilaç Fabrikası Müdürlüğünce de haftada 5 bin litre alkol bazlı dezenfektan üretilmektedir" dedi. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu'nda yeni makine ve teçhizatlar tedarik ettiklerini belirten Akar, hedeflerinin haftada 2,5 milyon maske ve yüz bin tulum üretmek olduğunu söyledi.

Çiftçiler boştaki uçakları istedi

Üretici azalan ihracata çözüm buldu: Boştaki kargo uçaklarını verin, yaş meyve-sebze ihracatında kullanalım

ÜLKELER sınırlarını kapatınca birçok kargo uçağı boş çıktı. Bu durum ihracatı da etkiledi. Üretim bölgelerinde fiyatlar düştü. Ürünlerine dünyada talep olduğunu belirten çiftçiler, devletten destek istedi. Üreticiler, "Ürünler toplandıktan kısa süre sonra pazara sunulması lazım. Salgın durana kadar havayoluyla ihracat devam eder. Döviz girer, herkes kazanır" dedi. **7'de**

Çapa dekanı Tükek: Bir ayda belini kıranız

İSTANBUL Tıp Fakültesi'nde 9 katlı blok, koronavirüsle hizmet veriyor. Şu an 5'i çocuk 25 kişi yoğun bakımda. Günde 10'a yakın hasta iyileştirilerek taburcu ediliyor. Dekan Prof. Dr. Tufan Tükek, "İzolasyona dikkat edersek 1 ayda salgının belini kırabiliriz" dedi. **10'da**

2 Sayfa	OKTAY YILDIRIM Maraz-ı esası
4 Sayfa	ŞULE PERİNÇEK Bizim bayrağımızın rengi hâlâ kırmızı
5 Sayfa	MEHMET AKKAYA Ak Parti döneminde neler oldu?
10 Sayfa	İSMET ÖZÇELİK İş dünyasında gerilim artıyor
11 Sayfa	CEM GÜRDENİZ Karantina günlerinde denizci tavsiyeler
13 Sayfa	ONUR CAYMAZ Dışarı çıkıyorum
16 Sayfa	ATILLA ÖZALP Salgın sonrasında amatör liglerin durumu

Tekstilciler: Maskede sıkıntı kalmayacak

MASKE takmak artık zorunlu. Fakat üretim artmasına rağmen fiyatlar hâlâ yüksek. Aydınlık'a konuşan tekstil ihracatçıları yeni makinelerle birlikte üretimin hızlanacağını ve fiyatların düşeceğini söyledi. **9'da**

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI BİLİM KURULU'NDA **10'da** ABD'DEN PKK'YA 1,2 MİLYON DOLARLIK TIBBÎ YARDIM **14'te**

SATIR ARAŞINDA KALANLAR

MARAZ-I ESASİ

SAĞLIK ordumuzun en fedakar üyeleri-rinden biri, şu anda çok önemli bir hastanede en ön safta Korona illetiyle mücadele ediyor. Bakmayın "sağlıklı" olmasına, bir zamanlar terörle mücadelenin de ön saflarındaydı, şahsen biliyorum.

HİÇ UMUTSUZ DEĞİL, AMA ÖFKELİ

"Virtüs ile uğraşmak mesele değil, ben ölsem ne olur, önünde sonunda yeneceğiz" diyor, ama asıl derdi başka, "Ben o virüsü yendikten sonra ondan daha beterleri ile bir arada yaşayacağım kardeşim, yazacaksın bunları yaz."

Tamam dedim, o yüzden bu yazının sadece başlığı benim, gerisi onun sözleridir.

"12 kuruşluk maskeyi bir gecede kırk liraya satan mı beter korona mı kardeşim. Plastik yüz maskelerinin tanesi 200 liraya çıktı, eldiven, dezenfektan hepsi karaborsa oldu bir gecede." Bunu yapanların Bakanlık tarafından tespit ve ifşa edildiğini, para cezası verildiğini hatırlatıyorum, devam ediyor "Ellerine sağlık yapanların ama bir şey değişmiyor, biri TV'ye çıkıp sarımsağın faydalı olduğunu söylüyor ertesi gün 10 liralık sarımsak 70 lira. Başkası özel hastanede test yapmış sonuçlarını saklıyor, hangi birini sayayım. Bunlar sadece korona vakasında olmadı ki, bu kan emici yarasalar depresimde ya da selde de çıkıyorlar ortaya. Asıl hastalık bu kafa, bunu yenmemiz lazım, bunlar Yunan işgalinde dükkânlarına Yunan bayrağı asanlar, yarın yine aynısını yaparlar. Asıl mikrop bunlar. Torpilsiz, sınıfsız, aynsız gaynsız bir topluma dönüştürmezsek iyileşemeyiz."

Diyecek söz bulamıyorum, başkalarının fenalığından ferahlık yaratmaya çalışmak bir maraz (hastalık). Kaynağı ahlaki, içgüdüsel, eğitim ya da yaradılış olsun fark etmez, iyileştiril-

mesi gereken bir maraz, hatta maraz-i esasi...

Bu, Hobbes felsefesini tartışacağım bir yazı değil, ama gerçekten de insan insanın kurdu ve Hobbes'un dediği gibi bunu önlemenin tek yolu

devlet, ona göre Leviathan'ın devletiydi, bugün tam anlamıyla sosyal devlet...

Çünkü bu maraz-i esasi, liberalizmin yapısında var, mayası bozuk mayası...

DIYANET'İN GÜNDEMİ

İSLAM dünyasındaki en büyük savaş, aklıcılık ile nakilcilik arasındaki savaş.

Bitmiyor bir türlü. Bin yıl önce bilmem hangi tarikatın şeyhinin yazdığı uyduruk metinleri "sahih kaynak" olarak gösterip şifa için deve sidiği içmeyi tavsiye eden mi ararsın? Filanca "alimin" bin yıl önce Arap çöllerinde verdiği fetvaya bakıp, bugün için hukuk içtihadı yapan mı ararsın? Cehennemde yanmayan ke-fencisinden, dokuz yaşında çocuğa gelinlik biçenine kadar... Yiğlinla işe yaramaz, topluma, üretime zerre katkısı olmayan hurafe erbabi var. Kimi Kovid-19 ile konuşmuş da memleketimize musallat olmasına izin vermemiş, kimisi Korona'ya karşı 132 kez okununca şifa verecek duayı bulmuş, kimi "bilim adamları" geviş getiriyor" diye gazete köşesinden açıkça hakaret ediyor.

Diyanet İşleri Başkanlığı bu kişi ve yapıların toplumu zehirlemelerine mani ol-

mak, aklı esas alıp, nakle dayandırılan muzır izahattan halkı korumak, için kuruldu, başka bir amacı yok. Bunun için devletin en yüksek bütçeli kurumlarından biri, bunun için en çok personeli olan kurumlardan biri. Ama...

Dünya Korona illetiyle boğuşurken, daha 10 Ocak'tan itibaren Bilim Kurulu neredeyse her gün toplanırken bunlar umre turları düzenliyor. Ancak 27 Şubat'ta umre turlarının askıya alındığı açıklanıyor. 21 bin kişi memleketi dağılıyor, hatta ateşi olanların havaalanındaki kontrolden kolay geçmesi için rehberleri tarafından ateş düşürücü dağıtıldığı haberlere yansıyor, yalanlama yok. Tam tersi yapılan basın açıklamasında "doktorların umreden dönecekleri titizlikle kontrol ettiği" anlatılıyor. "Özel turlar da vardı" demesin kimse, çünkü onları kontrol etmekle görevli Diyanet müfettişleri de vardı.

Oysa bir yıllığına kiralınmış oteller vardı gittikleri yerde, bütün umrecilere yetecek kadar yatak. Kapatırdın kapıları, oradaki sağlık hizmetlerini yapan doktorlara personel takviyesi yapıp orada karantina uygular hasta olanları özel uçakla doğrudan hastaneye getirirdin, çok zor değildi bunu akletmek. Böylece kim enfekte kim değil bilirdin. Şimdi hangi umrecinin nereye gittiğini, hangi otobüse bindiğini arkasında bıraktığı enfeksiyon izlerinden biliyoruz.

Camilerde toplanmayı engellemek için ise 13 Mart'a kadar bekliyor, en sonunda nihayet karar veriliyor, ama durmuyor bu kez de "VIP Cuma" diye haber konusu oluyor. Ahaliye Cuma namazları yasaklandıktan sonra özel camide toplanıp Cuma kılıyor, bunu da sosyal medyadan paylaşıyor.

Yine durmuyor resmi sitesine saçma sapan kitaplar ekleyip halkın huzurunu

bozmaya devam ediyor, yine haber konusu. Kiminde "evlenme vaadi varsa mahrem yerlerinize bakabilirsiniz" yazıyormuş, kiminde "kannızı dövebilirsiniz."

Halkı huzursuz edip herkesin can derdine düştüğü bu günlerde neden yapıyor bunlar? Ne amaçlanıyor. Azıcık düşünen, azıcık aklını kullanan herkes bu tür hareketlerin toplumun huzurunu bozacağını bilir, ama bunlar ya düşünmüyorlar, ya da bile bile yapıyorlar. Her iki si de facia.

Tarikatların ipliğini pazara çıkaran raporunu yayımladım diye beni mahkemeye vermiş bir kurum, oysa bunu yapmak asıl görevleri, ama bakıyorsunuz umreden dönen korona şüphelilerine ateş düşürücü dağıtılar ya da kontrol etmesi gerekirken etmeyenler hakkında bir adım atmamış, bir tek açıklama yok. Açıklama, mahrem yerlere bakıran kitap için yapılıyor.

Mesela doktorlar diyor ki, "Korona-dan ölenleri ayrı mezarlara gömmeye gerek yok, virüs topraktan bulaşmaz o da ölür, ama ölüyü yıkayan gassallar çok dikkat emmeli, korunmalı çünkü sıvı temasından bulaşır..." O Diyanet bunu duyuyor da çıkıp demiyor ki, "ölüleri yıkamayın, hastane koşullarında sıvı sızmayacak şekilde sıkıca kefenleyin ve normal mezarlıklara gömün. Akletmiyor ki, bu toplu mezar uygulaması toplumu daha çok huzursuz edecek.

Rahmetli Yaşar Nuri Öztürk hocamız ışıklar içinde uyusun, hep söyledi, "Kur'an'da namaz kılmayan lanetlenmiyor hatta bir tehdit bile yok, ama en büyük tehditler aklını kullanmayanlar için, Allah onları lanetliyor, üzerlerine pislik indirmekte tehdit ediyor."

Ancak Diyanet İşleri, görevlerini doğru yapmayınca pislik memleketin üstüne iniyor.

'Valter' Avrasya Çağını Müjdeliyor!

GAMZE AYAN ÇAKMAK /
Belgrad Üniversitesi Doktora Öğrencisi

GEÇEN günlerde Sırbistan Cumhurbaşkanı Alexander Vučić'in koronavirüsle mücadele etmek için Çin Halk Cumhuriyeti Başkanı Xi Jinping'ten yardım talebinde bulunduğu konuşmasını izlemiştik. Vučić konuşmasında Avrupa ülkelerinden bekledikleri tıbbi yardım talebine olumlu yanıt alamadıklarını ve "Avrupa dayanışmasının bir masaldan ibaret olduğunu" belirtmişti. Vučić'in bu yardım talebiyle ilgili haber neredeyse 800 milyon Çinli tarafından okundu ve Çin'in sosyal paylaşım sitesi Weibo'daki Sırbistan turizm bürosunun hesabına yaklaşık 1 milyon Çinli destek mesajları bıraktı. Bazıları Sırbistan'ı ziyaret etmek istediklerini, bazıları Sırbistan'ı satın almak istediklerini belirtiyorlardı.

Sosyal medyadaki bu destek paylaşımları devam ederken 19 Mart'ta Çin merkez televizyonunda orijinal adı "Valter Brani Sarajevo" (Valter Saraybosna'yı Savunuyor diye Türkçe'ye çevirebiliriz) olan film yayımlandı. 1972 tarihli Yugoslav yapımı olan filmde II. Dünya Savaşı sırasında Nazi işgal güçlerine karşı mücadele eden "Valter" kod adlı komünist gerilla liderinin başından geçenler anlatılıyor.

Tüm zamanların en çok izlenen savaş filmlerinden biri olan Valter Brani Sarajevo filminin anısına Saraybosna'da bir müze de açılmış ve hatta yetkililer, filmin çeşitli sahnelerinin çekildiği yerlerin ziyaretini de içine alan bir turizm rotası planlamışlar.

Filmin Çin açısından önemi ve Çin'de bu kadar meşhur olmasının nedeni ise yüz milyonlarca Çinli'nin Kültür Devrimi sırasında ül-

kede gösterilecek çok az sayıda yabancı film arasında yer alan Valter Brani Sarajevo'yu izlemiş olmasıdır. Bosna-Hersek, son yıllarda sayıları iyice artmakta olan Çinli turistleri cezbetmek için bu geçmişten yararlanmaya çalışıyor. Müzenin yer aldığı Saraybosna Film Merkezi'nin başkanı Jasmin Duraković de filmin yeniden çekilmesi için birkaç Çinli film stüdyosu ile görüşmeler yapıldığını belirtmiştir.

2018 yılının Nisan ayında açılan Valter Brani Sarajevo Müzesi, filmin çeşitli sahnelerini, karakterlerin balmumu heykellerini ve filmle ilgili multimedia içerikli gösteren odaları sunuyor ziyaretçilerine. Duraković, müzenin Çinli turistler için büyük bir cazibe merkezi olduğunu ve Çinli turistlerin müzeye ilgilerinin yoğun olduğunu belirtmiş.

1970'lerin Çin'inde, Valter Brani Sarajevo pek çok izleyici için yabancı dış dünyaya açılan bir pencere demektir. Faşizmin zulmüne karşı yiğit ve başarılı bir komünist direniş öyküsü, Valter'i oynayan aktör Velimir "Bata" Zivojinović'in kariyerinde de dönüm noktası olmuş. Valter'in Çin'deki primiyeri, genelde ilk filmlerin başka bir yerde görülmeden önce gösterildiği Şangay'daki Kültür Meydanı'nda gerçekleşmiş. Daha sonra, ülke çapındaki tüm sinemalarda insanlar filmi görmek için sıraya girmişler ve biletler çoğu zaman tamamen satılmış. Ve 2018 gibi yakın bir zamanda, Valter'in tiyatro uyarlaması Şanghay Dramatik Sanat Merkezi'nde sahnelenmiş.

Film Çin'de o kadar popüler olmuş ki, bir bira markası Valter'in adını almış ve kutular Zivojinović'in yüzü ile süslenmiş. Filmden bazı ikonik çizgiler - "Bu şehri görüyor musunuz? Bu Walter!" gibi- o dönemi yaşayan Çin neslinin kolektif hafızasında kökleşmiş.

Diğer Yugoslav filmlerinin hiçbirisi Valter'in başarısına erişememiş. Yugoslav filmlerinin başarılı olmasının önemli bir nedenini Çinli film eleştirmeni Ai Yu

Valter hakkında yazmış olduğu bir yazısında Yugoslav filmlerinin o dönemki Çin devrim filmleri gibi kaplıplaşmış im-geler kullanmamış olmalarına bağlar. Ona göre; çoğu filmde iyi adamların hepsi aynı görünüyordu (yakışıklı, kendinden emin, işçi üniforması giymiş), "Yugoslav filmlerinde ise 'iyi adamlar' 'iyi adamlar' gibi görünmüyordu ve 'kötü görünen adamlar'ın da olumlu bir imajı vardı. Bu tür stereotip olmayan sanatsal ifadeler de Çin halkının ilgisini çekmişti.

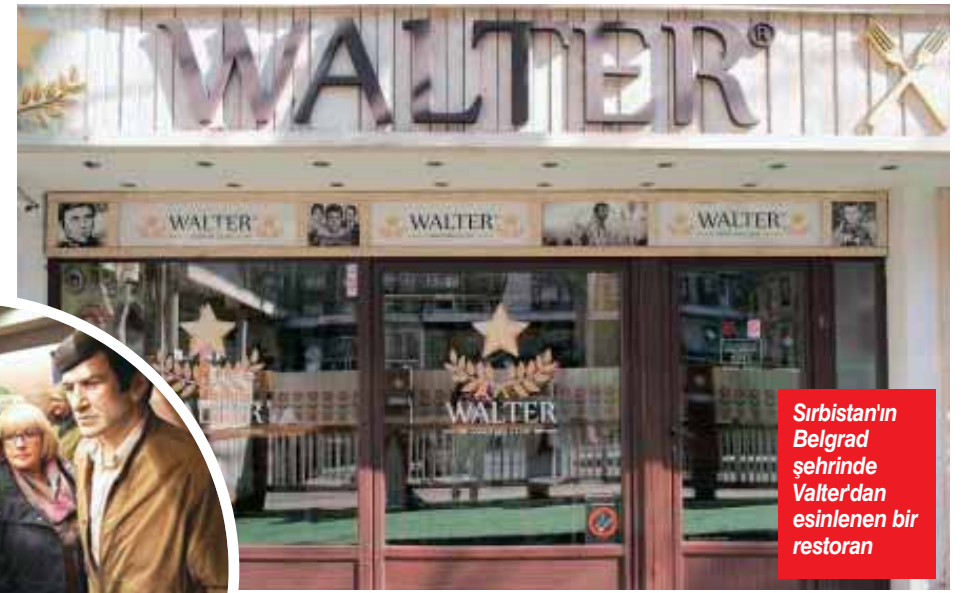
BİR DIPLOMASI ARACI

Film Sırbistan'ın da Çin ile arasındaki ilişkilerin gelişmesinde güçlü bir rol oynuyor. Sırbistan'a gelen Çinli turist sayısı önceki yıllara göre katlanarak artıyor ve Çin Avrupa'nın en fakir ülkelerinden biri olan Sırbistan'a büyük yatırım yapıyor. İki ülke arasındaki ticaret 2005-2016 arasında üç katlandı ve 2018'de Pekin ve Belgrad 3 milyar dolar değerinde ekonomik anlaşma imzaladı.

Sırbistan için bu anlaşmalar ekonomiyi canlandırmak için ihtiyaç duyulan altyapı ya-

Saraybosna'daki müzeden filmin başrol oyuncusunun balmumu heykelinin olduğu bir resim.

Sırbistan'ın Belgrad şehrinde Valter'dan esinlenen bir restoran

tırmalarını temsil etmekte iken Çin için, Güneydoğu Avrupa'da önemli bir dayanak noktası ve yakın gelecekte Avrupa Birliği üyesi olacağını umduğu Sırbistan ve diğer Balkan ülkelerinde nüfuzunu ve etkisini artırma fırsatını temsil ediyor. Fakat bu Batı'yı endişelendirmekte.

Çin cumhurbaşkanı Xi Jinping en son 2016 yılında Sırbistan'ı ziyaret etti. (Bu 30 yıl aradan sonra Çin tarafından Sırbistan'a yapılan ilk ziyarettir). Bu ziyaret sırasında Çin tüm Avrupa pazarına giriş için stratejik önemi olan Balkanlarda nüfuzunu artırmak için Balkanların kilit ülkesi konumundaki Sırbistan ile bir dizi ekonomik anlaşmalara imza attı.

Çin ve Sırbistan arasındaki bağlar güçlendikçe, Valter Brani Sarajevo her iki ülke için bir kültürel diplomasi aracı olarak hizmet etmeye devam ediyor. Belgrad ziyareti sırasında Xi Jinping, filmle ilgili olarak başrol oyuncusunun nostaljik balmumu heykelini ziyaret

etti ve dönemin Sırbistan Cumhurbaşkanı Tomislav Nikolić'in Xi Jinping onuruna verdiği ziyafette filmin tema şarkısı çalındı. Bunun üzerine Xi filmi çok iyi hatırladığını ve bir zamanlar Çin'de çok popüler olan Yugoslav filmlerinin insanların yurtseverlik duygusunu uyandırarak bir dönemin genç neslinin hafızalarına kazındığını belirtmiştir.

Zor günler hakiki dostlukları toplumların ve devletlerin önüne koyuyor. "Gelişmiş" Batı ülkelerinin kar ve malyet hesabı yaparak kur-tarılacak insanların harcanacak paraya değip değmeyeceğini hesapladığı bir dönemde Çin hem kendi vatandaşlarına hem de kendinden yardım talebinde bulunan diğer ülkelerin vatandaşlarına yardıma koşuyor.

Sırbistan devlet başkanı Vučić'in talebine karşılık Çin'den gelen tıbbi yardım uçağını karşılama töreninde Vučić'in Sırbistan ve Çin bayraklarını öpmesi yeni dünyanın inşasına dair önemli ipuçları veriyor. Avrasya çağı sadece ekonomik, siyasi, askeri ilişkilerle değil aynı zamanda insani, kültürel, ahlaki ve tarihi dostluk bağlarıyla da yükseliyor.

İlacı ürettiler maliyeti düşürdüler

Türkiye'nin kayısı deposunda çiftçiler, artan zirai ilaç fiyatlarına çözümü, kendi ilaçlarını üreterek buldular. 25 ton zirai ilaca 30 bin lira ödeyen çiftçinin, kendi ürettiği ilacın maliyeti 6 bin lira

MALATYA'nın Doğanşehir ilçesinde yaşayan çiftçiler Türkiye'de bir ilki yaparak, zirai ilaçları kendileri üretip maliyetleri büyük oranda düşürdüler. Türkiye'nin kayısı deposu Malatya'da çiftçiler, zirai ilaç maliyetlerini düşürmek için harekete geçti. Doğanşehir ilçesinde kayısı yetiştiriciliği yapan çiftçiler, ilaçların üretimi aşamasında ziraat mühendislerinden tavsiye olarak yola koyuldu. Geçimini çiftçilikle kazanan Muharrem Budak, artan ilaç fiyatlarının kendilerini zor durumda bıraktığını ve bu sebeple kendi ilaçlarını üretme fikriyle yola çıktıklarını söyledi.

DAHA AZ KİMYASAL KULLANILMIŞ OLUYOR

Yaptıkları çalışmayla Türkiye'deki diğer çiftçilere de örnek olduklarını ifade eden Budak, şunları anlattı: "Çiftçi olmak sadece toprağı işlemek ya da topraktan üretim sağlamak değildir. Üretici olmak gerçekten üretmeyi bilenlerin işidir. Kendi problemlerine çözümü kendileri araştırarak bulmalıdır. İlaç üretiminde kullanılan kükürt ve kireç tozlarını büyük kazanlarda kaynatıp süzgeçlerden geçirerek soğutuyor ve bidonlarda depolayarak kayısı ağaçlarının yapraklarını dökmesiyle ilaçları ilaçlamaya başlıyoruz.

Bu sayede hem mali açıdan rahatlıyoruz hem de ağaçlarımız daha az kimyasal ilaca maruz kalıyor."

30 BINDEN 6 BİNE DÜŞTÜ

Bir diğer çiftçi İbrahim Toraman ise ilaçları kendilerinin üretmesinin ardından maliyetlerinde önemli oranda düşüş olduğuna dikkat çekti. İlaç maliyetleriyle ilgili rakamları paylaşan Toraman, "300 hektarlık bir bahçeye 25 ton zirai ilaç satın alınca yaklaşık 30 bin lira masrafımız oluyor.

Ev yapımı ilaçlar sayesinde maliyet 6 bin liraya düştü" ifadelerini kullandı.

DAHA DAYANIKLI

Kendi ürettikleri ilaçların hem ağaçlara hem de toprağı diğer kimyasal ilaçlara göre de daha az zarar verdiğini belirten Toraman, ayrıca ağaçların kış koşullarına daha dayanıklı olduğunu ve verimlerinin arttığını kaydetti. Çiftçi Mahmut Kıran da ürettikleri ilaç sayesinde hem ekonomik olarak kazanç elde ettiklerini hem de bahçelerinin kışa daha dayanıklı hale geldiğini ifade etti. Kıran, ev yapımı ilaçlardan son derece olumlu sonuç aldıklarını ve başta Malatya'nın diğer bölgeleri olmak üzere tüm kayısı üreten bölgelerde de kullanılabileceğini aktardı.

FINDIK İHRACATINDA ŞAMPİYON TRABZON

TÜRKİYE'den 1 Ocak-31 Mart döneminde yapılan 556 milyon 934 bin 950 dolarlık fındık ihracatının yüzde 40'ına Trabzon merkezli firmalar imza attı.

Doğu Karadeniz İhracatçılar Birliği verilerinden derlediği bilgiye göre, Türkiye yılın ilk üç ayında 82 bin 733 ton fındık dış satımı yapıyor. Bu dönemde Trabzon merkezli firmalar ise 33 bin 384 ton fındık ihracatı karşılığında 220 milyon 710 bin 784 doların ülkeye girmesini sağladı. Trabzon toplam fındık ihracatının yüzde 40'ı yapıldı.

51 ÜLKEYE İHRAÇ

Kentten söz konusu dönemde yapılan fındık ihracatı geçen yılın aynı dönemine göre tutar bakımından yüzde 10, miktar bakımından yüzde 2 arttı. Trabzon'dan fındık ihracatı edilen ülke sayısı da 9 artısla 51'e yükseldi. En fazla ihracat yapılan ilk 5 ülke, 65 milyon 53 bin 523 dolarla İtalya, 39 milyon 462 bin 734 dolarla Almanya, 25 milyon 125 bin 43 dolarla Fransa, 14 milyon 800 bin 212 dolarla Polonya, 10 milyon 623 bin 492 dolarla Kanada, 7 milyon 275 bin

288 dolarla Çin Halk Cumhuriyeti oldu. Söz konusu dönemde, bir önceki yıl ihracat yapmayan Finlandiya, Küba, Ürdün, Karadağ, Tayland, Letonya, Endonezya, Azerbaycan ve Birleşik Arap Emirlikleri'ne (Dubai) toplam 963 bin dolarlık ürün satıldı.

İKİNCİ SIRADA İSTANBUL

Fındık ihraç eden 18 il arasında yüzde 40 ile birinci olan Trabzon'u yüzde 30 ile İstanbul, yüzde 9 ile Giresun, yüzde 7 ile Ordu takip etti.

Doğu Karadeniz Fındık ve Mamulleri Sektör Komitesi Başkanı Mehmet Cıray, fındıkta 2019-2020 ihracat sezonunun çok iyi başladığını söyledi. Cıray, yeni tip koronavirüs salgınının birçok ülkede fabrika ve işyerlerinin iş yavaşlatmasına ya da kapanmasına neden olduğunu belirterek, "Tüketim taleplerindeki düşüşler ister istemez fındık ihracatına da olumsuz olarak yansdı. Salgının önümüzdeki aylarda kontrol altına alınmasıyla fındık ihracatında çok daha güzel rakamlara ulaşacağımıza inanıyoruz" dedi.

Ormanların gizli bekçileri sayesinde popülasyon arttı

TEKİRDAĞ'da ormanlık alana kurulan fotokapanlara, yaban domuzu, karaca, tilki ve porsuğun görüntüleri yansıdı Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü Tekirdağ Şubesinden yapılan açıklamaya göre, teknik ekiplerce kentte koruma ve kontrol çalışmaları, biyolojik çeşitlilik takibi, biyolojik kaçakçılık önleme çalışmaları devam ediyor. Fotokapan izleme çalışmaları sonucunda, yaban hayvanlarının popülasyonlarında artış gözlemlendi. Yaban domuzu,

karaca, tilki, porsuk ve bazı kuş türleri, fotokapanlarla doğal ortamlarında görüntülendi.

Gece balıkçılları Ovacık'ta

TUNCELİ'nin doğal güzellikleriyle öne çıkan Ovacık ilçesi, ilkbaharın gelişyle yüzlerce göçmen kuşa ev sahipliği yapıyor.

Munzur Dağları arasında yer alan bin 500 rakımlı Ovacık ilçesi, genellikle koloniler halinde hareket eden ve bilimsel adı

"nyctyorax" olan gece balıkçılları, ilçedeki Munzur Çayı çevresinde yer alan ağaç ve sazlık alanları mesken tuttu. Türkiye'deki popülasyonu yaklaşık bin ile 3 bin çift olan bu kuş türü, gece ya da sabah saatlerinde avladıkları balık, kurbağa, yılan ve kertenkele gibi canlılarla besleniyor.

Eski yaşam alanı ortaya çıktı

ARTVİN'de Deriner Barajı'nda su seviyesinin düşmesi nedeniyle eski Narlık köyünün yerleşim yeri gün yüzüne çıktı.

Çoruh Nehri üzerinde, temelden 249 metre gövde yüksekliğiyle sınıfta dünyanın altıncı, Türkiye'nin de en yüksek barajı olarak inşa edilen Deriner Barajı ve Hidroelektrik Santrali'nde 2012'de su tutulmaya başlandı. Barajın faaliyete alınmasıyla, havzadaki en büyük yerleşim yerlerinden Narlık köyü su altında kaldı. Köy, yılın belirli dönemlerinde barajdaki su seviyesinin düşmesiyle gün yüzüne çıkıyor.

FABRIKA DA VAR

DSİ 26. Bölge Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, maksimum işletme kotu 392, minimum 348 metre olan Deriner Barajı'nın su seviyesi, son günlerde 40 metre düşerek 352 metreye indi. Barajda su

seviyesinin düşmesiyle, 2010'da boşaltılan köydeki ev, cami, okul ve bir dönem zeytinyağı üretilen fabrikanın da aralarında bulunduğu bazı yapılar ortaya çıktı. Yöre sakinleri ve doğa fotoğrafçıları, buradaki eski yaşam alanını görmek için bölgeyi ziyaret ediyor.

Bizim bayrağımızın rengi hâlâ kırmızı

Şule
PERİNÇEK

MARİFET virüste mi? Elbette değil. 1929 krizinde de bir tetikleyici vardı, Birinci-İkinci Dünya Savaşının çıkışında da... Ama şu da bir gerçek bu tür büyük kapsamlı krizlerin sonunda dünyada siyasi, toplumsal ve kültürel taşlar yerinden oynar. Aslında krizlerin tetiklenme için minik bir virüse bakması da bu gereksininin gelip dayatmasındandır.

Yıllanmış, 300 yaş üstü Kıta Avrupasında kıpırdanmalar başladı.

AB bayrakları yakılıyor, Schengen tartışılıyor.

Cahil ve ezik bırakılmış, emperyalist mama uyuşturucuyla sakınleştirilmiş ABD'de de isyan korkusu önlem alınıyor. Silah alımında rekorlar kırılmaya başladı, Silahlı Kuvvetlerin yönetime el koyma senaryoları üst çekmeceelerde hazır tutuluyor.

BU BAYRAK HANGİ BAYRAK

Kriz dönemlerinde savunmaya geçilir. Tehlikeyi savuşturmak için örgütlü bir yapıya ihtiyaç dayatır.

Batı ülkelerinde devlet hatırlanıyor. Klasik krizin siyaset biliminin "bayrak etrafında toplanma etkisi" yorumu...

Ama ortada bir AB geçreği var.

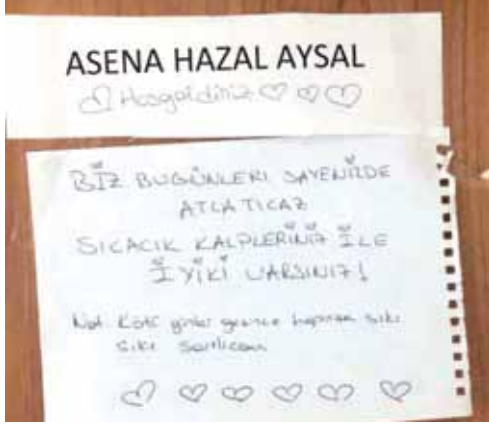
Bütün bu ülkelerde AB bayrağı dalgalanıyordu. Hadi toplan bakalım toplanabilersen.

Eurotopics'in aktardığı Hırvatistan'da yayımlanan günlük gazete Ve emjilist "Yoksa AB sadece iyi gün dostu mu?" diye soruyor. AB içinde nadiren gerçek bir dayanışma bulunduğuna işaret ediyor: "AB ne zaman bir kriz yaşasa - ki son zamanlarda bir kaç tane yaşadı- ilk kurban edilen, birliğin o çok övüldüğü dayanışma, işbirliği v.s. gibi ilkeler oluyor. Bu durumda ilk doğal refleksin geri çekilmek ve kendini ve ulus devletini korumak olması şartı değil. Ancak bu zihniyet siyasi bir rotaya döndüğüse, o zaman birçok kişi, AB sadece refah ve zenginlik içindeki yıllara özgü bir yapı mı acaba, diye sorgulayacaktır."

GÜVENİRLİK VIRÜSÜ

Bir sorgulama da Romanya'dan geliyor.

Deutsche Welle, Romanya, "AB böyle davranırsa imajını koruyamaz." yorumunu yapıyor. Ve bir Romanya'dan görünen gerçeğin altını çiziyor: "AB'nin kuzeydeki zengin üyeleri razı olmadığı için Korona tahlili ve ortak borçlanma gerçekleşmeyecek. SURE programından (AB Lisans Araştırmaları Yaz Programı) 100 milyar avronun şimdi kısa süreli istihdam programlarına aktarılmış olması AB'nin acınası halini hafızalardan silmeyecek. (...) AB'nin özellikle pandemiden çok etkilenen güney ülkelerinde bıraktığı izlenim şu: AB kuzeyin refahını önceleleyen ve arttıran bir kurum. Topluluğun eski güvenilirlik krizi hızla tımanıyor, tıpkı koronavirüs enfeksi-

İtalya'dan karantinaya gelen bir öğrenciyi görevliler böyle karşılamış. Kapısına not ilâştirmişler. yonlarının sayısı gibi."

EVDE ŞİDDET

Adı Avrupa Birliği ama gelişmeler farklı yaşanıyor. Dünya ölçeğinde her koyun kendi bacağından asılıyor.

Çıkar!

Kamu çıkan değil, özel çıkar!

İnsan değil, ben!

Zengin ülkeler sırtından zayıflanıyor.

Ülkelerin zengin ve sanayileşmiş bölgeleri sırtından daha yoksul olanları atıyor.

ABD ve eşkardeşlikleri krizlerle sarsılrsa da hâlâ kuvvetli bağları olan İngiltere yönetimleri de hepsini sırtından atıyor.

Gemiler mürettebatlarıyla birlikte denizin ortasında bırakıldı.

Komutanı feryat ediyor: Savaşta mıyız ki üç bin kişiyi ölüme terk edelim!

Bu gelişmeyi ailelere kadar indirmek olası.

Batı ülkelerinde evlere kapanan ailelerde şiddet artmış. Kadına, çocuğa şiddet ve cinayetler... Hiç şaşmamadım.

Araştırma yapmadan da sorsalardı söyledim. Birbirini sevmeyen, ilişkileri karşılıklı çıkarlara dayanan iki ya da daha çok sayıda "kişi"yi (evet, yanlış anlamadınız burada kan-koca ve çocukları kastediyorum, birçoğu gerçekten evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Değiştirme umudunu olmadan, gelecekte beklenilen evdeki birbirine yabancılaşan "kişiler"...) dar alanda tutarsan beklenen odur. Bu toplumlar, birbirlerinden farklı da olsa temelde birbirlerine benziyorlar. İnsana ilişkin ortak değer yargıları çok yıprandı... Vatan; millet; geleceğe ilişkin ortak umut, arzu ve hedef; aşk; sevgi; merhamet; dayanışma duyguları tozlu raflarda unutuldu.

Ekonomide koruyucu önlemler

VATAN Partisi'nin Üretim Devrimi Programı geldi, Türkiye'nin gündemine oturdu. Bazı ekonomistler bıyık altından gülümsüyordu. Şimdi diyorlar ki rüyamda görsem bunu söyleyeceğime inanmazdım. Böyle yapmak lazım!

Türkiye şanslı. Hazırlıksız değil. Çare var. Programı var. Uygulanacak. Başladı mecburen.

Türkiye'nin tek bayrak altında toplanacak umudu ve kararlığı da tek tük çürükler hariç var. Bu da kimilerinin söylediği gibi bir aldatmaca değil, bir çare olduğu geldi dayattı. Şimdi bu pusulayla yeni durumda ileriye dönük ışık tutmak gerekiyor. Kısa bakışlar. Sorun başlamadan koruyucu önlemler. Aynen koruyucu hekimlik gibi.

Dün haberlerde dinledim. İstanbul halinde domates bir-iki lira. Alıcı bekliyor. Markette 6-10-18 lira cinsine göre. Çilek turfanda. Çifçiden çıkışı üç buçuk. Üç liradan alıcı bekliyor. Biz evde bekliyoruz. O orada.

1918'de İspanyol gribi salgınında temizlik görevlisi.

bugünden alınmalı.

Savaş dönemlerinde kentlerde insanlar açlıktan ölüyor. Hemen o ilin köyünde üretim var. Ama ürettiklerini satmak için iletecek kamyonu koyacak mazotları yok.

Köydekiler de aç, kentliler de. Oysa çözüm basit. Türkiye ta Birinci Dünya Savaşı dönemlerinde bile yapıyor.

ÜRET DEMEK YETMİYOR

Şimdi bazı illerimizde bazı ürünlerin hasat zamanı.

Nasıl toplanacak? Nasıl ambalajlanacak?

Üreticilerimizin sağlığı için alınması gereken önlemler ve tüketiciye sağlıklı iletilmesi için uyulması gereken

kurallar nedir?

Bazı ürünlerimiz için ekim, dikim dönemi.

Üret demek yetmiyor.

İleriye dönük senaryolar ışığında neyi ne kadar üreteceğinin planlanması ve yönlendirilmesi, alım ve ulaşım güvencesinin sağlanması gerekir.

Ayrıntılandırmak mümkün.

Sırada işçilerimiz var. İş ve can güvenlikleri sağlanacak. Servislerinden çalışma ortamına kadar kurallar ve talepler belirlenecek.

Sağlıkçılar alkış değil, elbette ki can güvenliği ama yeni çalışma koşullarına göre ayrıca yaşamaların kolaylaştırılacağı önlemler bekliyor. Çocukların bakımının örgütlenmesinden alışverişlerine maskelerden yüzlerindeki yaraların önlenmesine kadar...

Turizm mevsimi geliyor.

Öyle bir sektör ki bitkisel tarımdan hayvancılığa, ticaretten ulaşım, sanayiye birçok alanı etkiliyor.

Ne olacak?

Bu yıl ne olacak?

Sağlık krizi çözüldüğünde nereden başlanacak?

Bankalar?

Sonuçta bunların hepsinin çözümü siyasete bakıyor.

Gelip dayattığından geç olabilir. Ön almak gerekir.

Hindistan'da kurallara uygun pazar alışverişi.

tatörlükten öğrendik.

■ Observador (Portekiz)

Hepimiz aynı gemideyiz

Böyle bir durum kıtanın kuzeyindeki ülkeleri sakınlıştirecek ve aynı zamanda güneydeki ülkelerin sırtında kambur olmuş ekonomik kurtarma paketlerinin de yeniden gündeme gelmesine engel olacaktır. ... Hepimiz aynı gemideyiz. ... Bencil olmak kulağa ne kadar cazip gelirse gelsin, akıldışıdır.

MİLLİ Eğitim Bakanlığının (MEB), Liselere Geçiş Sistemi (LGS) kapsamında 7 Haziran'da yapılacak merkezi sınava başvurular, oturumların içeriği, sınavın uygulanışı gibi konularda merak edilen soruları yanıtladı.

■ **Merkezi sınav başvuruları, nereden yapılacak, başvuru ücretli midir?**

✓ Merkezi sınav başvuruları, tüm 8'inci sınıf öğrencileri için Bakanlık tarafından merkezi olarak gerçekleştirilecektir. Başvurular ücretsizdir.

■ **Sınava tüm öğrencilerin katılma zorunluluğu var mıdır?**

✓ Hayır, sinava katılma zorunluluğu bulunmamaktadır.

■ **Resmî ve özel ortaokullar, imam hatip ortaokulları ve geçici eğitim merkezi öğrencilerinin başvuru şartları nelerdir?**

✓ 2019-2020 eğitim öğretim yılında resmî, özel ve imam hatip ortaokullarının 8'inci sınıfında öğrenim gören tüm öğrenciler ile geçici eğitim merkezlerinde örgün ortaöğretim kurumuna kayıt olma şartını taşıyan 8'inci sınıf öğrencilerinin, merkezi sınav başvurusu Bakanlık tarafından yapılacaktır.

■ **Açık öğretim ortaokulu öğrencilerinin başvuru şartları nelerdir?**

✓ Örgün ortaöğretim kurumuna kayıt olma şartını taşıyan ve öğrenim gördüğü okulun 8'inci sınıfına devam eden öğrenciler merkezi sinava başvurabilir.

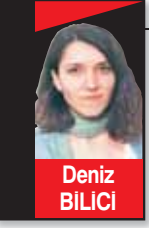
■ **Yurtdışında e-okul sisteminde kayıtlı olmayan okullarda öğrenim gören öğrencilerin başvuru şartları nelerdir?**

✓ Denklik Yönetmeliği esas alınarak öğrenim belgesi kontrol edilenler Türkiye'deki 8'inci sınıf seviyesine denk sınıfta öğrenim görüyor olmak şartıyla başvurularını, 3-14 Nisan'da Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilik, başkonsolosluk veya konsoloslukları üzerinden yapacaktır.

■ **Sınav giriş belgesi nereden alınacak?**

20 yaş altındakilere sokağa çıkma yasağı geldi. Peki bu yaşlarda çalışan genç nüfusun durumu ne olacak? Ağırlıklı hizmet sektöründe çalışan bu yaş grubundaki gençler, salgınla işyükü artan sektörde tavsiye olunduğu gibi idari izinli sayılabilecek mi? Özel sektörün tercihi, örneklerinden bildiğimiz üzere, ücretsiz izne göndermek ya da işten çıkarmak olacaktır...

DENİZ BİLİCİ

YENİ tip koronavirüs (Kovid-19) salgınında bulaş riskinin önüne geçmek için gelen yasaklara bir yenisi daha eklendi. Risk grubu olan 65 yaş üstünün sokağa çıkmasının yasaklanması ardından belirlitileri göstermeyen ancak taşıyıcı olan gençlerin virüs bulaştırmasını önlemek için 20 yaş altındakilere de sokağa çıkma yasağı geldi. Ancak Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2019 verilerine göre ülkemizde 5-19 yaş arası tarım, sanayi ve hizmet işkolu ağırlıklı olmak üzere 1 milyon 531 bin çalışan var. Birçok işin durdurulduğunu varsaysak bile market çalışanları, kuryeler gibi hizmet sektöründe çalışan bu yaşlarda birçok genç bulunuyor. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, kamu ve özel sektörde çalışan gençlerin idari izinli sayılacağını söylese de bu karar özel sektör için tavsiye niteliğinde kalıyor.

1 MİLYON 385 BİN GENÇ

Türkiye'de 5-14 yaş aralığında, çalışması yasak 146 bin çocuk iş başında... 14 yaşını dolduran çocukların çalışabilmesi için İş Kanunu'nda bazı düzenlemeler olsa da çocuk işçilik

ülkemizin de acı bir gerçeği. Bunun yanında eğitime devam edememiş, okurken çalışmak durumunda kalan, aile ekonomisine katkıda bulunan genç işgücü yaşadığımız bu salgın günlerinde ağırlıklı olarak hizmet sektöründe istihdamda. 2019 rakamlarına göre 15-19 yaş aralığında 1 milyon 385 bin genç çalışıyor. Bunun 353 bini tarımda, 304 bini sanayide, 76 bini inşaat, 651 bini hizmet sektöründe alın-teri döküyor.

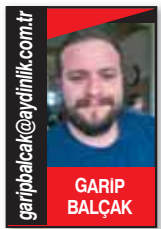
ÖZEL SEKTÖRDE İDARI İZİN MÜMKÜN MÜ?

Evlerinde kendini izole edenlerin siparişini getiren, hâlâ çalışması durdurulmayan inşaatları müteahhidin söz verdiği teslim tarihine yetiştirmek için çalışan, halkın gıdaya erişimi için marketlerde izinsiz, fazla mesaiyle emeği sömürülen bu gençlerin şimdi dışarı

çıkması yasak. Zor çalışma koşullarına katlanıp ekmeke parası peşinde koşan bu çocuklar için idari izin tavsiyesi, acımasız özel sektörde karşılık bulmamacaktır. Virüsün istihdam ve ekonomiyi olumsuz etkilerini azaltmak için kısa çalışma ödeneği alma şartlarının kolaylaştırılması(!) karşın işten atılan, ücretsiz izne gönderilenlerin on binlere ulaştığı belirtiliyor. Şu anki koşullarda etkin çalışan işkollarından hizmet sektörü, iş azaltma veya durdurulmaya gitmeyeceğinden bu gençlerin işten atılmaları ya da ücretsiz izne gönderilmeleri an meselesi...

VİRÜSE ÖNLEM ALIRKEN GELİR KAYBI DA ÖNLENMELİ

Hükümetin salgına önlem alırken halka gelir ve hak kaybı yaşatmamak için azami çaba göstermesi gerektiği yönünde toplumda hakim bir görüşün olduğu biliniyor. Uzmanlar, İşsizlik Sigortası Fonu'nu amacına uygun kullanılması ve işsizlik ödeneğinden yararlanma koşullarının kolaylaştırılması ile bir defaya mahsus, nüfusunuzun en zengin yüzde 20'sinden servet vergisi alınması için çağrı yapıyor.

KORONAVİRÜSÜN

ekonomik etkisi her geçen gün artmaya devam ediyor. Salgından önce de emeklilikte yaşa takılanlar (EYT) kendileri için iş bulmanın ne kadar zor olduğunu belirtiyorlardı.

Salgınla birlikte herkes gibi EYT'li-ler de durumdan olumsuz etkilendi. Emeklilikte Yaşa Takılanlar Sosyal Yardım-laşma ve Dayanışma Derneği Genel Başkanı Gönül Özüpak, bu sürecin EYT'liler için her zamankiden daha zor olduğunu söyledi.

Bu süreçten önce de yaş dolayısıyla iş bulmakta zorluk çektiklerini belirten Özüpak, "Şimdi de milletçe bilmediğimiz bir salgına karşı mücadele ediyoruz. Salgın ön-cesinde işsiz arkadaşlarımızın durumları za-

ten kötüydü. Fakat bu duruma bir de güç şartlarda iş bulan arkadaşlarımızın salgın sonrası işsiz kalması eklendi" dedi.

'SORUN BİR YASAYLA ÇÖZÜLEBİLİR'

Sağlığın her şeyden önce geldiğini vurgulayan Gözüpak, şu ifadeleri kullandı: "Her şeyden önce sağlık. Fakat elektrik, su ve doğalgaz olmadan yaşamak mümkün değil. Salgına karşı düzenlenen pakette biz EYT'li-ler için tatmin edici bir şey çıkmadı. Öncelikle sağlığın gözetilmesi gerektiğini söylüyoruz ve sokağa değil çıkmak bakmaya bile çekiniyoruz. Ama bazı arkadaşlarımız sadece kendinden değil ailesinden de sorumlu. Ekonomik olarak desteklenmediğimiz takdirde evde kalmamız nasıl sağlanacak? Sayın Cumhurbaşkanının başlattığı yardım kampanyasına eminim bir çok arkadaşımız katılmak ve beraberce bu sorunu aşmamıza yardım etmek istemlislerdir

DÜNYANIN BAŞKA BİR YERİNDE YOK

"Biz yıllarca çalıştık ve primlerimizi ödedik. Şu an ki ortamda bir yasa ile bizim sorunumuz çözüldü durumda. Buna zaten hakkımız var. EYT'liler olarak birbirimize destek olmaya çalışıyoruz ama ne-rye kadar bunu yapabiliriz. Dolmuşa binemeyecek durumda arkadaşlarımız var. 30 yıl prim ödedik biz bu şartlarla çalıştık. Ama sonra değiştirildi. Bunu araştırdık böyle bir şey dünyanın başka yerinde yok. Devletten mağduriyetimizin giderilmesini talep ediyoruz."

Mehmet AKKAYA

KAMU kurumlarını satma ve yok etme eyleminin en büyük ölçeklisi, en uzun süre iktidarda bulunan AK Parti döneminde gerçekleşti.

18 Kasım 2002'de Abdullah Gül ile başlayan AK Parti Hükümetlerinin ekonomi politikaları da, tarım politikaları da öncekilerin aynısıydı. 2015'e kadar da böyle sürdü. 2015'te başlayan ray değiştirme çabası ise yetersiz ve gitgellerle dolu.

Neler oldu AK Parti döneminde? Türkiye Ziraat Donatım Kurumuna (TZDK) karşı DSP-MHP-ANAP Hükümetinden devralınan miras devam ettirildi. Kurumun Sakarya Traktör İşletmesi satıldı, sonra da kapısına kilit vuruldu.

2004 yılı, SÜMER tesisi için vurgun yılıdır. Adana Çırcır, Adıyaman ve Bakırköy İşletmeleri, Çanakkale Sentetik Deri ve Beykoz Deri Kundura Fabrikaları bu dönemde satıldı.

Merinos Halı Markası, Yeşilova Halı Yün İpliği ve Battaniye Fabrikası, BUMAS ve Eryağ İşletmeleri bu dönemde satıldı.

ET VE BALIK KURUMU'nun kalanları da nasibini aldı; Manisa Et ve Tavuk Kombinasi, Samsun ve Mersin Soğuk Hava Depoları, 11 mağaza, 23 büro, 12 lojman, 4 arsa, 4 daire, 1 bina ve 131 taşınmaz satıldı.

SÜTAŞ'ın Malatya İşletmesi, 6 arsa, 5 bina, 13 daire, 51 taşınmaz ve 1 dükkân ile satıldı.

Gübre sanayisinin köşe taşları, GEMLİK GÜBRE, SAMSUN GÜBRE, İGSAŞ ve Kütahya İşletmesi ile İstanbul Satın Alma Müdürlüğü, Şanlıurfa, Fatsa ve Tekirdağ Depoları satıldı.

TÜRKŞEKER en büyük vurgunu bu dönemde yedi. ABD'li Cargill'e ve NBŞ üreten 4 fabrikaya faaliyet izni verildi. Yerli pancar şekerinin alanı daraltıldı. Sonra da Adapazarı, Kütahya, Amasya, Kayseri, Aksaray, Kırşehir, Afyon, Alpullu, Bor, Elbistan, Erzurum, Erzincan, Çorum, Muş Şeker Fabrikaları satıldı.

Sonra da büyük TEKEK kıyımı; Alkollü İçki Fabrikaları satıldı. Altı sigara fabrikası yabancılarla satıldı. Alıcı beşini kapattı. İkiz Kuleler, İstanbul Tütün Mamulleri Sanayi, Ambalaj Fabrikası, Bodrum Tesisi ve taşınmazları satıldı. Tuzluca, Sekili, Yavşan, Kağızman, Çankırı Kaya, Kaldırım ve Kayacık Tuzları, Kristal, Çamaltı ve Ayvalık Tuz İşletmeleri satıldı.

Türkiye'nin dev işletmeleri ERDEMİR, İSDEMİR, İSDEMİR ve ERDEMİR Limanları, ESGAZ, BURSAGAZ, TAKSAN, ÇELBOR, TÜMO-SAN, GERKONSAN satıldı. TÜPRAŞ ve TANK PALET yabancılara ortaklığına, T. TELEKOM ve PETKİM yabancılara satıldı. TÜPRAŞ'ın USAŞ hissesi, 18 taşınmaz, PETKİM'in 6 taşınmazı satıldı.

ETİ HOLDİNG'in ETİ ELEKTROMETALLURJİ, ETİ GÜMÜŞ, ETİ BAKIR, ETİ KROM, ÇAYELİ BAKIR İŞLETMELERİ satıldı. Seydişehir Alüminyum Fabrikası, Divriği ve Hekimhan Demir Madenleri, Oymapınar Barajı, Alümina Madeni, Antalya Limanı ve 4 taşınmaz satıldı. Sigorta sektörünün devleri BAŞAK SİGORTA ve BAŞAK EMEKLİLİK satıldı.

SEKA'nın Afyon, Balıkesir, Çaycuma, Aksu, Kastamonu ve Karacasu İşletmeleri, YİBİTAŞ KRAFT Torba İşletmesi, Ankara Alım Satım Müdürlüğü Binası, 3 arsa, 7 taşınmaz satıldı.

KARADENİZ BAKIR İŞLETMESİ'nin (KBI) Samsun ve Murgul İşletmeleri, Murgul HES'in Samsun varlıkları, 3 maden işletme ruhsatı devri ve KBI'nın 221 arsası, 157 taşınmazı, 89 lojmanı satıldı.

Taşucu Limanı Tersane Alanı, TCDD'nin İskenderun, Mersin, Derince ve İzmir Limanları satıldı.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMESİ'NİN (TDİ)Çeşme, Kuşadası, Trabzon ve Dikili limanları, Ankara ve Samsun Feribotları, Karadeniz, Turan Emeksiz, Yakıt II ile 14 gemisi, 3 tankeri, 22 taşınmazı, Samsun'da acente binası satıldı. TDİ Nakliyat İnşaat Turizm İhracat Pazarlama ile Şehir Hatları Çanakkale Hizmetleri satıldı.

EMEKLİ SANDIĞI'nın Çelik Palas, Büyük Ankara, Büyük Efes ve Büyük Tarabya Otelleri, Kızılay Emek İşhanı satıldı.

Ataköy Marina ve Yat İşletmesi, Ataköy Otelcilik, Kuşadası Tatil Köyü satıldı.

Kemerköy, Yatağan, Yeniköy, Orhaneli, Çatalağzı, Tunçbilek, Kangal, Elbistan A ve B Termik Santralleri satıldı.

Ovaakça, Alağa ve Ambarlı Doğalgaz Santralleri satıldı.

Parçalanmadan önce Türkiye Elektrik Kurumu'nun (TEK) işletmeleri olan Besni, Turunçova, Esendal, Kayadibi, Bayburt, Bozüyük, Adilcevaz, Ahlat, Dereköy, Cerrah, M. Kemalpaşa, Girlevik,

KİT'LER YOK EDİLİRKEN YANDAŞLAR NE YAPTI? - 7

Ak Parti döneminde neler oldu?

Otluca, Kuzuculu, Kiti, Kovada 1, Kovada 2, Ermenek, Telek, Bünyan, Pınarbaşı, Sızır, Bozkır, Göksu, Dere, İvriz, Karaköy, Derme, Erkenek, Kernek, Çağ, Anamur, Bozyazı, Derinçay, Silifke, Zeyne, Malazgirt, Sönmez, Çamardı, Değirmendere, Karacay, Haraklı, Pazarköy, Büyükkızıllı, Koyulhisar, Uludere, Işıklar, Çemişgezek, Endil, Hoşap, Erciş, Koçköprü, Gökçekaya, Sanyar, Yenice, Çatalan, Aslantaş, Menzelet, Kısıp, Karkamış, Doğanekent, Kürtün, Tortum, Özlüce, Kılıçkaya, Çamlıgöze, Hirfanlı, Kesikköprü, Hasan Uğurlu, Suat Uğurlu, Almuş, Köklüce, Altınkaya, Derbent, Kapulukaya, Adıgüzel, Kemer, Demirköprü, Karacaören-1, Göksu, Gezende, Ataköy, Beyköy, Çıldır, İkizdere, Kuzgun, Mercan, Tercan Hidroelektrik Santralleri satıldı.

TEK'in Engil Gaz Türbinleri, Denizli Jeotermal Santrali satıldı.

TEK'in ulusal elektrik dağıtım şebekesini önce EDAŞ yaptılar, sonra da 21 ayrı bölüye parçaladılar. TRAKYA, BOĞAZICI, ANADOLU YAKASI, SAKARYA, ULUDAĞ, GEDİZ, ADM, AKD ENİZ, OSMANGAZI, BAŞKENT, MERAM, TOROSLAR, KAYSERİ, AKEDAŞ, DİCLE, FIRAT, ÇAMLIBEL, YEŞİLIRMAK, ARAS, ÇORUH ve VANGÖLÜ EDAŞ adlarıyla kurulan şirketlere 49 yıllığına satıldı.

Araç Muayene İstasyonlarının 1. Ve 2. Bölgeleri yabancılara satıldı. TÜRKİYE DEMİR ÇELİK İŞLETMESİ'nin (TDÇİ) Devcei Demir Madeni Sahası satıldı. DİTAŞ, HAVELSAN, ASPILSAN, MEYBUZ, USAŞ, ORTADOĞU TEKNOPARK hissesi satıldı.

AK PARTİ HANGİ KURUMLARIN KAPISINA KİLİT VURDU?

Bu dönemde SSK'nın eczaneleri, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, TDİ Marmara Inc. tasfiye edildi.

SEKA'nın Ardanuç, Akkuş ve İzmit İşletmeleri kapatıldı.

Türkiye Gübre Sanayi AŞ (TÜGSAŞ), SÜMER HOLDİNG'e devredildi, tüzel kişiliğine son verildi.

EBK'nın Haydarpaşa Et İşleme Tesisi, Zeytinburnu Et Kombinasi ve Kayseri Et Kombinasi kapatıldı.

SÜMER'in Manisa Pamuklu Mensucat İşletmesi, Akdeniz Pamuklu Sanayi İşletmesi, Pazarlama İşletmesi, Bursa Merinos Yünlü Sanayii İşletmesi, Van Deri ve Kundura Sanayii İşletmesi, Sarıkamış Ayakkabı İşletmesi, Tercan Ayakkabı İşletmesi, Sümer Halı Isparta Halı Fabrikası, Sümer Halı Diyarbakır Bölge Müdürlüğü, Sümer Halı Isparta Bölge Müdürlüğü.

Bütün işletmeleri satılan veya kapatılan SÜMER HOLDİNG'in, dolayısıyla SÜMERBANK'ın ismi de lağvedildi.

TÜRKŞEKER'in Sarmısaklı ve Afyon Tarım İşletmeleri kapatıldı.

TEKEL'in Gaziantep İçki Fabrikası, Kırıkkale Şarap Fabrikası, Şanlıurfa Suma Fabrikası, Kelkit Kibrit Fabrikası, Taşköprü Jüt İpliği Fabrikası, Tabacs Turcs ve Erzincan Tuz İşletmesi kapatıldı.

TEKEL'in Kocaeli, Hendek, Sinop, Şarköy, Merzifon, Geyve, Soma, Ulubey, Ahmetli, Yenice, Çivril, Fethiye, Bergama, Dikili, Trabzon, Menemen, Kıraz, Bandırma, Demirci, Köprübaşı, Alaşehir, Karacasu, Gerze, Güney, Bucak, Eşme, Urla, Kınık, Tire, Yatağan, Havza, Niksar, İslahiye, Balesir, İvrindi, Sındırgı Yaprak Tütün İşletme Müdürlükleri kapatıldı.

TEKEL'in Samsun, Osmanlı, Saruhanlı, Hatay, Bandırma Yaprak Tütün İşletme Atölyeleri kapatıldı.

TEKEL'in Gökçeada ve Bozcaada İdare Memurlukları ve depoları, Yaprak Tütün Bakım Amirlikleri kapatıldı.

TEKEL'in Bitlis, Adana, Malatya, Tokat ve Cevizli Sigara Fabrikaları kapatıldı.

Bunca kurum satılır, kapatılırken, bu partinin merkez yöneticileri, milletvekilleri, belediye başkanları, il ve ilçe başkan ve yöneticileri, delegeleri ve üyeleri ne mi yaptılar?

Önceki hükümetlerin kıyımları sırasında ne olduysa bu dönemde de aynısı oldu.

Gıklarını çıkarmadılar. "N'oluyor arkadaş. Milletin, ülkenin geleceğini niye satıp savunuyorsunuz", demediler.

Seyrettiler sadece. Hükümet sattı, bunlar seyrettiler. Ve oy vermeye devam ettiler.

Öncekiler gibi bunlar da kendine Müslümandı. Başkasının gözündeki çöptü görüyor, ama kendi merteklerini görmüyorlardı.

Bugün geriye baktıklarında ne diyorlar dersiniz? Bunlar da sususlar, bunlar da üç maymunu oynuyorlar.

Terzi giften sağık çalışanlarına ücretsiz maske

KONYA'da terzilik yapan Himmet ve Gülistan Gülecüyz çifti, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınına karşı mücadele eden sağık çalışanlarının kullanması için 3 metrekairelik terzi dükkânlarında maske üretiyor.

Kızına, bir sağık çalışanı tarafından gelen "Babanın terzi olduğunu biliyoruz bize 30-40 tane maske yapabilir mi?" mesajının ardından Konya Bedesten Çarşısı'ndaki küçük dükkânında maske dikmeye başlayan çift, bu süreçte fedakarca çalışan sağık personellerine destek olmak istiyor.

Himmet Gülecüyz, koronavirüse karşı birlik olunması, herkesin taşın altına elini koymasını gerektiğini belirterek, eşiyle "Bir tuğla da bizden olsun" anlayışıyla yola çıktıklarını ifade etti. Kızının aldığı bu mesajın ardından "Böyle bir ihtiyaç varsa daha fazlasını yapalım" diye düşündüklerini anlatan Gülecüyz, "Belediyelerden ya da hastanelerden ihtiyaç duyulanları bize ulaşması halinde elimizden geldiğince yardımcı olmaya çalışırız. Kısacası üzerimizi düşün ne varsa ücretsiz yapmaya hazırız" dedi.

6.5728

dolar

7.2002

avro

2142TL

Cumhuriyet altını

89.384

BİST - 100

11.22

faiz

\$ 22.78

b. petrol

Mustafa
PAMUKOĞLU

PARA basmanın tek çare olduğunu söyledik. Ama şu soruların cevabını da vermek gerekir. Aksi halde durum tam anlaşılmaz. Peki, para basmanın hukuki ve mali çerçevesi nedir? Basılacak para piyasaya nasıl girecek? Merkez Bankası ne kadar para basabilir? Yetkisi ne? Şu anda piyasada dolaşan para miktarı nedir? Piyasaya girecek paranın gelir ve fiyat düzeyine etkisi ne olur? Cevapları verelim.

PARA TEORİSİ NE DER?

Para miktarındaki değişimin gelir ve fiyat düzeyine etkisini klasik iktisatçılar gelir düzeyinin etkilenmeyeceğini, fiyatların değişeceğini ileri sürmüşler. Keynes fiyata etkisini değil gelir düzeyini değiştireceği tezini ortaya atmış. Irvin Fisher ve çağdaş iktisatçılar para miktarındaki değişimin hem gelir hem de fiyat düzeyini değiştireceğini savunmuşlar. Bu görüşlerin iktisadi tekniğine girmeden bu kadar ile yetinelim.

PARA MİKTARI NEDİR?

Para miktarı (para arzı) bir ülkede tanımlanmış şekilleriyle piyasada bulunan parayı gösterir. Dar ve geniş anlamda para arzi tanımlanmıştır. Bu tanımları kolaylıkla anlaşılacağı için formülle göstermekte fayda var. M1 olarak gösterilen para arzı şudur: M1= Kişilerde, şirketlerde bulunan para (dolaşımdaki para) + Vadesiz TL ve dövizli mevduat (resmi kurum ve kuruluşların mevduatı hariç) M2= M1 + Vadeli TL mevduat + Vadeli döviz mevduatı (resmi kurum ve kuruluşların mevduatları hariç) M3= M2 + Resmi kuruluşlar mevduatı + Merkez Bankası'ndaki diğer mevduat Para teorisi ve para politikalarında genellikle M1 ve M2 kullanılır. Bu formülleri bilince biraz sonra vereceğimiz rakamların anlamlandırmak daha kolay olacaktır.

TÜRKİYE'NİN PARA ARZI

TCMB'nin ilan ettiği verilere göre Şubat 2020 itibarıyla para arzı tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. M1(milyon TL) ■ Bankalar dışındaki para: 148.637 ■ TL vadesiz mevduat: 262.494 ■ Döviz vadesiz mevduat: 148.637 Toplam M1: 789.680 Bu rakamları açıklarsak piyasada sizin, benim, şirketlerin kasasında, cebimizde 149 milyar lira var. Bankalarda vadesiz mevduat tutarı da 641 milyar lira. M2(Milyon TL) ■ Vadeli TL mevduatı: 913.536 ■ Vadeli döviz mevduatı: 893.694 Toplam vadeli mevduat: 1.767.230 Toplam M2: 2.556.911 Bize lazım olan M2 yaklaşık 2.5 trilyon lira. Yani para hacminiz bu. Bu rakam yaklaşık 400 milyar dolar demek. Çok mu? Hayır. GSYH'nızın yarısı.

KREDİ HACMİ

Bankalardaki mevduatlar krediye dönüştüğü için bu para miktarına karşı ne kadar kredi hacminin olduğunu da bilmekte yarar var. BDDK verilerine göre 31 Mart 2020 itibarıyla tüm bankacılık sisteminin verdiği kredi tutarı milyon TL olarak şöyledir. ■ Verilen TL krediler: 1.799.244 ■ Verilen dövizli krediler: 992.743 Toplam: 2.896.685 Yani bankacılık sektörü toplam 2.9 trilyon TL kredi vermiştir. Görüldüğü gibi banka kredilerinin tutarı M2 para arzı arasındaki fark bankacılık sektörünün mevduattan daha fazla kredi verdiği ve bunu borçlanma ile karşıladığını gösterir.

PIYASAYA SÜRÜLECEK PARA

Piyasaya 200-300 milyar liranın sürüldüğünü

Para basmanın matematiği ve sonuçları

düşünelim. Bu durumda yukarıdaki para arzımız ister cepte, ister şirket kasasında ister bankalara mevduat olarak yatırılsın bu tutar kadar artacaktır. Şimdi bu paranın ekonomide dolaşımına bakalım: Mevcut duruma göre M2'nin yüzde 6'sı bankalar dışında dolaşımda oluyor. Bunu 300 milyar lira ile çarparsak demek ki yaklaşık 18 milyar lirası nakit olarak cepten cebe, şirketten şirkete dolaşacak. Bunun anlamı bu para ile mal ve hizmet satın alınacak ve borç ödenecek. Mal ve hizmete talep artacaktır demektir. Geri kalan vadesiz ve vadeli olarak bankaya yatırılacak. Nakit çekilmeden hesap virmanları, EFT ve çek verme suretiyle mal ve hizmet alımları ile borç ödemelerinde kullanılacak. Bankalara yatırılan bu mevduatların da karşılığında bankalar kredi verebilecekler. Bu mevduat tutarının iki katı krediye dönüşümü olsa 600 milyar lira kredi alanlar bu parayı mal ve hizmet alımında ve borç ödemede kullanacaklar.

EKONOMİYE KATKISI

Bakın 300 milyar liranın, -koronavirüsün yarattığı olağanüstü şartlarda ve kaynak ihtiyacımızın had safhada olduğu bir dönemde piyasaya girmesi şu olumlu sonuçları yaratıyor: 1- Piyasanın nakit akışına destek oluyor. Çünkü piyasada nakit az. 2- Birkaç aylık gelir eksikliğinde kişi ve işletmelere işletme sermayesi haline geliyor. (Elden ele dolaşarak yüzlerce işletme sermayesine dönüşüyor.) 3- Bankaların kredi verebileceği yeni bir kaynağa dönüşüyor. Bir de şunu ekleyelim; bu 300 milyar lira toplam 2.9 trilyon büyüklükteki para arzımız yanında bir sorun oluşturmaz.

GELİRİ ARTIRMA ETKİSİ

Mal ve hizmetlere talep artacağı için üretim artacak ve stoklar eriyecek. Bunun anlamı satışların (ciironun) artacağıdır. Borcunu ödeyen ve rahatlayan işletme sahibi ile krediye ihtiyacı olup kredi alabilecek yatırımcı darboğazdan az da olsa çıkacak ve satışlara odaklanacak.

ENFLASYONA ETKİSİ

Mal ve hizmet talebini artıracacağı için talep artışının fiyatları etkilediği şeklindeki iktisadi ilke gereği talep enflasyonu olabilir. Eğer bu talep üretimi artıracak mal ve hizmetlere olursa enflasyon hiper olmaz. Ama gereksiz tüketime gider ve savurganca davranılırsa hiper enflasyon olur. O zaman da faizleri yükseltmek gerekebilecek.

HÜKÜMET KORKMAMALI

Hükümet korona salgısını nedeniyle bizce iktidar döneminin en zor sürecini yaşıyor. Tabi ki olağanüstü zamanlarda en isabetli kararları vermede zorluk çekilmesi doğal. Alınan tedbirler ve paketler yetersiz de olsa büyük bir çabanın olduğunu da gözden uzak tutmuyoruz. Bizler de öneri ve yapıcı eleştirilerimizle bu çabalara katkı sunmaya çalışıyoruz. Çünkü çok ağır bir dönemden geçerken sorumlulukların paylaşılmasının şart olduğuna inanıyoruz. Ancak Hükümetin de tüm önerilere ve eleştirilere açık olması gerekiyor. Bizim düşünderimizi elbette bizi yönetenler ve kıymetli teknisyenler de düşünüyor. Ama uygulamada tercihler ve siyasi gerekçeler farklı adımlar atılmasına yol açıyor. Bu nedenle diyoruz ki bazı ekonomik tedbirleri radikal biçimde almaktan korkmayın ve karar süreçlerinde sorumluluğu paylaşın. Son sözümüz şu olsun: Zaten para basılıyor, çil çil banknotlar piyasada; korkmayın basın. Önemli olan paranın piyasaya sürülmesi değil; bu paranın üretim değerine dönüşmesini sağlamaktır.

İKTİSATÇI PROF. DR. SADİ UZUNOĞLU ÖNERİLERİNİ AÇIKLADI

Hanelere gıda çeki gönderilsin

Türkiye'deki 23 milyon haneye başvuru esasına dayalı, ikametgah üzerinden en az bin liralık gıda çeki gönderilmesini öneren Prof. Dr. Sadi Uzunoğlu, 'Zengin olan zaten almaz. Bütün krediler üç ay faizsiz koşulsuz ertelenmeli' dedi

RECEP ERÇİN

TRAKYA Üniversitesi Öğretim Üyesi, on civarında ekonomi kitabının yazarı, birçok TV programı ve konferansta ekonomi yorumlarıyla tanınan iktisatçı Prof. Dr. Sadi Uzunoğlu ile koronavirüs sürecini halk ekonomisi gözünden değerlendirdik. Pandemi ile mücadelelenin topyekun bir seferberliğe dönmesi gerektiğini ifade eden Prof. Dr. Uzunoğlu, "Bir doktor arkadaşım diyor ki; bu virüsler bitmeyecek bunun ölüm oranı düşük bulaşma oranı yüksek, Sars'ta ise bulaşıcılık düşüktü ölüm oranı yüksekti; yarın başka bir virüs çıkıp da hem ölüm oranı hem bulaşıcılık oranı yüksek olursa ne yapacağız?" konusunu gündeme getirdi.

TERCİH YAPMAK ZORUNDAYIZ

Boş olan yurtların, kursların, otellerin karantina bölgesine çevrilebileceğini anlatan Prof. Dr. Sadi Uzunoğlu'na, koronavirüs sürecinde hanehalklarının ayakta kalması için kamunun ne tür tedbirler alabileceğini sorduğumuzda ise şunları söyledi: "Burada iki kanat var; hem talep çöküşü var, hem de arzda ciddi problemler olmaya başladı. Talebin düşmesiyle beraber. İç talebin desteklenmesi gerekiyor. Sağlık sistemimiz herkesi kaldırarak durumda değil. Bir tercih yapmak zorundayız. İnsanları evlerine gönderip kuluçka süresi iki hafta diyelim, üç hafta insanları evlerine göndereceğiz. Bunun sonucunda ekonomide durgunluk meydana gelecek. 'İnsan sağlığı mı, ekonomi mi?' dediğimizde bu tercihi yapamıyoruz. O yüzden işler sürsün diyoruz!"

ÜCRETSİZ İZİN TALEBİ ÇÖKERTİR

2-3 hafta evde oturun denilince ihtiyaçları karşılamamız lazım. Ücretsiz izne ayırma gibi iş yerleri bir yöntem uygulamaya başladı. Bu çok yanlış, iç talebi daha da çökertiyor. Durumu iyi olan patronlar da yapıyor, iyi olmayan zaten mecbur yapıyor. İnsanlar da, 'işimi kaybetmeyeyim, kredi kartıyla idare ederim' diyor ve mecburen imzayı atıyor. Burada gelirden de bir çöküntü var. İssiz kalan insanlar var; iş yeri kapandığı için, işte eğlence ve lokanta sektörü gibi... Hizmet sektörü istihdamın yüzde 55'i..

MARKET KARTLARI VERİLMELİ

Devlet bir durum saptamış kendi yardım ettiği aileler var; ama onlar zaten gelir elde ediyor. Onlara ilave para verilecekse tabi verilsin. Elektrik, su faturalarını ödemek için 100-200 lira daha fazla verilir. Ama bunun dışındaki ailelere harcamayı belli yerlerde kullanmak amacıyla faturalar ve yiyecek içecek ve hijyen giderleri için, market kartları şeklinde hızlı bir şekilde; bunlar dağıtılabilir. İlk yapılacak şey bunun çok hızlı hayata geçirilmesi."

KAYIT DIŞI BÜYÜK SORUN

Prof. Dr. Sadi Uzunoğlu'na "Kayıt dışı ve kendi hesabına çalışanlar ne olacak?" diye sorduğumuzda, şu öneride bulundu: "İşletmeler de çalışıp da kayıt dışı ki yüz-

Destekler adil dağıtılmalı

ALINAN bazı önlemlerin para basma olarak yansıtılmasının doğru olmadığını Merkez Bankası'nın piyasa mekanizması içerisinde para yaratma yetkisinin olduğunu hatırlatan Prof. Dr. Sadi Uzunoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bu terim de kötü kullanıldı. İnsanlar dövizde gider diyorlar... Bütçe açığından korkamamak lazım ama bu yardımların, verilen desteklerin şeffaf, objektif bir şekilde; bir köye yardım edip diğerine etmemek değil.. Dengeli, rasyonel bir biçimde, adil dağıtılması lazım."

normal çalışma dönemine gelene kadar ertelememiz lazım. İşsizlik sigortasından kısa çalışma ödeneklerinin mümkün olduğunca, zaten esnettiler, bekletmeden ödenmesi lazım" ifadelerini kullanan Sadi Uzunoğlu, kaynak sorunu olmadığını, İssizlik Sigortası Fonu kağıtlar da olsa bile Merkez Bankası tarafından zaten likidite edilebileceğini anlattı. Sadi Hoca ile söyleşimizi yaptıktan bir gün sonra Merkez Bankası, fona nakit kaynak aktarımı için bu yönde bir düzenleme yaptı.

Finansal piyasalardan reele dönmemiz lazım

KÜRESEL ekonomiye ilişkin öngörülerine yönelik sorumuzu da cevaplandıran Prof. Dr. Sadi Uzunoğlu, özetle şunları aktardı: "Dünya ekonomisindeki krizi, depresyonu tetikleyen bir olay oldu. Bakış açımızı finansal piyasalardan reel piyasalara çekmemiz lazım. Bütün bu kırılanlıklar finansal piyasaların bu kadar büyümesinden... Bu vadeli işlem piyasalarının geldiği düzey.. gerçeklerden kopuk bir hayal dünyası var. Reel ekonominin sorunlarına, insanların sorunlarına eğilmek gerektiğini daha iyi anladık. Çünkü bu virüsü; iyi beslenen kişi daha iyi atlatabiliyor, çünkü vücudunun direnç sistemi ona göre. Zor bir yıl bekliyor bizi..."

Patron üstünü tamamlayabilsin

PATRONLAR tarafından bir sorunu da dile getiren Prof. Dr. Sadi Uzunoğlu, "Şöyle bir problem var. Ekonomik sıkıntıya düşmüş ama biraz da parası var. İdare edemez, işletme sermayesini yitirir. Devlet kısa çalışma ödeneğine başvuruyor. Yüzde 60'ının ben ödeyeyim diyor. Ama adamın yüzde 60'lık ücreti adama yetmiyor. İşletme de yüzde 40'ı ben cebimden ödeyeyim, gider düşelim diyor. Ama devlet, 'ben o zaman ödemem sana' diyor. Engellemeyin adam resmi olarak versin. İş talebi çökmesin... Bu uygulamanın 6 ay dondurulması lazım" önerisinde bulundu

'Devlet kapitalizmine dönüş'

TÜRK Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu'nun (TGDF), TGDF Akademi'de DNG Danışmanlık Kurucusu ve ekonomi uzmanı Fatih Keresteci'yi ağırladı. Telekonferans ile yapılan seminerde konuşan Keresteci, içinde bulunan kriz durumunu tüketicilerin hastalık korkusuyla markete gitmemesine benzeterek, ekonominin canlanabilmesi için ayarların paranın devlet yardımları, destekleme paketleri ile bizzat ekonomideki aktörlere aktarılması gerektiğini, bu uygulamaya yeni yeni başladığını belirtti.

Keresteci, korona öncesi ve sonrası arasındaki en belirleyici değişikliği devlet aygıtının nicelik ve nitelik olarak büyümesi ve haya-

tin her alanına girmesi olacağını bildirdi. Keresteci, devletlerin kural ve cezaların daha caydırıcı olduğu sıkı bir ekonomi modeline geçeceğini, ekonomiyi yamamada geçirdiği ciddi değişikliklere yol açabilecek bu yaklaşımın toplum kültürü üzerinde etkili olacağını ifade etti.

Kriz sonrasında sosyalizm olmasa da "devlet kapitalizm"e dönüş olacağını öne süren Keresteci, iflasların önlenmesi için devletleştirmelere başvurulacağı öngörüsünde de bulundu.

ÇİFTÇİNİN
TALEBİ:'Boşta kalan uçaklar
sebze ihracatında kullanılsın'

AYDINLIK / ANKARA

KORONAVİRÜS salgını nedeniyle ihracatta yaşanan sıkıntı üretim bölgelerinde fiyatları düşürdü. Çiftçiler ürünlerine dünyada talep olduğunu belirterek, boşta kalan kargo uçaklarının ya meyve sebze ihracatında kullanılmasını, devletin bu konuda çiftçiye desteklemesini istedikler.

Koronavirüs salgını tüm dünyayı sararken, ülkeler arası mal nakliyesinde sorunlar başladı. Birçok ülke kapılarını kapattı, özellikle kara yoluyla yapılan dayanıksız tüketim malları ihracatında sıkıntı başladı. Ülke içinde arz talep dengesi bozulunca üretim bölgelerinde fiyatlar hızla düştü.

Antalya Ziraat Odası Başkanı Nazif Alp, Aydınlik'a yaptığı açıklamada, Antalya halinde domates fiyatlarının 1-2 liraya, patıcanın 2 liraya, salatalığın 1-2 liraya gerilediğini söyledi. Bu durumun ihracatta karşılaşılan sorunlardan ve ihracat yapılamamasından kaynaklandığını belirten Alp, şöyle konuştu:

"Dünyada talep var. Ama koronavirüs salgını nedeniyle ürettiğimiz mallar ihraç pazarlarına ulaştırılmıyor. Bizim ürünlerimiz dayanıklı tüketim mali değil. Toplandıktan sonra kısa sürede pazara sunulması lazım. Bunun için devlet devreye girmeli. Şu anda çok sayıda uçak, kargo uçağı yatıyor. Muhatap ül-

kelerle anlaşmalar yapılarak yaş meyve sebze ihracatımız bu uçaklarla yapılabilir. Bunun önu açılırsa en azından salgın durana kadar, havayoluyla ihracat devam eder. Bundan hem çiftçi, hem ihracatçı kazanır. Devletin kasasına da döviz girer. Hem de havacılık firmaları ayakta kalır. Şu anda çiftçiler olarak beklentimiz bu."

'TÜRKİYE'Yİ DOYURURUZ'

Çiftçilerin son birkaç yıldır büyük sıkıntıları yaşadığını, tam işler düzelirken koronavirüs salgını başladığını kaydeden Alp, hızlı hareket edilmesini, aksi halde çiftçilerin kaybının büyüyeceğini ifade etti. Gerekli desteklerin verilmesi durumunda bütün Türkiye'yi doyuracaklarını belirten Alp şunları söyledi:

"Çiftçi üretim yapmak istiyor ama ayağını bağlayan sorunlar var. Girdi maliyetleri sürekli artıyor. Şu anda bir domates fidesinin fiyatı beş lira. Düşünün bir dönüm seraya 2 bin 500 fide ekilir. Sadece fide için 12 bin 500 lira gerekiyor. Bunun ilacı, gübresi, işçisi, nakliyesi de var. Bir dönüm seranın sadece üretim maliyeti 18 bin lirayı aşıyor. Bu koşullarda çiftçi üretim yapmakta zorlanıyor. Bu olağanüstü dönemde çiftçilerin borçları bir yıl süreyle faizsiz ertelenmeli ve yeni üretim için faizsiz kredi verilmelidir. Çiftçi tek elle değil dört elle desteklenmelidir. Yaşanan kriz tarımsal üretimin, kendi kendine yetmenin önemini anlattı. Gereği yapılmalı.

Kampanyaya katılım
hız kesmiyor

Sivas'ta yaşayan Gül Nisa 10 yaşında. Bir yıldır biriktirdiği parasını Milli Dayanışma Kampanyası'na bağışladı. Kahramanmaraş'taki inşaat işçisi ise sosyal yardım ödeneğiyle katkıda bulundu. Kampanyaya destek çığ gibi büyüyor

HABER MERKEZİ

KORONAVİRÜSÜN ekonomik etkilerinin dar geliri vatandaşları etkilememesi için başlatılan Milli Dayanışma Kampanyası sürüyor. "Biz bize yeteriz Türkiye" sloganıyla başlatılan kampanyaya, dün de küçük çocuklar harçlarıyla, büyükler evlerinin giderlerinden kısarak bağış yaptılar. İş dünyası ve emekçilerin katkıları da devam ediyor.

Sivas'ın Şarkışla ilçesinde yaşayan 10 yaşındaki Gül Nisa Arslan, kumbarasında biriktirdiği 301 lirasını bağışladı. Esentepe Mahallesi'nde yaşayan 4. sınıf öğrencisi Gül Nisa Arslan, Vefa İletişim Hattı'nı aradı. Durumun kendisine iletilmesinin ardından Şarkışla Kaymakamı Mehmet Erdem, Gül Nisa'yı evinde ziyaret ederek biriktirdiği 301 lirayı teslim aldı. Gül Nisa, kendisine verilen harçlıkları 1 ay boyunca kumbarasında biriktirdiğini anlattı. Erdem, Gül Nisa'ya satranç takımı hediye etti.

3 KARDEŞ BİR OLDULAR

Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde 3 kardeş, bi-

riktirdikleri harçlıkları kampanyaya başladı. Cumhuriyet Mahallesi'nde Mührüban (11), Ebra Nur (8) ve Furkan Yürekli (6) kardeşler, kumbaralarında paraları; bisiklet ve kitap gibi ihtiyaçlarını karşılamak için biriktirdikleri söylediler. Baba Mehmet Emin Yürekli, çocuklarının aldığı karara destek vererek biriktirdikleri 600 lirayı Kaymakam ve Belediye Başkan Vekili Kenan Aktaş'a teslim etti. Baba Yürekli, çocuklarının davranışından duyduğu memnuniyeti dile getirerek, "Bağışta bulunmak çocuklarımızın fikriydi" dedi.

YARDIM ÖDEMESİNİ İADE ETTİ

Kahramanmaraş'ın Göksun ilçesinde yaşayan inşaat işçisi, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yatırılan sosyal yardım ödemesini kampanyaya bağışladı. Bozhöyük Mahallesi'nde ikamet eden 42 yaşındaki inşaat işçisi İsa Karabacak'ın eşi Gülsüm Karabacak'ın hesabına, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından bin lira sosyal yardım ödemesi yatırıldı. Karabacak ailesi, maddi durumlarının iyi olduğunu belirterek, yardım öde-

mesini iade etmek için Göksun Kaymakamlığına başvurdu.

TÜRK-İŞ'TEN
3 MİLYON LIRA KATKI

Türk-İş, 3 milyon lira bağışta bulunduğunu duyurdu. Cengiz Holding, kampanyaya 34 milyon lira bağışladı. Holding'den yapılan açıklamada, "Vefa Kolileri için de üzerimize düşen görevi yerine getirdik ve getirmeye de devam edeceğiz" ifadeleri kullanıldı. Doğuş Grubu da kampanyaya 15 milyon lira katkı sağladı. Ermeni Vakıflar Birliği Başkanı Bedros Şirinoğlu, kampanyaya 500 bin lira katkıda bulunduklarını bildirdi.

Yardımlara ulaşamayan soluğu muhtarlıkta alıyor

AYDINLIK / ANKARA

KORONAVİRÜS salgını ile mücadele kapsamında alınan '65 yaş üstündekilere kolonya ve maske dağıtımı' kararının uygulanmasında yaşanan sorunların, muhtarlarla vatandaşları karşı karşıya getirdiği bildirildi.

CHP Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak, muhtarlardan kendilerine sistemdeki aksaklıklarla ilgili çok sayıda şikayet geldiğini söyledi. Budak, yaptığı yazılı açıklamada şu satırlara yer verdi:

'ELLERİNDE NE MASKE
NE DE KAYNAK VAR'

"Cumhurbaşkanı'nın 15 gün önce açıkladığı ama hâlâ dağıtılmayan kolonya ve maskeden tutun da kaymakamlıklara aracılığıyla yapılan sosyal yardım ödemelerine kadar, vatandaş her konuda tek muhatap olarak karşında muhtarı buluyor. Kaymakamlıklara ulaşamayanlar soluğu muhtarlıkta alıyor. Ama muhtarların elinde ne maske ne kolonya ne de ödeme yapacak bir kaynak var. Sistemdeki beceriksizliğin bedelini muhtarlar ödiyor."

'İHTİYAÇ LİSTELERİ DE
VERİLMEMEYE BAŞLANDI'

"Sistemin doğru düzgün işleyişinin faturasını hiçbir yetkisi bulunmayan muhtarlar çeker hale geldi. Evden çıkama yaşağı olan yaşlı yurttaşlarımız kendilerine verilen numaralara ulaşmakta güçlük çekiyorlar. Acil ihtiyaçlarını en kolay muhtarlara söylüyorlar. Görüştüğümüz pek çok muhtar, bazı vatandaşların artık direkt kendilerine ihtiyaç listesi vermeye başladığını söyledi. O bir yana, Erdoğan'ın sözünü verdiği maske ve kolonyalara bile muhtarların el koyduğu-

nu ve dağıtmadığını iddia edip, muhtarlığı aramaya kalkan yurttaşlar bile oluyor. Oysa muhtarlıklarda ne maske ne kolonya var."

'KÜFÜR YEMEKTE
SİNİRLERİMİZ BOZULDU'

Muhtarların, kişisel gayret ve çabalarıyla mahallesinde ihtiyaç duyan kişilere yardımcı olmaya çalıştığına dikkat çeken Budak şöyle sürdürdü: "Şimdi bir de sosyal yardımların dağıtımı meselesi ortaya çıktı. PTT şubelerinin kapatılacağı söylenmesinin hemen ardından, vatandaş muhatap bulamayınca ilk iş muhtarı arıyor. 'Benim bin liram nerede muhtar?' diye soruyor. Muhtar kendisinin böyle bir kaynağının da yetkisinin de bulunmadığını söyleyince vatandaş tepki gösteriyor. Görüştüğümüz çok sayıda muhtar, 'küfür yemekten sinirlerimiz yıprandı' diye dert yandılar. Böyle bir şey olabilir mi? Muhtarlarımız işten kaçmıyor ki... Aksine keşke kaynağımız olsa da o paraları biz evlere gidip tek tek dağıtsak diyorlar. Bunun sorumlusu, sistemi doğru düzgün işletmeyen iktidar ve onun yönetimindeki bürokrasidir. Muhtarlar vatandaşı karşı karşıya getirmeyi başardılar."

ZMO'NIN MISIR RAPORU:

Stoklarımız 2020
sonrası için yeterli değil

AYDINLIK/ANKARA

ZİRAAT Mühendisleri Odası (ZMO) 'mısır raporu' açıkladı. Mısır üretimimizin ihtiyacı karşılamadığı, 2020 sonrası için stokların yeterli olmadığı, mısır üretiminin artırılması ve kendi kendimize yeter hale gelmemiz gerektiği belirtildi.

Mısırdaki dünya verimlerinin çok üzerinde verim elde edilmesine rağmen üretimimizin tüketimimizi karşılayamadığı vurgulanan raporda, şu satırlara yer verildi: "Dünya mısır verimi ortalaması dekar başına 580 kilogram iken, Türkiye verim ortalaması 700-bin kilogram aralığında değişmektedir. 1961 yılında 705 bin hektar alanda üretilen mısır ekim alanı, 2015/16 sezonunda 688 bin 170 hektara çıkmış, 2018/19 sezonunda ise 591 bin 900 hektara düşmüş olup, mısır üretimimiz 6 milyon ton civarındadır. Türkiye'nin dünya mısır üretimindeki yeri, yüzde 0.32 ile yüzde 0.60 oranında değişmektedir."

Ülkemizde piyasaya sunulan mısırın yüzde 75'inin yem sektöründe kullanıldığı kaydedilen raporda, yem sanayisinde de en yüksek payın kanatlı sektörüne ait olduğu, kalan yüzde 20'lik bölümün nişasta-glikoz sanayisinde, yüzde 5'inin ise endüstride, yağ üretiminde ve tohumluk olarak kullanıldığı bildirildi.

ÜRETİCİ YOKSULLAŞTI
'DIŞALIMCI ÜLKE' OLDUK

Mısır üretiminde son yıllarda görülen belirsizlikte, yüksek verimli melez çeşitlerin üretime alınması, yetiştirme tekniği uygulamalarındaki olumlu gelişmeler, tane ve silajlık mısırın destekleme kapsamına alınması etkili oldu. Raporda özetle şu saptamalara yer verildi:

■ Son 10 yılda mazottaki fiyat artışı yüzde 216, üre gübreye yüzde 292, DAP gübreye yüzde 262, 20:20:0 kompoze gübreye yüzde 277 olurken, mısır fiyatlarında artış yüzde 185 olmuş, mısır üreticisi yoksullaşmıştır.

■ Mısırdaki kendi kendimize yeterli bir ülke olmayıp, yumurta ve kanatlı üretimi ile büyükbaş hayvan sayısındaki artışa paralel yem hammaddesi talebindeki artışın da etkisiyle, mısırdaki dışalımci ülke' konumundayız.

■ Dünyada 2019 yılında 1.109 milyon ton mısır üretimi yapılmış olup en

büyük ihracatçı ülke olan ABD, mısır tüketiminde yüzde 27'lik bir paya sahiptir.

■ Türkiye 2018/2019 pazarlama sezonunda 438.015 dolar değerindeki 2,1 milyon ton ithalat ile dünya sıralamasında yüzde 1,18'lik pay ile 23. sıradadır.

■ Mısır dışalımci dane mısır ile sınırlı olmayıp, mısırın işlenmesi sonucu ortaya çıkan mısır nişastasının atığı olan mısır grizi ve DDGS kimi yem ürünler de küspe ve kepek yerine yem sanayinde kullanılmak üzere ithal edilmektedir.

'PLANLAMA YAPILSIN'

■ 2020 yılı ve sonrası için mısır stoklarımız yeterli değildir.

■ Ülke ve bölgeler düzeyinde yapılması gereken tarımsal üretim planlamasında, kullanım alanları, ihtiyaç, tüketim, dış ticaret gibi verilere dayalı gerçekçi öngörülerle mısır için üretim alanı ve ürün miktarı belirlenmelidir.

■ Dünyada etkili olan Covid-19 salgını nedeniyle ülkelerin sınırları kapatıp, dış ticaret hacmini daraltıp korumacılık önlemlerini artırdığı günümüzde, ülkemizde derhal planlı bir şekilde yerli mısır üretimi artırılmalıdır.

■ Destekler artırılmalı ve zamanında ödenmeli, mazot dahil temel girdi maliyetleri düşürülmeli, çiftçi borçları yapılandırılmalı ve faizler silinmeli, tohumda tamamen dışarıya bağımlılığı azaltılmak için Ar-Ge yatırımları artırılarak yerli çeşitler ıslah edilmeli ve yeterli miktarda üretilmelidir.

■ Gerek ekim alanı, gerekse birim alandan elde edilen verim artırılarak GDO'lu mısır dışalımci engellenmelidir.

■ TMO, 2020 yılı için şimdiden alım garantili ürün fiyatı açıklamalı, gerekli ödemeleri zamanında yapabilecek hazırlıklarını tamamlamalıdır.

Kitle örgütleri: 83 milyon
topyekün el ele verelim!

AYDINLIK/ANKARA

TÜRKİYE'NİN önde gelen meslek örgütü, sendika konfederasyonları ve sivil toplum örgütleri, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de etkili olan yeni tip koronavirüse (Covid-19) karşı yürütülen mücadele sürecine ilişkin ortak açıklamaya yaptılar. Açıklamada şu görüşlere yer verildi:

Şu an dünyanın neredeyse tamamı, son yılın en büyük felaketlerinden biri olarak tanımlanan Covid-19 salgınından mustarip durumda. İki cihan harbinden sonra, dünyanın karşı karşıya kaldığı en büyük krizi yaşıyoruz. Herkes tedirgin ve yanna nasıl bir günde uyanacağı endişesinde. Pek çoğumuz gönüllü karantina hayatı yaşıyor. Halen bu virüs dünyanın 174 ülkesine yayılmış durumdadır. Ülkemiz de buna karşı topyekün mücadele veriyor.

'ÜRETİMİ VE
İSTİHDAMI KORUYALIM'

Bu süreçte sağlık çalışanlarımız başta olmak üzere işinin başında olan tüm çalışanlarımıza, girişimcilerimize ve işverenlerimize şükranlarımızı sunuyoruz. Bu süreçte bizim yapmamız gereken, dayanışma içinde olmaktır. Bu salgına karşı 83 milyon hep birlikte mücadele vermektir. Bir olduğumuzu, iri olduğumuzu, diri olduğumuzu herkese göstermektir. Koronavirüse karşı belirlenen tedbirleri olarak ve kurallara sıkı sıkıya uyarak, hem çalışanlarımızı, hem de firmalarımızı korumaktır. Üretim ve hizmet kapasitemizi konuyarak üretmeye devam etmek, istihdamı korumaktır. Bunun için Hükümetimiz, Kısa Çalışma Ödeneninden yararlanma şartlarını önemli oranda iyileştirdi. Başvuru için gereken belge sayısını düşürdü. Bizler de şimdi hep birlikte diyoruz ki "Çalışanını işten çıkarma, istihdamını koru, ihtiyacın olan kaynak Kısa Çalışma Ödeneninde". Faaliyetlerini durduran veya azaltan firmalarımız, üç ay süreyle çalışanlarının maaşlarını buradan karşılayabilir. Tüm firmalarımızı, bu imkanı kullanmaya çağırıyoruz. El ele verelim, bu zor günleri hep birlikte gelebiliriz. Allah hepimizin yardımcısı olsun diyor, sizleri saygıyla selamlıyoruz.

Ortak bildiriyi katılan kuruluşlar:

1. Anadolu Aslanları İşadamları Derneği

(ASKON)

2. Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)

3. Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu (HAK-İŞ)

4. Kadın Girişimcileri Derneği (KAGİDER)

5. Memur Sendikaları Konfederasyonu (MEMUR-SEN)

6. Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD)

7. Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kurulu (OSBÜK)

8. Tüm Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜMSİAD)

9. Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED)

10. Türk Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (TÜSİAD)

11. Türk Veteriner Hekimler Birliği

12. Türkiye Barolar Birliği (TBB)

13. Türkiye Emekçiler Derneği (TÜED)

14. Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez (TESKOMB)

15. Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)

16. Türkiye Genç İşadamları Derneği (TÜGIAD)

17. Türkiye Genç İşadamları Konfederasyonu (TÜGİK)

18. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

19. Türkiye İş Kadınları Derneği (TIKAD)

20. Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ)

21. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK)

22. Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (KAMU-SEN)

23. Türkiye Mühendisler Birliği (TMB)

24. Türkiye Noterler Birliği

25. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)

26. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Kadın Girişimciler Kurulu

27. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Genç Girişimciler Kurulu

28. Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB)

29. Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED)

Rota

Doğu
PERİNÇEK

dogu.perincek@vatanpartisi.org.tr

MERHABA
KAMUCULUK – 12Virüsle savaş ve üretim
için tasarruf ve yatırım

“Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün yayınladığı 10 maddelik Tekalif-i Milliye emirleriyle, milletimizin elinde bulunan silahtan cephaneye, giysiden yiyecek içeceğe, makineden binek hayvanlarına kadar savaşta ihtiyaç duyulan hemen her malzemenin belirli bir oranı talep edilmiştir. Milletimiz bu dayanışma çağrısına mecburiyetin ötesinde bir gönüllülükle iştirak ederek, kendisinin ve evlatlarının geleceği için varını yoğunu devletine vermekten çekinmemiştir. Kendi tarihlerini bilmeyenler, bugün devletimizin yürüttüğü yardım kampanyasını dahi sabot etmeye çalışarak millettten ne kadar uzak olduklarını bir kez daha göstermişlerdir.”

“Atatürk, Sakarya Savaşı öncesinde çıkardığı Tekâlif-i Milliye Kararlarıyla, iki öküzü olanın bir öküzünü alarak savaş kazandı. Savasta alınan bir öküz, insanlarınıza iki öküz olarak geri verildi. Oysa Türkiye, düşmanın eline geçse, bütün öküzler düşmanın olacaktı.”

“Tasarruf oranını kapsamlı devlet uygulamalarıyla kademeli olarak üç yıl içinde yüzde 25’e çıkarmak durumundayız. İşsizliğe son vermek, dış ödemeler açığını kapatmak, üretim ekonomisini kurmak için başka bir yol yok. Tasarrufun ve yatırımın artırılması için, her vatandaşın serveti ve geliri ile orantılı özveride bulunacağı sistemler oluşturulacaktır.”

CUMHURBAŞKANIMIZ Sayın Erdoğan, 3 Nisan 2020 günü yaptığı konuşmada, tarihimizdeki Milli Dayanışma örneklerine değindi ve özellikle “Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün yayınladığı 10 maddelik Tekalif-i Milliye emirlerini” hatırlattı. Devamında şöyle diyor:

“Bu emirle milletimizin elinde bulunan silahtan cephaneye, giysiden yiyecek içeceğe, makineden binek hayvanlarına kadar savaşta ihtiyaç duyulan hemen her malzemenin belirli bir oranı talep edilmiştir. Milletimiz bu dayanışma çağrısına mecburiyetin ötesinde bir gönüllülükle iştirak ederek, kendisinin ve evlatlarının geleceği için varını yoğunu devletine vermekten çekinmemiştir. Kendi tarihlerini bilmeyenler, bugün devletimizin yürüttüğü yardım kampanyasını dahi sabot etmeye çalışarak millettten ne kadar uzak olduklarını bir kez daha göstermişlerdir.”

**ÇÖZÜMÜN ESASI:
İKİ ÖKÜZÜN BİRİ**

Bu köşede iki gün önce *Savaş Ekonomisi* yazısında Mustafa Kemal Paşa’nın Milli Mükellefiyetler Kanunu’nu bir kez daha gündeme getirdik. Atatürk, çiftçinin elinden iki öküzün birini alıyordu. Savaş koşullarında çözüm, çiftçiye öküz vermek değil, elindeki öküzü almaktır. Savaş, ancak halkın fedakârlığıyla kazanılabilir. Savaşta canını veren halk, öküzünü de verecekti.

Niçin? Savaş kazanmak ve ülke ekonomisini geliştirmek için! Cumhuriyet yönetimi bu anlayışla dışa borçlanarak kaynak yaratma dönemine son verdi. Millî kal-

kınının kaynağı halktan sağlandı. O kaynaklarla tanrı destekledi, sanayisini inşa edebildi, dış ticarete fazla veren bir ülke oldu.

1930’larda Türkiye on yıl boyunca dünyanın en hızlı gelişen iki ekonomisinden biri haline geldi. Bu başarının sırrı, halkın fedakârlığını örgütlemektir, başka deyişle halkın kaynaklarını halk için kullanmak ve plan yapmaktır.

**GÜNÜMÜZDE İKİ ÇÖZÜM
ÖNERİSİ:
DAĞITMAK MI
TOPLAMAK MI**

Bugün Türkiye’nin borç batağındaki ekonomik krizine bir de Koronavirüs salgını eklendi. İki çözüm öneriliyor.

Bir çözümü dağıtmak diye özetleyebiliriz. “Muhalefet” olduklarını söyleyen CHP, İYİ Parti, HDP ve Saadet Patisi gibi partiler, yanlış girdiler. Bol keseden dağıtım kampanyası yürütüyorlar. Muhalefetçiliği, çıkmazlarda çırpınmak olarak anılıyorlar. Halkla birleşmiyorlar, halk dalkavukluğu yapıyorlar.

**DAĞITICILARIN
ÇÖZÜMSÜZLÜĞÜ**

Peki elde olan ve olmayan kaynakları dağıttığınız zaman, yatırım ve üretim için nereden kaynak bulacaksınız?

Sırtlarında yumurta küfesi olmadığı için, bu sorunun yanıtı yok.

Dağıtım diyenlerin ellerinde dağıtacakları bir kaynak yok. Dışarıya borçlanarak iflas etmiş programı sürdürmeyi öneriyorlar. Borç çıkmazında debelenelim di-

yorlar.

Bugün Türkiye, hem Koronavirüsle savaşabilmek hem de Üretim Ekonomisi inşa etmek için tasarruf yapmak, başka deyişle yatırım yapmak durumundadır. O nedenle zaman, Atatürk’ün milletin kaynaklarıyla çözüm anlayışını ayağa kaldırma zamanıdır.

**BİRİÇİK SEÇENEK:
TASARRUF VE YATIRIM**

Çözüm, tasarrufu, dolayısıyla yatırımı artırmaktır.

Vatan Partisi, Üretim Devrimi Programı’nın “Yatırım için tasarruf” başlıklı 3. Maddesiyle, Atatürk’ün Milli Mükellefiyetler Kanunu’ndaki çözümü bugüne taşıyor:

“Atatürk, Sakarya Savaşı öncesinde çıkardığı *Tekâlif-i Milliye Kararlarıyla*, iki öküzü olanın bir öküzünü alarak savaş kazandı. O sayede 1925 yılında Aşar Vergisini kaldırarak köylüye bir anlamda ikişer öküz vermiş oldu. Savaş kazanmak için alınan bir öküz, insanlarınıza iki öküz olarak geri verildi. Oysa Türkiye, düşmanın eline geçse, bütün öküzler düşmanın olacaktı.

“Köylü, gelecek yıl üretebilmek için nasıl ürettiği ürünün içinden tohumluk ayırırsa, ülkeler de ürettiği değer bir bölümünü yatırıma ayırmak durumundadır. Türkiye’nin önünde üretilenleri dağıtmak ile yatırıma yönelip iş sahası açmak seçenekleri vardır. Türkiye büyük sarsıntılardan çıkmak için, tasarruf oranını artırmak ve yatırıma yönelmek zorundadır. 1990’lı yıllarda ve 2000’lerin başında yüzde 21 olan tasarruf oranı, 2019 yılında yüzde 13’e düşmüş bulunuyor.

“Tasarruf oranını kapsamlı devlet uy-

gulamalarıyla kademeli olarak üç yıl içinde yüzde 25’e çıkarmak durumundayız. İşsizliğe son vermenin, dış ödemeler açığını kapatmanın, üretim ekonomisini kurmanın başka bir yolu bulunmuyor. Tasarrufun ve yatırımın artırılmasında, her vatandaşın serveti ve geliri ile orantılı özveride bulunacağı sistemler oluşturulacaktır.” (Doğu Perinçek, *Üretim Devrimi*, s.39 vd.)

**EKMEK TEKNESİNİ
KORUMAK VE GELİŞTİRMEK**

Koronavirüsün dayattığı sağlık sorunlarını karşılamak için, kaynak yaratmak durumundayız.

İflas önlemek, üretim çarkını çevirmek için kaynak bulmak zorundayız.

Ekmeğin teknesini korumak ve geliştirmek için, tasarruf oranını yükseltmek, yani kaynakları kamu kaynağına çevirmek zorundayız.

İşsizliğe son vermek, daha çok insanı üretim sürecine sokmak için kamu kaynaklarını büyötmek zorundayız.

Dünyanın bütün ekonomik kalkınmaları, en sonunda emekçinin ürettiği değerlerden tasarruf edilerek gerçekleştirilmiştir. Dış kaynak, en konunda emekçinin sırtına faiziyle birlikte yüklenir. O devir arkada kaldı.

Bir ülkenin kaynakları, son tahlilde emekçinin ürettiği değerlerdir. O değerlerin bugün yüzde 25’ini yatırıma ayırmazsak, ne Koronavirüsün hakkından gelebiliriz, ne de ülke ekonomisini kurtarabiliriz. Ekonomi politüğün matematiğinden anlayanlar için başka çözüm yoktur.

**İşte
Tekâlif-i Milliye
emirleri**

1-Her ilçede bir tane Tekâlif-i Milliye Komisyonu kurulacak.

2-Halk, elindeki silah ve cephaneyi 3 gün içinde orduya teslim edecek.

3-Her aile bir askeri giydirecek.

4-Yiyecek ve giyecek maddelerinin yüzde 40’ına el konacak ve bunların karşılığı daha sonra geri ödenecek.

5-Ticaret adamlarının elindeki her türlü giyim eşyasının yüzde 40’ına el konacak ve bunların karşılığı daha sonra geri ödenecek.

6-Her türlü makineli aracın yüzde 40’ına el konacak.

7-Halkın elindeki binek hayvanlarının ve taşıt araçlarının yüzde 20’sine el konacak.

8-Sahipsiz bütün mallara el konacak.

9-Tüm demirci, dökümcü, nalbant, terzi ve marangoz gibi iş sahipleri ordunun emrinde çalışacak.

10-Halkın elindeki araçlar bir defa olmak üzere 100 km’lik mesafeye ücretsiz askeri ulaşım sağlayacak.

YARIN: MERHABA KAMUCULUK - 13

Toplanan kaynağın tahsisindeki temel ilkeler

Evlere Aydınlık servisi

Aydın Okur, 'Yüz yıllık mücadelenin bayrağı Aydınlik mutlaka yaşamalı' dedi ve günün zorluklarına karşı çözümünü de üretti. Bayide gazete mi yok? Yoksa bayi mi kapalı? Okurun yaşı 65 de, dışarı çıkamıyor mu? Hiç sorun değil. Her derdin bir çaresi var. Aydınlikçılar o derde de deva buldu

Bu fotoğraflar da Denizli’den: “Kurduğumuz ekiplerle, 65 yaş üstü dahil, ihtiyacı olan üyelerimize diğer ihtiyaçları ile beraber Aydınlik Gazetesini muhakkak ulaştırıyoruz.”

İZMİR’DE 65 YAŞ ÜSTÜ EMİN ELLERDE

İzmir’de Okur Temsilcisi gayet mutlu ve kendinden emin: “Koordine merkezimiz var, il ve ilçelerde örgütlendik. 65 yaş üstü yasağıyla birlikte Evde Kal kampanyasına destek için gıda ve ilaç öncelikli olarak evlere servis yapıyoruz. Bu çalışmada, talep olsun olmasın her gittiğimiz üyeye bir adet de Aydınlik götürüyoruz.”

Bir diğer okur, “50 yıldır ayakta tuttuğumuz Aydınlik’ımıza elbette sahip çıkacağız” diye yazmış. Öteki, “Her gün bir evime, bir işyerime ve bir de birilerine vermek üzere üç Aydınlik alıyordum. Bugünden itibaren dört Aydınlik alarak katkı vermeye çalışacağım” diye sunuyor katkısını. Yaşı 65 üstü olduğu belli olan bir başka okur şu çözümü geliştirmiş, diğerlerine öneriyor: “Bayi yakınında oturan bir arkadaştan rica

ettim, iki ay gazete almasını istedim. Bir yolunu bulur ederim, ya da bana kredi aç toptan ödeyeyim, diye teklif ettim. Ayrıca, bazı bayilerle dostluğu, tanışıklığı olan arkadaşlar telefonla ulaşabilir, gazetesinin ayrılmasını isteyebilir.”

Bir başkası, bir aylık gazete parasını gazetemiz hesap numarasına yatırmayı önermiş.

Okur temsilcileri, bayi satışı için olağanüstü gayret içinde. Sloganlar gelişmiş mücadele içinde: ‘İade edilen her gazete, mücadelenin önüne bir taş koymaktır!’

‘Aydınlanmanın ve toplumu aydınlatmanın en önemli aracı Aydınlik gazetesidir.’

Aydın Okur örgütlenmesindeki okur temsilcileri, her gün yeni fikir ve öneri geliştiriyor. “Ben şöyle bir yöntem buldum: 25 daireli apartmanımızın görevlisi, her sabah bakkal bayiden aldığı ekmeğin ve gazetemizi getiriyor. Ayrıca yakınımızda gazete ve dergi satan market var. ‘Her iki bayiye gelen gazetelerden satılmayan olursa sakın iade etmesinler ben alacağım’ şeklinde görevlimize tembihledim, her gün de kontrol ettiriyorum.” Yeter ki iade olmasın!

HER ÜYEYE BİR AYDINLIK

Ankara’da Vatan Partili gençler her gün 15-20 adres doluyor. Evde Kal uyarıları başladığından beri, 65 yaş üstü üyelere maske, eldiven, dezenfektan temini için dolaşan genç ekip, her gittikleri üyeye bir de Aydınlik götürüyor.

Denizli’de, Gaziantep’te, İstanbul’da... Aydınlikçı ekipleri iş başında. Aydın Okur örgütlenmesi dalların budaklanıyor, ilçelerde de temsilcilikler belirleniyor. Servis ekiplerinin telefonları bildiriliyor, nerelerde gazete yok, nerelerde fazla var, belirleniyor. Nokta atışı! Hiçbir gazete ziyan olmasın! Hem sayfa larında yazılanlar çok değerli, hem de emek yoğun bir çabanın ürünü! Hiçbir Aydınlikçı bu hazineye kayıtsız değil...

**GENEL MÜDÜR YARDIMCISI
UĞURCAN YARDIMOĞLU:****Okurlarımızla
bağımız eşsizdir!**

AYDINLIK Genel Müdür Yardımcısı Uğurcan Yardımoğlu, örgütlenmeyi ve işleyişi özetledi: ‘Ülkemizin salgın hastalıkla mücadele verdiği bugünlerde doğru bilgiye ulaşmak hayati önem taşıyor. Bu koşullarda gazetemiz Aydınlik’ın yayın çizgisi toplumu önlemlere uymaya, birlik olmaya ve dayanışma içerisinde davranmaya davet eden bir çizgi. Bu çizgi doğrultusunda yaptığımız haberlerin yazdığımız yazıların her eve ulaşması oldukça önemli. Yazılı basın açısından oldukça zor olan bu dönemde Aydınlik’ın eşsiz tarafı, okurlarıyla kurduğu bağ diyebiliriz. Gazetemizin okurlarımızla buluşabilmesi için okur platformumuz olan ‘Aydın Okur’u devreye soktuk. Aydın Okur bütün il ve ilçelerde kurduğu okur ağını harekete geçirdi. Bayilerde Aydınlik bırakmamak hedefiyle çalışıyoruz. Herkesin Aydınlik’a ulaşmasını sağlıyoruz. Aydın Okur merkezi ve il temsilcileri, salgın hastalıkla mücadelenin doğru bilgiye erişme/eriştirme cephesinde çalışıyor.

TEKSTİL İHRACATÇILARI AÇIKLADI:

Yeni gelecek sistemle maske üretimi artacak

Cumhurbaşkanlığı kararıyla koronavirüsün yayılımını önlemek amacıyla maske takmak zorunlu hale getirildi, maskelere talep arttı. Aydınlik'a konuşan tekstil ihracatçıları yeni gelecek maske makinalarıyla birlikte, kısa sürede tıbbi malzeme talebinin karşılanmasında sıkıntının giderileceğini söyledi

BİLİM Kurulu'nun, Cumhurbaşkanlığı'nı koronavirus salgınının yayılımının engellenmesi amacıyla önerdiği tedbirler hayata geçirildi. Bu kapsamda yurtaşlara kamu alanları ve insanların toplu bulunduğu bölgelerde maske takma zorunluluğu getirildi. Ancak salgının ilk günlerinden bu yana maske fiyatlarında dikkat çeken bir artış yaşandı. Son günlerde el birliğiyle maske üretimi artırsa da fiyatlar yüksek. Standart tek kullanımlık bez maskelerin tanesi eczanelerde yaklaşık 4 TL'ye satılıyor. Toptanda da fiyat çok farklı değil. İstanbul'da medikal ürünlerin satıldığı Karagül İş Merkezi'nde maske fiyatlarını sorduk. 50'li kutuların fiyatı 125-150 TL arasında değişiyor. Yani tanesi 2,5-3 TL'ye geliyor. İş Merkezi'nde özellikle yasaktan sonra hareketliliğin arttığı görüldü.

Peki Türkiye maske üretiminde ne du-

rumda, üretimin artırılması için ne gibi girişimler var? Aydınlik'a konuşan tekstil ihracatçıları maske kullanımının zorunlu hale gelmesinden doğacak fiyat artışını önlemek ve tıbbi malzeme talebinin giderilmesi için çalışmalarını anlattı.

'EN BÜYÜK AVANTAJ KUMAŞI ÜRETMEYİZ'

■ **İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Öksüz:** Şu anda maske üretimi konusunda daha fazla üretim yapabileme adına yeni makinalar planlandı ve siparişleri verildi. En yakın zamanda yani önümüzdeki hafta ilave kapasiteler de oluşacak. Tabi şu an ani bir ihtiyaç oluştuğu için bun-

ların karşılanması kolay olmayacak. Hem yeni yatırımlar, hem de konfeksiyon sektörünün maske üretimiyle dönmesi sektör biraz rahatlayacak. Normal konfeksiyon üretimi yurtdışındaki firmaların alımları kesmesiyle durma noktasına geldi. Tişört-pantolon üreten birçok firma maske üretimine döndü. Kâr amacı gütmeyen, sosyal sorumluluk anlamında maske üretimlerine başladı. Çok sayıda firma bilgisi geliyor. Sağlık Bakanlığı UŞHAŞ Genel Müdürlüğü de bu konuda aktif görev alıyor. UŞHAŞ sektörle yakın temasta bulunuyor ve bu konuda başarılı çalışmalar yapıyorlar. Elimizdeki en büyük koz Melt Blown denilen maske kumaşının Türkiye'de üretilibiliyor olması. Türkiye'nin kumaşa on katı üretim potansiyeli var. Sokağa çıkmama uyarılarına vatandaşlarımız uysa aslında maske kullanımını da yanı yarıya düşecek. Stokçularla ilgili Bakanlığın aldığı sert önlemlere her zaman destek veriyoruz. Fırsatçılar maalesef her süreçte çıkıyor. Bunlara fırsat vermemek lazım.

■ **Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Fikret Kileci:** Türkiye'de inanılmaz bir aşama kaydedtik. Yakında koruyucu maske üretim makinaları istemediğimiz kadar gelecek. Burada en çok dikkat etmemiz gereken hijyen şartları. Maske üretiminde çok fazla el değmemesi gerekiyor. Çok fazla yer değiştirmemesi gerekiyor. Normal standart bir makinada ürün makineden girer, üretim kanalıyla geçip kumaş birleştirilir, teli takılır, el değmeden kutulanır, tüketiciye ulaşır. Bunun özelliği budur. Biz en fazla 2-3 hafta içerisinde makineleşme sürecini tamamlayıp otomatik sisteme geçeceğiz. Sağlık Bakanlığıyla çok ciddi bir organizasyon kurarak, UŞHAŞ şirketiyle bağlantı kurarak bu işi organize ettik. Maske kumaşı üretiminde çok ciddi üretim fazlamız var. Ayrıca Türkiye'nin koruyucu kıyafet konusunda hiçbir eksikliği yok.

'Kanunsuz maske' cezası verildi

AYDINLIK/ ANKARA

REKLAM Kurulu tarafından eczacılara maske satışı ile ilgili ceza kesildi. Ankara Eczacı Odası Yönetim Kurulu yazılı açıklama yaparak, cezaları büyük bir şaşkınlıkla öğrendiklerini bildirdi. Açıklamada, "Amasız günlerden geçtiğimiz zorlu salgın döneminde ülkemizde sağlık sisteminin sacyaklandan olan eczanelere yönelik bu uygulamayı kesin şekilde reddediyoruz" denildi.

Yasal işlemlerin başlatılacağı du-

yurulan açıklamada şu ifadelere yer verildi: "Halk sağlığı için gecesini gündüzüne katarak 7 gün 24 saat süreyle hizmet veren biz eczacılar, herhangi bir ürünün fahiş fiyatla satılmasının sorumlusu olmadık, olmayacağız.

"Karaborsacılığın ve stokçuluğun İçişleri Bakanlığı tarafından tescillendiği bir ortamda, tüm yasa dışı maske üretimleri gözmezdən gelinirken, olan bitenden, şerefi üzerine yemin ederek mesleğine başlayan eczacıların sorumlu tutulması asla ama asla kabul edilemez. Maske, al-

kol, kolonya gibi ürünlerin zaman içerisinde nasıl ortadan kaybolduğu, fiyatlarının ne denli yükseldiği ve bunların müsebbibinin kimler olduğu belliyken eczacıların günah keçisi yapılması akıl ve mantık dışıdır! Canımızı dışımıza takıp ailemizden ve sevdiğimizden uzak kalarak, bulaş riskinin oldukça yüksek olduğu eczanelerde uzun saatler boyu çalışıp toplum sağlığı için yılmadan mücadele etmenin karşılığı, karaborsacıların, stokçuların ve fırsatçıların suçunun üzerimize yıkılması olmamalıdır.

20 yaş denetimleri başladı.

YENİ KARARLAR UYGULANMAYA BAŞLADI

Duraklarda maske dağıtıldı.

Duraklarda maske denetimi

HABER MERKEZİ

CUMHURBAŞKANI Tayyip Erdoğan'ın önceki akşam açıkladığı yeni kararlar üzerine tedbirler artırıldı. 30 büyükşehir ve Zonguldak'a girişleri polis kapattı. Maske kullanım zorunluluğu üzerine belediyeler de devreye girdi. Birçok şehirde toplu ulaşımı kullanan yurtaşlara tek kullanımlık maske dağıtıldı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamalarının ardından İstanbul Valisi Ali Yerlikaya, gece saatlerinde İstanbul'a giriş çıkışlarda uygulanacak tedbirleri duyurdu. Vali Yerlikaya, Twitter'dan yaptığı açıklamada, kente giriş ve çıkışlarda izin verilecek istisnalara dikkat çekerek, şunları söyledi: "Temel ihtiyaç (gıda/temizlik vb.) malzemeleri ile ilaç ve tıbbi malzemeler başta olmak üzere, tüm ticari faaliyetlerin sürekliliği için gerekli olan ürün ve/veya malzemelerin lojistiği, üretimi ve naklinde yurt içi ve dışı taşımacılık kapsamında görevli olanlar ve araçları, malin cinsi, teslimat yer/alıcı adresi, teslimat tarihini gösteren taşıma irsaliyesi, teslimat makbuz veya fatura ve benzeri belgeler ile giriş/çıkış yapabileceklerdir."

BELEDİYELER MASKE DAĞITTI

Yeni kararlar kapsamında İstanbul

Pazara çıkan yurtaşlar maske taktı.

Büyükşehir Belediyesi de toplu ulaşımında denetimleri sıklaştırdı. İstanbul'da otobüs, metro, Marmaray, metrobüs ve Şehir Hatları vapurlarını kullanan yolcuların maske takma kuralına uyduğu görüldü. İETT ve Metro AŞ'ye bağlı peronlarda maskesi olmayan vatandaşlara görevliler maske verdi.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş da, toplu taşıma araçlarını kullanan vatandaşlara maske takma zorunluluğu getirilmesi üzerine Büyükşehir Belediyesi tarafından ücretsiz maske dağıtılacağını açıkladı. Zabıta ekipleri, EGO

otobüsleri ile Raylı Sistemlerde başlatılan uygulama hakkında vatandaşlara maske kullanımına ilişkin bilgilendirme yaptı.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Ulaşım park şoförleri ve tramvay duraklarındaki güvenlik görevlileri toplu taşıma kullanan vatandaşlara 25 bin maske dağıttı. Konya Büyükşehir Belediyesi de Meslek Edindirme Kurslarında (KOMEK) üretilen maskeleri, şehir merkezindeki otobüs ve tramvay duraklarında bekleyen yolculara ücretsiz olarak dağıttı. Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay, toplu ulaşım araçlarına maskesiz binil-

meyeceğini hatırlatarak, vatandaşların maske ihtiyacını karşılayacaklarını ifade etti.

20 YAŞ KONTROLÜ

Yurt genelinde 20 yaş altının sokağa çıkma yasağına uyması için denetimler artırıldı. Siirt'te İl Emniyet Müdürlüğü ekipleri, kentten en işlek caddesi Güres'te uygulama yaptı. Caddeyi barikatla kapatan ekipler, 1 Ocak 2000'den sonra doğmuş olanların sokağa çıkmalarının geçici olarak yasaklanmasının ardından kontrollerini yoğunlaştırdı. Antalya'da, 20 yaş altı gençlerin ulaşım kartları kullanıma kapatıldı.

PAZARLARDA TEMAS UYARISI

Kars, Erzincan, Erzurum ve Ardahan'da polis ekipleri, cadde ve sokakları gezerek vatandaşlara "Evde kal" çağrılarını sürdürdü. Erzincan'da zabıta ile polis ekipleri, pazar yerlerini denetledi. Ekipler, hijyen kurallarına uyulmadığı tespit edilen bazı tezgahların açılmasına izin vermedi. Vatandaşlara sebze ve meyvelere temas etmemeleri yönünde uyarıların yapıldığı pazar yerinde, sokağa çıkmaları kısıtlanan 20 yaş altı ile 65 yaş üstü ve kronik rahatsızlığı olanlara yönelik denetim de yapıldı.

'İÇİMİZE SİNDİREMİYORUZ'

ECZACILAR da maske fiyatındaki artışın stokçu firmalardan kaynaklandığını söylüyor. Kendilerine yönelik haksız ithamları içlerine sindiremediklerini belirten eczacılar fiyatların düşürülmesini sağlayacak çözüm önerilerini sıraladılar

Eskişehir Eczacılar Odası Başkanı Metin Kamış:

Bir tarafta fiyatların artmasına neden olan fırsatçılar var. Bir taraftan da bizim gibi dürüst meslek örgütlerinin olduğu eczacılar var. Bizler eczacılar olarak zaten temin ettiğimiz maskeleri depolardan ya da medikal malzeme satan yerlerden alıyoruz. Onların bize yansıttığı fiyatlardan dolayı tüketiciye yansıyan fiyatlar da artıyor. Örnek veriyorum 50 TL olan bir ürün, 200 liradan geliyor. Yani birim fiyatı 4 lira. Haliyle eczaneye gelen vatandaş bizim şikâyet ediyor. Vatandaşlarımızın bizleri şikâyet etme hakları var tabi ama 5 liraya aldığı maskeyi şikâyet edeceği yer biz değiliz. En düşük kâr marjıyla ürünleri satmaya çalışıyoruz. Biz ve personelimiz büyük risk altındayken karalama kampanyasının en önündeyiz. Ben bir eczacı odası başkanı olarak içime sindiremiyorum.

Bu noktada yapılması gereken depoların denetlenmesi. Depo nereden alınıyor? Firmadan. Firmayı gidip denetleyecekler. Yani bu iş nerede afaki rakamlara ulaşıyorsa onun tespit edilmesi lazım. Bu fiyatlar belki üretimi artırarak engellenbilir.

Bursa Eczacılar Odası Başkanı Okan Şahin:

Öncelikle ülkemizde üretilen miktarın ülkemizde kalması, içerideki maske üretim miktarının artırılması gerekiyor. Bununla ilgili ilk adım atıldı. Birçok firmaya ihracat yasağı getirildi. Sağlık Bakanlığı öncülüğünde bir proje yapılıyor. Öncelik tabi hastane ve sağlık kuruluşlarına... İkinci kısımda da bu uygun fiyatlı ürünlerin halka sunulması var. Bizler sanki eczanelerimizde pahalıya maske satıyormuşuz gibi ithamlar oluyor. Fiyatları biz artırmadık, aksine aşağı çekilmesine uğraşıyoruz. Maske fiyatlarını aşağı çekmek için Eczacı Odaları ve Türk Eczacılar Birliği bazı görüşmelerde yapıyorlar. Birkaç üreticiyle uygun fiyatta halkımıza maske temini görüşülüyor. Tabi bunlar için bir süreç gerekiyor. Hemen olmuyor.

Şu anda maske fiyatları yavaş yavaş aşağı inmeye başladı. Daha mantıklı rakamlara indi, daha da ineceğini düşünüyoruz. Şimdi birçok yerde de zorunlu olması nedeniyle de bir anda talep patlaması oluşacak. Fiyatları bu noktada tutmak için gerekli görüşmeleri yapmaya da başladık.

MATEMATİKSEL MODELLEME ORTAYA KOYDU:

Önlemler kayıpları yarı yarıya azalttı

ALANYA Alaaddin Keykubat Üniversitesinde (ALKÜ) görevli iki bilim insanının yeni tip koronavirüsün (Kovid-19) pandemisine ilişkin hazırladığı ve uluslararası bir bilim dergisinde yayımlanan matematiksel modelleme çalışması, Türkiye'de zamanında alınan önlemlerin vaka ile ölüm sayısını yarı yarıya düşürdüğünü ortaya koydu.

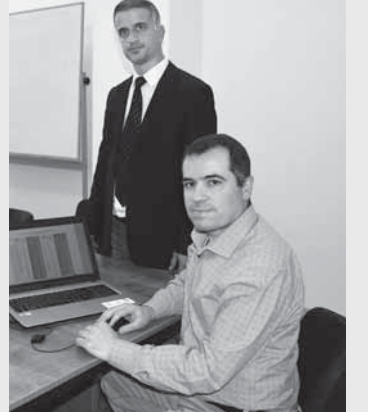
ALKÜ Eğitim Fakültesi Matematik Eğitimi Ana Bilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Zafer Çakır ile ALKÜ Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya Ana Bilim Dalı Doktor Öğretim Üyesi Hasan Basri Savaş, Kovid-19'un Türkiye'deki seyrini matematiksel modelleme çalışmasıyla ortaya koymaya çalıştı.

Koronavirüsün yayılış hızını gözlemleyen Çakır ile Savaş, alınan ve alınacak önlemlerle pandemiyi kaç kişiye bulaşacağını ne kadar kişinin yaşamını yitireceğini rakamlarla belirledi.

Türkiye'de ilk vakanın yaşandığı tarihi dikkate alarak hazırlanan simülasyon ile nisan ayı sonuna kadar yaşanacak vaka ve ölüm sayısını belirleyen iki bilim insanı, hazırladıkları modellemeyle alınan önlemlerin eklenmesiyle hastalığın seyrinin düştüğünü gördü. Sokağa çıkma, maske ve eldiven, kolonya kullanma, ellerin sabunla iyi yıkanması, birden fazla insanla bir araya gelme, kişilerle belirli mesafede kalma ile doğru beslenme ve bağışıklık sistemini güçlendiren egzersizler gibi önlemler modellemede değerlendirildiğinde virüsün yayılım hızı ve ölüm oranının yarı yarıya düştüğü ifade edildi.

Hazırlanan, 'Türkiye Koronavirüs Yayılımı Matematik Model Simülasyonu' İngiltere'de uluslararası bilimsel bir dergide yayınlandı.

Doktor Öğretim Üyesi Hasan Basri Savaş, Türkiye'de Kovid-19'un

yayılma hızı ve ölümlerinin alınan doğru kararlara uyulmasıyla beklentilerin altında gerçekleşebileceğini söyledi. Pandeminin sonunun ne olacağına dair matematiksel modellemeyle bu çıkarıma vardıklarına değinen Savaş, "Alınan tedbirlerle bu rakamların nasıl ve ne kadar düşebileceğini simüle ettik. Bilim dünyasından gelen geri dönüşler tıbbi ve matematiksel anlamda makalenin doğru tespitler içerdiği ve bu mücadeleye ışık tutacağı yönünde" diye konuştu.

Kovid-19'da tedbirlerin önemli olduğuna dikkati çeken Savaş, şimdiye kadar doğru tedbirlerin alındığını ifade etti.

15 NISAN'DAN SONRA HIZ DÜŞECEK

Eğitim Fakültesi Matematik Eğitimi Ana Bilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Zafer Çakır da virüsün yayılmasının daha da düşük olacağına işaret ederek, "Önümüzdeki 12-13 günlük dönemde hızlı artışlar olabilir. Ancak örneklemeler 15 Nisan sonrasında salgının yayılma hızının yavaşlayacağını gösteriyor" dedi.

Aralık

İsmet
ÖZÇELİK

İş dünyasında gerilim artıyor

EKONOMİDE işler iyi değil. Sanayici, esnaf, çiftçi, işçi, ... Kaygı giderek büyüyor. Kimse önünü göremiyor. Açıklanan paket de; Yaraya merhem olmuş değil.

ÖNERİLER

Koronavirüs salgını; Radikal önlemleri zorunlu kılıyor. Herkes bir öneri yapıyor. Öne çıkan, para basarak önlemleri finanse etmek. Zaten şu anda belli ölçüde yapılmaya başladı. Günü kurtarma formülü. Ama çok dikkatli olmalı. Para üretime yönlendirilmezse; Çarçur edilirse; Topluma güven verilmezse; Ters sonuç da verebilir.

ENFLASYON ARTAR MI?

Para basmak enflasyonu artırır mı? Dünya bunu tartışıyor. Buna bütçe disiplini konusunda çok katı olan; Almanya da dahil. Yapılan öngörüler özetle şöyle: “Şu anda durgunluk var. Kısa vadede enflasyon fazla artmaz. Bir yıl sonra ise yükselebilir. Ama onu düşünecek zaman değil.”

ELİ TAŞIN ALTINDA OLANLAR

Cumhurbaşkanına sunulan raporları görmedim. İş insanları örgütleri yöneticilerinin; Neler ilettiklerini bilmiyorum. Ama ben gözlemimi aktarayım: Eli taşın altında olanlar endişeli. İş dünyasında gerilim artıyor. Övgünün yerini “tepkili” alıyor. Yepyeni bir döneme giriliyor. “Fotoğraf indirme”den söz edenler bile var.

TRİBÜNE OYNAMA

Tribüne oynama ters tepiyor. Sürekli, “işler iyi, her şeyi yapıyoruz” söylemi; Moral vermiyor. Aksisi bir durum yaratıyor. Büyük bir şirket sahibinin sözleri şöyle: “Lafla peynir gemisi yürümüyor. İş dünyası gerçeği yaşayarak öğreniyor. Koronavirüs bizi en kötü zamanımızda yakaladı. İşine son verdiklerimiz gece rüyamıza giriyor. Akşam televizyonda bakanların; Şunu yaptık, bunu yaptık sözlerini duyunca; Beynimiz dönüyor.”

★★★

ABD’NİN TAVRI

ABD Merkez Bankası (FED); Parasal genişlemeye gitti. Çok sayıdaki gelişmekte olan ülkeye; Yerli para birimi karşılığı swap hatları açtı. Türkiye’de bundan yararlanma hesabı yapanlar vardı. Ama yanıldılar.

TÜRKİYE’Yİ DIŞARIDA TUTTU

FED, Türkiye’yi swap hattına dahil etmedi. Bu durum finans çevrelerinin gözünden kaçmadı. Handelsbank kıdemli ekonomisti Erik Meyersson; “Merak ediyorum, siyasi bir nedeni yoksa, bir NATO ve OECD üyesi böyle bir anlaşmaya neden dahil edilmiyor?” dedi.

★★★

DÖVİZ NİYE ARTIYOR?

Petrol fiyatları düştü. Döviz talep azaldı. Ama döviz yükseliyor. Swap faizi yüzde 70’lere yükseldi. Türkiye’nin Kredi Risk Primi de 600’e çıktı. Ama artış yine de durdurulamadı. Çünkü; Yabancı çıkışı devam ediyor. İthalat artıyor. Bu da döviz talep yaratıyor. Döviz TL karşısında yükseliyor.

Bilim Kurulu'na 7 halk sağlığı uzmanı

ÖZLEM KONUR USTA

SAĞLIK Bakanı Fahrettin Koca önceki gün yaptığı açıklamada, Kovid-19 salgınıyla ilgili ikinci bir bilim kurulunun hazırlığı içinde olduklarını söyledi. Aydınlik, 7 halk sağlığı uzmanının Bilim Kurulu'na davet aldığı bilgisine ulaştı. Halk sağlığı uzmanları önceki günkü toplantıya katıldı. Önerilerde bulundu. Kurula davet edilen halk sağlığı uzmanları şöyle:

Adnan Menderes Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Pınar Okyay, Osmangazi Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Selma Metintas, Ankara Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Deniz Çalışkan, Sağlık Bakanlığı Sağlık Politikaları Kurulu üyesi Prof. Dr. Seçil Özkan, İnönü Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Ali Özer, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Enstitüsü öğretim üyesi Prof. Dr. Mustafa Öztürk, Ondokuz Mayıs Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Ahmet Tevfik Sünter.

SALGIN YÖNETİMİNİ ÇALIŞACAKLAR

Kurula davet edilen halk sağlığı uzmanlarından Osmangazi Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Selma Metintas, “Toplumda salgın yönetimiyle ilgili bir grup oldu. Bir alt komisyon olarak toplantıya katıldık. Bizim kendi aramızda çalışmamız gereken çok başlık var. Toplumda salgının yönetiminin nasıl yapılacağına ilişkin çalışacağız” dedi.

Sağlık Bakanı Koca, basın toplantısında ikinci bilim kurulu hakkında “Daha çok vakaların ve sayıların konuşulduğu bir dönemden farklı olarak, psikolojik, sosyolojik, istatistiki ve din sosyolojisi boyutuyla farklı bir ekibin çalışacağı bir kurulun hazırlığı içindeyiz” demişti.

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği Başkanı da olan Prof. Dr. Pınar Okyay Aydınlik’a salgınla ilgili alınması gereken önlemleri açıklamıştı. Okyay “Eczaneler, fırınlar, besin zincirini sağlayan lojistik taşımacılık gibi yaşamsal desteğimizi sağlayan meslekler dışındaki alanların kısıtlanması

gerekiyor. Burada koşul evde kalanların, ihtiyaçlarının ve güvenliklerinin sağlanması. Bu mesleklerde çalışanlara ilişkin de özel önlemler alınarak işgücünden düşmelerinin önüne

geçilmeli. Önümüzdeki 1 ay içinde yerelde verileri okuyarak oluşan kümelerle göre yaşamı kısıtlayıcı önlemler alınmalı” önerisinde bulundu.

ÇAPA’DA 225 HASTA KORONA TEDAVİSİ GÖRÜYOR

Istanbul Tıp Fakültesi’nde 9 katlı monoblok korona hastalarına ayrıldı. 5’i çocuk 25 kişi yoğun bakımda. Yoğun bakım doldukça yeni alanlar açılıyor. Dekan Prof. Dr. Tüfek, izolasyon önlemlerine dikkat çekti, ‘Bir ay içinde belini kırarız’ dedi

TÜRKİYE’nin en köklü tıp fakültesi, sayısız hekim ve bilim insanı yetiştiren İstanbul Tıp Fakültesi’nden günde 10’a yakın korona hastası iyileşerek taburcu oluyor. Çapa’da hekiminden hemşiresine hastaları ayağa kaldırmak için büyük uğraş veriliyor. 9 katlı monoblogun tüm katları korona hastalarına ayrıldı. 25’i yoğun bakımda, 200 hasta korona tedavisi görüyor. İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Tufan Tüfek, Çapa’daki durumu Aydınlik’a anlattı.

EN ÇOK 40 YATAK DAHA AYRILABİLİR

Korona hastalarının bu hafta daha yoğun gelmeye başladığını belirten Tüfek, “Birinci yoğun bakımı Kovid-19’a ayırdık. Burası dolu, kalp damar yoğun bakımı da verdik, burası dolmak üzere. Çocuk, ortopedi ve beyin cerrahisi yoğun bakımlarını da zamanla Kovid-19’a ayırabiliriz. Toplamda 30-40 yataklık bir yerden söz ediyoruz. Bundan daha fazlası ekipman ve eleman açısından bizim için zor” dedi. 25 yoğun bakım hastasından 5’i çocuk.

9 katlı monoblok tamamen korona hastalarına ayrıldı. Tüfek, “Her gün bir yeni bir kat açıyoruz. 9’uncu kata geldik. Her gün 5 ila 10 hastayı taburcu ediyoruz. Onlardan açılan yerler de oluyor. Bunu yanı sıra yeni yerler açmaya da çalışıyoruz” diye konuştu.

Çapa’da öğretim üyeleri, dünyayı yakından takip ediyor. Tüfek, kullanılan tedavi yöntemlerini de anlattı: “Çin’den gelen ilaç dışında virüse karşı etkili olduğunu bildiğimiz bir ilaç henüz yok. Antiviraller kullanılıyor. Bunun dışında hastanın ölümüne neden olan aşırı immün cevaba yönelik tedavi uyguluyoruz. Başka hastalıklarda kullanılan ilaçların buna karşı etkili olduğu görüldü. İmmünologlar, enfeksiyon uzmanları, romatologlar, hematologlar toplanıyor ve hangi tedavilerin kullanılacağını kararlaştırıyor.”

‘BİR AY İÇİNDE BELİNİ KIRARIZ’

Çapa’da Kovid-19 dışında hastalara da bakılıyor. Tüfek, “İyi bir sistem oluşturduk, Kovid-19 dışındaki hastaları nispeten temiz alanlardan alıyoruz. Şu anda yürütebilecek durumdayız. Ancak hasta sayısı çok artarsa diğer hastalarla ilgilenmemiz mümkün değil” dedi.

YÖK intörnler hakkında görüş istedi

YÜKSEKÖĞRETİM Kurumu (YÖK) tıp fakültesi son sınıf öğrencilerinin (intörn) koronavirüs salgınında görevlendirilmek üzere erken mezun edilmesi hakkında üniversitelerden görüş istedi. YÖK’ün salgının başlangıcında aldığı üç haftalık tatil süresi doluyor. Bu hafta intörnlerle ilgili de bir karar alınması bekleniyor. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Tufan Tüfek, sosyal medya hesabından intörnlerin nisan sonu ya da en geç mayıs ortasında mezun edilmesinden yana olduğunu açıklamıştı. YÖK’ten karar beklemediklerini belirten Tüfek şöyle devam etti:

“Üniversite öğrencileri için alınan üç haftalık ara uzayacak. İntörnlerle ilgili de bir karar bekliyoruz. Bu kaosu haziran ayına kadar uzayacağımızı düşünüyoruz. İntörnler temmuzda mezun oluyor. İki seçenek var, ya haziran ayında mezun olacaklar ya da bir aylık

sıkı bir eğitimin ardından mezun edilecekler.” Bir görüşün de intörnlerin eksik kalan eğitimlerini haziran sonu tamamlandığını yönünde olduğunu ifade eden Tüfek, “Eğitimlerinin 3’te ikisini tamamladılar. Haziran sonu kalan üçte biri tamamlanabilir. Ancak o zaman Tıpta Uzmanlık Sınavı’yla ilgili sorun yaşayacaklar. Zarar görmelerini istemediğimiz için ve doktor ihtiyacı olabilir. Yeterli eğitimi gördüklerini düşünüyoruz” dedi.

Tüfek, Türkiye’nin salgın yönetiminde Fransa ile Almanya arasında bir durumda olacağını öngörüyor: “İzolasyon çok önemli, sayı artışı da İstanbul’dan olacak. Diğer şehirlerde de İstanbul ve umre kaynaklı bu-

laşlar var. Yakın takip ediliyor ve karantına altına alınıyor. En uç noktaya ulaşmak için biraz daha zaman var. İzolasyona dikkat edersek 1 ay içinde salgının belini kırabiliriz.”

Başakşehir'in solunum cihazları gelmeye başladı

BAŞAKŞEHİR Şehir Hastanesi için kullanıcının cihaza müdahalesini minimum düzeye indiren akıllı 522 solunum cihazının 155 adetlik ilk partisi stratejik öneme sahip malların uluslararası dolaşımına getirilen kısıtlamalara rağmen 3 TIR ile Türkiye’ye ulaştı.

Ventilatörler ile cihaza bağlı olan hastanın solutulmasında otomasyona geçilebilecek. Cihazlar, entübe edilen ve entübe edilmeden maske ile desteklenen hastaların otomatik yöntemle solutulmasının yanında, HFOT Yüksek Akışlı Oksijen Terapisi yaparak özellikle Kovid-19 gibi akut solunum yetmezliği (ARDS) yaşayan hastalarda etkin tedavi sağlayabilecek. Bununla birlikte, otomatik ventilasyon özelliğiyle hastanın stabilitesi bozulmadan başka birimlere transferleri sağlanabilecek.

Ventilatör cihazları, Kovid-19’da olduğu gibi akut solunum yetmezliği yaşayan hastalıklarda akciğer koruyucu ventilasyon tekniklerini otomatik olarak kullanarak, hastanın solunum yükünü en aza indirip en uygun ventilasyonu sağlıyor.

Cihazların sahip olduğu otomatik ventilasyon modlarıyla hastaların solunum durumuna özel, en uygun ve güvenli ventilasyon sağlanarak hastanın cihaza bağlı kalma süresi kısaltılıp iyileşme fazına hızlı geçişi kolaylaşıyor. Cihaz, hekimin yapmak zorunda kaldığı birçok rutin ayarı otomatik olarak yaptığı gibi, cihaz-

da oluşacak alarm sayısıyla birlikte hekimin cihaza müdahale sayısı da azalıyor.

Hastanenin A ve D bloklarında toplam 155 adet solunum cihazı, 1.275 adet hasta başı monitörü, 445 adet defibrilatör, 185 adet EKG cihazı, 1.700 adet hasta yatağı ve 150 adet muayene yatağı yer alacak. Ayrıca temizlik, taşıma, yemek ve atık hizmetleri ile HBYS ve görüntüleme hizmeti, sterilizasyon ve dezenfeksiyon hizmeti gibi hastanenin ihtiyaç duyacağı temel hizmetler tedavi süreçleri için hazır hale ge-

tirilecek ve sağlık hizmetleri kesintisiz desteklenecek.

AÇILIŞA 15 GÜN KALDI

Başakşehir Şehir Hastanesi üçte birlik bölümü olan A ve D Blok’u Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’ın özel talimatıyla Kovid-19 erken tedavi merkezi olarak konumlandırılmıştı. Hastanenin ilk etabı, tüm dünyayı etkisi altına alan Kovid-19 salgınıyla mücadele kapsamında, 20 Nisan’da hizmete açılacak.

Karşılanan yoğun bakım ücretleri iki katına çıkarıldı

AYDINLIK / ANKARA

AİLE, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, yeni tip koronavirüsle (Kovid-19) mücadele tedbirleri kapsamında, Sağlık Uygulama Tebliğinde (SUT) yapılan düzenlemeyle karşılanan yoğun bakım tedavi ücretlerinin iki katına çıkarıldığını bildirdi.

Selçuk, dün Resmi Gazete’de yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde (SUT) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ’e ilişkin yazılı bir açıklama yaptı. Yeni SUT ile Kovid-19 tedbirleri kapsamında çok sayıda iyileştirme yapıldığını aktaran Selçuk, “Koronavirüs tedbirlerimiz kapsamında, SUT ile, karşıladığımız yoğun bakım tedavi ücretlerini iki katına çıkardık” bilgisini paylaştı.

Bu süreçte yatarak tedavi gören her bir hastaya sağlık hizmeti sunan profesyoneller için koruyucu ve bulaşıcı önlemeye yönelik yüksek maliyet oluşturan bakım hizmetlerini geri ödeme kapsamına aldıklarını bildiren Selçuk, şöyle konuştu: “Yeni koronavirüs tanısı konulan her hastamız için hizmet veren hastanelerimize de günlük 660 lira ödeyeceğiz. Böylece koronavirüs tanısı konulmuş hastalarımızın tedavisi için hastanelerimize özel bir destek vermiş olacağız. Yoğun bakım hizmetlerini geri ödeme listesine alarak karşıladığımız yoğun bakım tedavi ücretlerini de iki katına çıkarmış olduk. Yine yoğun bakım şartlarında, koronavirüs tedavisinde kullanılan ilacı da geri ödeme listemize aldık.”

MART 2020 başından bu yana gündemimizi her yönü ile meşgul eden Kovid-19 salgını gerek yazılı gerekse görsel ve sosyal medyada çok boyutlu analiz ediliyor. Özellikle 65 yaş ve üzerine sokağa çıkma yasağı ile genel olarak **evinde kal** prensibiyle hareket serbestisi kısıtlanan milyonlar içinde bu durumdan şikâyet edenler ve psikolojik olarak menfi etkilenen kitleler var. Kendilerini bir nevi ev hapsinde gören bu kesimlere bu kez değişik bir yazı ile farklı bir perspektif sunmak isterim. Bu perspektif temelli kumpas bir dava sonucu haksız ve hukuksuz şekilde iki farklı hapisshanede geçirilen 3,5 yıldan almaktadır. Bazen kıyas yapmak ve başkalarının tecrübelerini öğrenmek en büyük yardımcısı olabilir.

KENDİ VATANINDA TUTSAK OLMAK

ABD destekli FETÖ ve işbirlikçilerinin kurgulayıp uyguladığı Balyoz kumpası sonucunda, 11 Şubat 2011 günü Tümamiral rütbesi ile girdiğim Hasdal Askeri Tutekevinde, 5 Eylül 2012 tarihinde tasfiye edilmiş emekli bir Amiral olarak Silivri Cezaevine nakledildim. 2012 yılı Yüksek Askeri Şurasının mevcut kanun ve yönetmeliklere aykırı şekilde aldığı karar, beni büyük bir sadakat ile bağlı olduğum Cumhuriyet Donanmasından ayırmıştı. Böylece, Hasdal ve Silivri Hapishanelerinde 19 Haziran 2013 tarihine kadar FETÖ ve Atatürk karşıtı cephenin tutsağı olarak toplamda **3 yıl 7 ay** kendi vatanında tutsak oldum. Sahte Balyoz davasında kısa süreli (bir ay) ilk tutuklandığım 24 Şubat 2010 gününe kadar bırakılmı bir mahkeme ile muhatap olmayı, 52 yıllık hayatımda trafik cezam bile yoktu.

FARKINDALIK GÜÇ VERİR

Büyük bir haksızlığa uğramış olmaya rağmen, yaşananın büyük siyasi bir hesaplaşma ve Mustafa Kemal Atatürk'ten intikam süreci olduğunun farkında olmak, 3,5 yılın her gününe güçlü başlamak için büyük bir ne-

dendi. Silivri'de kabaca 60 metrekairelik kısıtlı yaşam alanında, açık hava ve gökyüzünün bile sınırlı olduğu bir ortamda; ailenizle haftada bir kez bir saat kapalı ve yine bir kez 10 dakika telefon görüşme şartlarına bedenen ve ruhen dayanmalıydınız. Bu süreçte Mustafa Kemal Atatürk ve Mavi Vatan için bedel ödüyor olmanın bilinç iklimi altında duyduğum huzur dışında, en büyük gücü denizci olmaktan aldım.

HAPİS HAYATI DENİZCİLERİ ZORLAMAZ

Zira denizdeki yaşantı başta doğa ile mücadele; daha sonra dar bir alanda diğer insanlarla birlikte yaşamak; sevdiklerinizden, kişisel konforunuzdan ve önceliklerinizden haftalarca, bazen aylarca ayrı kalmaya katlanmak demektir. Uzun süre karadan ayrı kalabilen denizciler özgürlüğünden bilerek geçici olarak vazgeçmiştir. Artık o doğanın ve kendi iradesinin rehberidir. Önce kendisi ile giriştiği mücadeleyi daha sonra doğa ile mücadeleyi kazanmalıdır.

Kendi iradesine yenilen denizci hayatta kalmaz. İradesini yenerek özgürleşmelidir. İşte bu nedenle bir şekilde tutsak edilen denizciler hapis hayatını diğer meslekten gelenlere nazaran çok daha farklı değerlendirirler. 1755 yılında İngiltere'de yayımlanan "Life of Johnson" isimli eserinde Boswell şunları söylüyordu: **"Kendini bilerek tutsak edecek bir niyeti olmayan hiç kimse denizci olmayacaktır. Bir gemide olmak denizde boğulma şansı da olan hapishanede olmakla eşdeğerdir. Hapishanedeki adamın en azından daha geniş yaşam alanı, daha iyi yemeği ve arkadaşları vardır."**

İşte ben ve pek çok denizci arkadaşım Hasdal ve Silivri isimli beton gemilerde zorlu bir deniz seyrine katıldığımız kabullenmesiyle hapishane günlerimizi denizdeymiş gibi geçirdik. Beden ve ruh sağlığına dikkat ettik. Rutinden uzaklaşmadık. Beton gemilerin ve bu gemilerde seyrin en önemli özellikleri hiç yalpaya düşmemeleri ve varış limanı ile varış zamanının belirsizliği idi. Değişen tek şey zaman ve hapishane avlusundan görülebilen kısıtlı sayıdaki gök cisimlerinin hareketleriydi.

RUHU BESLEMEK

Böyle bir düşünce sistemi içinde Hasdal ve Silivri'de deniz ve aile özlemimi gidermek için ruhun beslenmesi şarttı. Bunun için şahsen üç şeyle uğraştım. Okumak, Yazmak ve sanatla uğraşmak.

KİTAP HAYATTIR

Hasdal ve Silivri'de geçirdiğim 3,5 yıl içinde 350 civarında kitap okudum, 2500 sayfaya yakın kitap yazdım. Bu kitaplar Cumhuriyet Donanmasının gelişimi ve denizcilik gücü üzerine odaklandı. Yazdıklarımın ilk ürünü 2013 yılında **"Hedefteki Donanma"** isimli kitap ile kamuoyuna sunuldu. Bu kitabı daha sonra 2017 yılına kadar 4 ayrı kitap takip etti. Diğer bir uğraşım sanat oldu. Özellikle Silivri'de gemi maketleri ve dioramalar yapmaya başladım. Yaratıcılıkla değişim geçiren malzemeler örneğin şeker kağıtına çubuğundan güverte tahtası, kürdandan direk, diş macunundan deniz gibi uygulamalar ile çocukluğumda yaşadığım ortamları ve gitmeyi hayal ettiğim yerleri modelledim. Bedenim tutsak alınsa bile, ruhumu diş macunundan yapılan denizde yüzecek; kâğıttan bir kotrada yelken yapabilecek kadar özgür hissedebiliyordum.

HAPİS VE İRADE

Kısaca, hapis insanı gerçek kimliği ile buluşturan bir sınırdır. Sınav sonunda, her fırtınalı seyirden gemisini emniyetle limana döndüren kaptan gibi, daha güçlü ve daha tecrübeli çıkarsınız. Nelson Mandela'nın dediği gibi: **"İnsan direngenliği, ruhunun adaletsizliğe direnme yeteneğini bizzat hapishanede buluyor. Ve burada... Liderlik vasıflarına, adaletsizliğe karşı nerede olursa olsun mücadele etmeye kararlı bir insanın niteliklerine sahip olmak için yüksek okullardan mezun olmak gerekmediğini öğreniyorsunuz..."**

KOVID-19

Sonuç olarak kovid-19 nedeniyle evlerinde zorunlu kalan kitlelere tavsiyem şudur. Aileniz, sevdikleriniz, yu-

vanızla birliktesiniz. Kurallara uyarak kutsal yaşam hakkınızı elinizden alma fırsatı vermediğiniz, direndiğiniz ve katlandığınız süreçte salına yenilmezsiniz. Kovid-19 ile mücadele kurallarına uyma konusunda iradenizi sızı aksine zorladığınız direnin, sonunda kazanacak olan sizsiniz. Bu süreçte yol gösterici tek rehber bilimdir. Uzmanların tavsiyeleridir. İnsani değerlerin yerlerde süründüğü batıda sürü bağışıklığı ve gevşek karantina uygulamaları altında hayatını kaybeden yaşlılar, sadece hükümetlerin aldığı yanlış kararlardan etkilenmedi. Başlangıçtan bu yana yapılan ikazlara kulak asmadılar. Başta İtalya olmak üzere pek çok ülkede, gençler ileri yaştakilerle özellikle ev içinde yan yana gelerek hastalığı onlara bulaştırdılar. Kendileri büyük bir çoğunlukla bir veya iki haftada hastalığı atlatırken, büyükleri bunu başaramadı. Türkiye'nin gençleri ve ileri yaştakileri bu süreçten ders almalıdır. Büyüklerimize sabır ve onları dışarıya çeken iradelerine direnme tavsiyesi yapalım. Gençlere de Atatürk'ün sözleri ile hatırlatma yapmak isterim. Şöyle diyor Ölümsüz Başkomutan: **"Bir milletin yaşı vatandaşlarına ve emekçilerine karşı tutumu; o milletin yaşama kudretinin en önemli kistasıdır. Geçmişte çok güçlüyken, tüm gücüyle çalışmış olanlara karşı minnet hissi duymayan bir millet, geleceğe güvenle bakmağa hakkı yoktur."**

Vefat eden her yaşlımız, geleceğin büyük kubbesinden düşen bir tuğladır. Sözde medeni batı alemine inat Türkler olarak yaşlılarımıza bu zor dönemde destek olalım. Onları el üstünde tutalım. Yaşlılarımız da evde kalmayı bir nevi seferberlik zamanı görevi bilsinler. Son sözümüz: **Evde Kal Güzel Türkiye'm.**

★ ★ ★

67 yıl önce elim bir kaza sonucu kaybettüğümüz ve Mavi Vatan derinliklerine emanet ettiğimiz TCG Dumlupınar denizaltımızın 81 şehidini rahmet ve minnetle anıyoruz. Vatan Sağ Olsun sözleri ile Türk milletinin kalbinde çok özel yeri olan aziz şehitlerimiz, bugün de tertemiz ruhları ile Çanakkale Boğaz karakol görevine devam ediyorlar. O görev sonsuza kadar devam edecek. Tann devletimizin bekasının en büyük sigortası Cumhuriyet Donanmasını ve Denizaltı Filomuzu her türlü kötülük ve beladan korusun.

'Para basarken üretim çarkını döndürmek esas alınmalı'

Vatan Partisi lideri Perinçek, salgının tırmandırdığı ekonomik krizin çözümünü şöyle vurguladı: Para basarken, para dağıtmayı değil, üretim çarkını çevirmek esas alınmalı. Buna eklemek teknesini korumak ve geliştirmek diyor

HABER MERKEZİ

VATAN Partisi Merkez Yürütme Kurulu (MYK), Vatan Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek'in başkanlığında toplandı. Doğu Perinçek, internetten görüntülü olarak yapılan toplantıda, üzerinde birleşilen görüşler doğrultusunda partiye önemli görevler verdi.

'ÜRETİM DEVRİMİ İÇİN GÜÇLENEN VATAN PARTİSİ'

Vatan Partisi, siyasi çalışmalarına ve toplantılarına evlerden görüntülü konuşma yöntemiyle devam ediyor. Partinin Merkez Yürütme Kurulu üyeleri, genişletilmiş toplantı yaptı. Doğu Perinçek, konuşmasının başında yeni tip Koronavirüs salgını nedeniyle "her koşulda mücadeleyi sürdürme" ilkesini hatırlattı ve şöyle devam etti: "Zor günlerden milletimizi kurtarmak için Vatan Partisi görev başında. Asla karamsar değiliz. Üretim devriminin eşigindeyiz. Vatan Partisi olarak, bu kritik görev için kollarımızı çoktan sıvadık. Şimdi yeni üye kampanyasını başlattık. İnternet üzerinden yeni üyeler kazanıyoruz. Örgütümüzü büyütüyoruz, bunun için bütün üyelerimizi harekete geçiriyoruz. Bütün parti üyeleri, evlerinden propaganda çalışmalarına yoğunlaşacak. Örgütlenmedeki birinci ilkimiz, her koşulda mücade-

leyi sürdüren öncü parti inşa etmektir. Elli yıldır gereğinde yeraltında hayatını sürdüren parti, evlerde de odalarda da mücadelesini sürdürür. Yollarını bulur" dedi.

BİRİNCİ GÖREV: ÜRETİM DEVRİMİNİ ANLATMAK

Perinçek, Vatan Partisi'nin hazırladığı Üretim Devrimi programını anlatmanın birincil görevleri olduğunu belirtti. Yalnızca "halka para dağıtım" vaadinin üretim hedefinden kopuk ve yanlış olduğunu belirten Perinçek, şunları söyledi: "Para basma, Üretim Devrimi programının 18. maddesinde var. Başlığı: Küresel Merkezlerden Bağımsız Güçlü Merkez Bankası. Oradaki ifade şu: Şu anda Merkez Bankası ekonomiyi karşılık gelen banknotun sadece yüzde 15'ini basmaktadır. Merkez Bankası, Türkiye Devletinin emriyle iç piyasadaki para dolaşımının bütününe karşılayan para basımında bulunacaktır. Özel bankaların kaydı para üretmek elde ettikleri senyörler geliri, kamu gelirine dönüştürülecektir.

"Konuşmuşuz, tartışmışız, programımıza koymuşuz. Tabii bunu daha da açacağız. Dövizin TL'ye çevrilmesini de konuşacağız. Ancak para dağıtmayı değil, üretim çarkını çevirmeyi esas almalıyız. Buna Eklemek Teknesini korumak ve geliştirmek diyoruz. Emekçilerin ve millî sermayenin çıkarı burada birleşiyor.

Fabrikalar ve işletmeler üretime devam edince, işçi ve memur da evine eklemek götürecek. Ayrıca milletin bütününe ekonomik ihtiyaçları karşılanacak." Vatan Partisi Genel Başkanı, bu konuyu incelemesi nedeniyle Teori dergisinin nisan sayısının önemine dikkat çekti.

Kamulaştırmanın başta sağlık sektörü olmak üzere diğer alanlarda gündemde olduğunu belirten Doğu Perinçek, buradaki kritik noktayı vurguladı: "Çalışan, üreten işletmeyi kamulaştırmayacağız. Adam diyor ki, 'İf-

las ettim.' Orada kamulaştırmaya gideceğiz, ya da öyle bir faaliyet yürütüyor ki, kamunun çıkarıyla çelişiyor, o işletmeler de kamulaştırılabilir."

Vatan Partisi'nin salgın ve ekonomik kriz karşısında bozgunculara ve fitnecilere geçit veremeyeceğini vurgulayan Perinçek, şu mesajı verdi: "Fitneciler var ama bir de karamsarlar var. Ayrımını yapalım. Karamsarlar fitnecilerin kontrolünde. Onları o kontrolden kurtaracağız. Kazanıcı bir dil kullanalım."

İnfaz paketi komisyondan geçti

AYDINLIK / ANKARA

AK Parti ve MHP gruplarının ortak hazırladığı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Adalet Komisyonunda kabul edildi.

İnfaz düzenlemesine ilişkin değişikliklerin yer aldığı tasarı geçen günlerde TBMM Başkanlığına sunulmuştu. Teklif, Salı günü TBMM Genel Kurulu'nda görüşülecek.

Komisyon görüşmeleri yaklaşık 18 saat sürdü. Teklifte, kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranları veya yönetenleri (örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması halinde) iki yıldan altı yıla kadar aldıkları hapis cezası, dört yıldan sekiz yıla çıkarıldı. Kazanç elde etmek amacıyla başkasına ödünç para veren kişi, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beş yüz gün adli para cezası ile cezalandırılacak. Suçun bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde verilecek ceza bir kat artırılabilecek.

HAMİLELER İÇİN ADLİ KONTROL

Teklifte, maruz kaldığı ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremediği saptanan şüpheli ile gebe olan veya doğurduğu tarihten itibaren altı ay geçmemiş bulunan kadının şüphelinin, tutuklanması yerine adli kontrol altına alınmasına karar verilebilecek.

ESKİ CHP MİLLETVEKİLİ YILMAZ ATEŞ:

AYDINLIK / ANKARA

ESKİ Milletvekili Yılmaz Ateş CHP'nin son ihraç kararlarını değerlendirirken, "Cumhuriyetin kurucusu partiye şırınga edilen 'Yeni' virüsü ihraçlarla da tutmaz" dedi.

Ateş, dün, Mehmet Sevigen, Ümit Kocaşakal ve İrem Çiçek'in CHP'den ihracı ile yazılı bir açıklama yaptı. Ateş, Koronavirüsün bütün dünyayı kasıp kavurduğu, acımasızca can aldığı, 182 ülkenin iktidarı ve muhalefeti ile çözüm aradığı bir dönemde geçtiğimize dikkat çekti. "Yeni CHP olarak adlandıran yönetimin, böyle bir dönemde, bir eski genel sekreter yardımcısını, başarılı bir baro eski başkanı ile başarılı bir genç avukatı daha partiden ihraç ettiğini hatırlatan Ateş, şu ifadeyi kullandı: "Anlaşılan bu üç arkadaşımız daha tehlikeli (!) bulunmuştur.

'FETÖ'NÜN KOMPLOSUYLA DEĞİŞTİRİLEN YÖNETİM'

Eski CHP'nin emperyalist güçlerin Türkiye üzerindeki planlarını uygulamasına izin vermediğine dikkat çeken Ateş, şöyle konuştu: "Maşaları konumundaki terör örgütü eliyle kurdukları kompo ile yönetimi değiştirdiler. Gelenler kendisini, partiyi, adından amblemine kadar 'Yeni' olarak nitelendirtiler, gömlek değiştirdiler."

Üyeler 'Yeni CHP'yi benimsemiş olduğu anti-demokratik yöntemlere başvurulduğuna belirten Ateş, söz konusu uygulamalara şu örnekleri verdi: Ön seçim kaldırıldı, Küçük Kurultay ve Onur Kurulu bir kez daha toplantıya çağrılmadan parti mevzuatından çıkarıldı, Grup Başkan Vekillerinin seçimi ıslah hale getirildi, İlçe-İl başkan ve yönetimlerini belirleyen kongreler 'tek aday' dayatması ile merkezden atama mekanizmasına dönüştürüldü.

'PARTİNİN BİRLİĞİNE TAHRİP KALIBI'

Kılıçdaroğlu'nun, Kovid-19 virüsüne karşı mücadele için, FETÖ terör örgütü bağlantıları nedeniyle kamudan atılan sağlık çalışanlarının derhal görevlerine iade edilmesini önerdiğini hatırlatan Ateş şunları söyledi: "Partinin temel taşları sökülüp sele veriliyor, Cumhuriyeti yıkmak için yaratılan selden kurtarmaya çalıştığı kütüklerle parti inşa etmeye çalışıyor. İktidara muhalefet eden kuruluşlar toplantıya çağırılması önerilirken, muhalif sesler çıkacak diye parti organları ortadan kaldırılıyor. İktidara yatan gerekç budur.

"Cumhuriyetin kurucusu partiye şırınga edilen 'Yeni' virüs, ihraçlarla da tutmaz. Çünkü Kovid-19 virüsünün ortaya çıkardığı gerçek, artık her ülkenin kendine yetecek yeni bir yapılanmayı esas almasıdır; CHP'nin kuruluş felsefesidir."

Dışişleri: Yunanistan'ın teklifi ahlaksız bir anlayışın ürünü

AYDINLIK/ANKARA

DIŞİŞLERİ Bakanlığı, Yunanistan'ın "AB'nin Türkiye'ye yardımını Avrupa'ya gelen mültecilerin sayısının azaltılmasıyla orantılı yapması" teklifinin son derece çarpık ve ahlaksız bir anlayışın ürünü olduğunu bildirdi.

Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hami Aksoy'un Yunanistan başbakanının ülkeye ilişkin olarak Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'a ve Almanya Başbakanı Angela Merkel'e ülkesinde kaçırılan mültecilerin sayısını azaltmasıyla doğru orantılı şekilde yapılması teklifinde bulunmuştu. Yunanistan'ın kapısına gelen sığınmacılara tüm dünyanın gözü önünde uyguladığı insanlık

dışı ve utanç verici muameleler hâlâ hafızalardayken, bu ülkenin şimdi de mültecilerin sayısını üzerinden maddi destek teklif etmesi son derece çarpık ve ahlaksız bir anlayışın ürünüdür."

Türkiye, tamamen insani nedenlerle misafiri ettiği 4 milyon sığınmacı için bugüne dek 40 milyar dolar harcadığını vurgulayan Aksoy şu ifadeleri kullandı: "AB ise Suriyeliler için Türkiye'ye yaptığı 6 milyar Avro'luk tahahhüdün bugüne kadar sadece 2,7 milyarını göndermiştir. Yunanistan'a ise, ülkesindeki 100 bin sığınmacı için 3 milyar Avro'ya yakın destek vermiştir. Bizim teklifimiz bakidir: Ülkemizdeki sığınmacıları Yunanistan kendi ülkesine alabilir. Avrupa Birliği de sığınmacılar için sağlayacağı maddi desteği Yunanistan'a verebilir. Biz de komşuluk ilkesi gereği Yunanistan'a maddi destekte bulunuruz."

Göbeklitepe'nin benzeri Karahantepe'yi Canlar koruyor

UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki Göbeklitepe'de yer alan dikili taşlarla benzerlik gösteren ve ilk belirlemelere göre neolitik döneme ait 'T' şeklinde 250 dikilitaşın bulunduğu, ileride Türkiye'nin yeni yüz olacağı belirtilen Karahantepe'yi kaçak kazılara karşı 10 kişilik Can ailesi gönüllü olarak koruyor

SANLIURFA'da kültür envanterinin tespiti için başlatılan çalışmalarda 1997 yılında, kent merkezine 46 kilometre mesafedeki Tek Tek Dağları Milli Parkı içindeki Kargalı Mahallesi yakınlarında, araştırmacılar tarafından yapılan yüzey çalışmasında Karahantepe'de bulunan yapılar kentte heyecan yaratmıştı. Bölge halkınca 'Keçilitepe' olarak da bilinen alanda, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın himayesinde İstanbul Üniversitesi Tarih Öncesi Arkeolojisi Ana Bilim Dalı ve Karahantepe Kazı Başkanı Prof.Dr. Necmi Karul başkanlığında üç yıl önce 'Göbeklitepe'deki yapılara benzeyen ve ilk belirlemelere göre neolitik döneme ait 'T' şeklinde dikili taşlar tespit edildi. Karahantepe'deki kazı çalışmalarının sonucu ileriki yıllarda buranın Türkiye'nin yeni yüzü olma yolundaki adımları memnuniyetle karşılayan bölge halkı, bölgenin gelecekte turizm patlamasının yaşanacağı tarihi yerler arasında olacağını kaydettiler. DHA'nın haberine göre Kargalı Mahallesi-

de bulunan 2 hanelik 10 kişinin yaşadığı Can ailesi ise 23 yıldır bölgeyi gönüllü olarak koruyor.

23 YILDIZ KAÇAK KAZILARA İZİN VERMİYORLAR

Göbeklitepe'yle benzerlik taşıyan Karahantepe'yi 1997 yılından beridir kaçak kazıların önüne geçmek için gönüllü korumalık yaptığını ifade eden Mehmet Can şunlar söyledi: "Burası 1997 yılından beri, sit alanı olarak kullanılıyor. 23 yıldır bu bölgeyi gönüllü olarak koruyoruz. Daha önce bu bölgede kaçak kazılar yapıp alan tahrip ediliyordu. Bizler bu kaçak kazıları o günden beri izin vermiyoruz. Buranın taş devrinden kalan bir tarihi vardır. Devletimiz burayı sit alanı etmesiyle birlikte 2019 yılında kazı çalışmalarına başladı. Bu bölgenin Göbeklitepe'den daha eski bir tarihe sahip olduğu söyleniyor. Göbeklitepe'de kullanılan teknoloji burada görülüyor. Burada şu anda 250 adet T tipi dikili taşların olduğu biliniyor. Buranın gün yüzüne çıkması nedeniyle çok sevinçliyiz. Devletimiz ve insanlık için burası yeni bir başlangıç olacaktır. Ben bu anlamda sayın bakanımıza ve kazı başkanımıza

Necmi Karul'la teşekkür ediyorum" dedi.

TÜRKİYE'NİN YENİ YÜZÜ OLMASINDAN ŞEREF DUYUYORUZ

Karahantepe'de gönüllü koruyuculuk yapan İbrahim Can ise "Burada 1997 yılında yapılan yüzey çalışmalar sonucu toprak altında 250 adet T tipi dikili taş bulunmasının ardından aile bireyleri olarak buranın gönüllü koruyucusuyuz. Buranın Göbeklitepe'yle benzerliği olduğu söyleniyor. Geçen yıl yapılan kazılarda hayvan figürlü motifler bulunmuştu. Karahantepe'nin Türkiye'nin yeni yüzü olmasından dolayı şeref duyuyoruz" ifadelerini kullandı.

'DÜNYAYA YENİ BİR SAYFA AÇILACAK'

Şanlıurfa'nın tarih bakımından kadim bir şehir olduğunu ifade eden Haliliye Belediye Başkanı Mehmet Canpolat, Karahantepe'yle dünyaya yeni bir sayfa açılacağını ifade ederek şunları kaydetti:

"Şanlıurfa en son Göbeklitepe'yle dünya tarihini değiştirmişti. Dünyanın ilk tapınağı niteliğindedir. Bu tarihi yapıtların üzerine Ha-

liliye ilçemizde Karahantepe'de ise geçen yıl kazı çalışmaları başladı. Buranın da Göbeklitepe gibi aynı özellikleri taşıdığı ve yaştı olduğu bilinmektedir. Haliliye ilçemiz Göbeklitepe ve Karahantepe'yle birlikte dünyaya yeni bir sayfa açtı. Bizler de belediye olarak böyle tarihi olan ören yerlerimizin tanıtımı ve turizme katkı sunmak adına gayrette bulunuyoruz. Karahantepe'deki kazı çalışmalarının sonucunda Şanlıurfa dünyada sesini duyurmaya devam edecektir. Şu anda bölgede kazı çalışması yok. Koronavirüs tedbirleri kapsamında kazı çalışmaları tarihini bakanlığımız belirleyecektir. Bende bizzat Karahantepe'yi görme fırsatını buldum. Oldukça geniş bir alana sahip Göbeklitepe'deki kalıntılara burada denk geldik. Burada T yapıları gibi dikili taşlar bulunuyor. Burası sayın bakanımızın ifade ettiği gibi Türkiye'nin yeni yüzü olacaktır."

Caz festivali kapılarını internetten açacak

CAZ Derneğinden yapılan açıklamada, 30 Nisan-10 Mayıs tarihlerinde yapılması planlanan 24. Uluslararası Ankara Caz Festivali'nin koronavirüs salgını nedeniyle internet üzerinden yapılacağı belirtildi. 18 etkinliğin yer alacağı festivaldeki konserlerin, 10 Mayıs'a kadar belirlenecek internet sitesinden yayınlanacağı vurgulanan açıklamada, uygun olan konserlerin de siteden canlı yayınlanacağı belirtildi. Caz Derneği Başkanı ve Festival Küratörü Özlem Oktar Varoğlu, "Sanat, toplumun yansımasıdır. Bu açıdan 'Cazda Özgürlük ve Demokrasi'yi tamamı olarak seçtik ve festivalin 24. yılında yine birbirinden değerli orkestraların eşliğinde sanata bir de bu açıdan bakmak istedik" ifadelerini kullandı.

Efsane gitarist koronaya yenik düştü

CAZ müzik dünyasının efsanevi ismi Bucky Pizzarelli, 94 yaşında corona virüsü nedeniyle yaşamını yitirdi. Acı haberi ise oğlu John Pizzarelli duyurdu. John Pizzarelli, babasının New Jersey'deki evinde corona virüsten hyata veda ettiğini açıkladı. Dünyanın en iyi caz gitaristlerinden biri olarak bilinen ve tam adı John Paul "Bucky" Pizzarelli olan sanatçı, aralarında Frank Sinatra'nın da bulunduğu müzik ikonlarıyla birlikte çalıştı.

OĞLU İSTANBUL'DA SAHNE ALACAKTI

Sanatçının, kendisiyle aynı adı taşıyan ve gitarist olan oğlu John Pizzarelli de bu yıl 27 Haziran ile 14 Temmuz tarihleri arasında düzenlenecek olan Uluslararası İstanbul Caz Festivali'nde grubuyla birlikte sahneye çıkacaktı. Pizzarelli'nin 1954 yılında evlendiği eşinden dünyaya gelen diğer oğlu Martin de kontrbasçı.

MÜZED: Koronavirüsle savaşıma kazanacağız evde kalın

AYDINLIK/ANKARA

MÜZİK Eğitimcileri Derneği (MÜZED) Genel Başkanı Refik Saydam, bütün dünya ülkeleri ve Türkiye'nin bir süredir koronavirüs salgınıyla savaştığını belirterek, bu savaşın kazanılacağını, bunun için de tüm Türkiye'nin evde kalmasını istedi.

Refik Saydam yaptığı açıklamada, ülkemizde bu savaşın karargahında yorgunluk nedir bilmeyen, şehitler veren ama kararlılıkla başarıya odaklanan yiğit bilim insanlarımız ve sağlık ordumuz olduğunu bildirdi. Saydam, "Bu savaşın getirdiği zorunluluklar nedeniyle kentlerimiz, sokaklarımız sessizliğe büründü. İşyerlerimiz evden çalışmaya öne çıkardı. Okullarımız uzaktan eğitime geçti. Öğrencilerimizle sanal ortamlarda, ekranlarda birlikteyiz. Sanat etkinliklerini ekranlardan, bilgisayardan izli-

or; kendi sanatsal etkinliklerimizi de aynı kalleden paylaşıyoruz. Çalışmalarımızı evlerimizde yapıyoruz, araştırmalarımızı, incelemelerimizi evlerimizde yapıyoruz, kitaplarımızı evlerimizde okuyoruz. Eğitim ordusu olarak bugünkü görevimiz bilim insanlarımızın, sağlık ordumuzun başarıları için kurallara uymak ve bu örnek tutumumuzla öğrencilerimizin, velilerimizin, halkımızın evde kalmasına öncülük etmektir" dedi.

'İNSANLIK KORONAVİRÜSÜN ÜSTESİNDEN GELECEKTİR'

Derneklerinin koronavirüs salgınıyla ilgili olarak bilim insanlarımızın uyarılarını ve devletimizin kararlarını dikkate alarak toplu dernek, müzik etkinliklerini 2020 Nisan Ayı sonuna kadar ertelediğini ifade eden Saydam şunları söyledi: "Ülkemizdeki salgınla savaşımın gelişimine bağlı olarak bu ertele-

menin süresi uzatılabilecektir. Ulu önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Onuncu Yıl Söylevi'nde önemle vurguladığı gibi: 'Türk Milleti zekidir. Türk Milleti çalışkandır.' Türk Milleti, bilim insanlarımızın, sağlık ordumuzun öncülüğünde koronavirüsle savaşımı kesinlikle kazanacaktır. Okullarımızda, konser salonlarımızda, sokaklarımızda yeniden bir araya gelerek şarkı söyleyeceğimiz günler uzak değildir. İnsanlık, koronavirüsün üstesinden gelecektir. Sağlıklı günler için hepimiz evlerimizde görev başındayız."

Türk dünyası resim yarışması başladı

ULUSLARARASI Türk Kültür ve Miras Vakfı, öğrenciler için "Dünyamızı Koruyalım: Türk Dünyası Gelenek ve Görenekləri" konulu uluslararası çevrimiçi resim yarışması başlattı. Vakıftan yapılan açıklamada, 6-16 yaş grubundaki öğrenciler için düzenlenen yarışmaya katılacaklardan, Türk dili konuşan halkların ulusal gelenekleri ve törenlerinin yanı sıra Türk dünyasının kültürel değerlerinin ortak özelliklerini tasvir etmesinin istendiği ifade edildi.

Açıklamada, yarışmaya katılmak isteyenlerin resim çalışmalarını 1 Mayıs 2020'ye kadar turkictraditions@gmail.com adresine ad, soyadı, irtibat numarası, eğitim aldığı okulun adını belirterek göndermesi gerektiği belirtildi.

AMAÇ DEĞERLERİN KORUNMASI VE TANITILMASI

Jüri üyeleri tarafından belirlenecek müsabaka galiplerinin hediye ve sertifikalarla ödüllendirilecekleri vurgulanan açıklamada, gönderilecek resimlerin yeni kurulacak bir internet sitesinde sergilenacağı de bildirildi. Açıklamada, katılımcıların yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını dolayısıyla uygulanan sosyal izolasyonun kaldırılmasından ardından resimlerini Uluslararası Türk Kültür ve Miras Vakfı'nın Bakıhanov 73A, Bakü / Azerbaycan adresine postalaması gerektiği de kaydedildi. Yarışma ile sanatsal hayal gücüne sahip olan yetenekli öğrencilerin desteklenmesi, onlara özgüvenlerini geliştirme fırsatı tanıma, sanatsal etkinliklere teşvik etmenin

yanı sıra Türk halklarının zengin kültürel mirasının, kadim geleneklerinin, ulusal ve manevi değerlerinin korunması ve tanıtım çalışmaları na genç kuşakların katılımının sağlanması amaçlanıyor.

BEŞ ÜLKE ÜYE

Türkiye, Azerbaycan, Özbekistan, Kazakistan ve Kırgızistan'ın üye olduğu Türk Konseyi'nin 23 Ağustos 2012'de Bişkek'te yapılan Zirve Toplantısı'nda tüzüğü kabul edilen Uluslararası Türk Kültür ve Miras Vakfı, 2015'ten beri faaliyet gösteriyor. Genel Sekreterliği Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de bulunan vakfın faaliyetleriyle Türk dili konuşan halkların kültür ve mirasının korunması, araştırılması ve teşvik edilmesi amaçlanıyor.

Kırkambar

Onur
CAYMAZ

onurcaymaz@hotmail.com

Dışarı Çıkıyorum

DİŞARI çıkıyorum! Öyle mi, ben de dolma sarayım; aman dönünce elini yıka bey; köpük, sabun, alkol; tımak içi, avuç, parmak aralan. Ben seni bilirim, üşenirsin şimdi yirmi saniye. Yahu derim sıynılacak yıkamaktan, küçük rakı gibi dolaşyorum ortalıkta. Olsun bey, sonra iyice kolonyala; bak hele, beş çayına mütcev yapalım ne dersin; göz-lüğünü arama, bulamazsın, batırdım çamaşır suyu-na; yamın kahvaltıda bizi pişi paklar! Haftaya da lokma mı yapacak acaba? Fakat her yerde virtüs olabilir, aman hiçbir yere dokunma. Ne dokunayım hanım, astronot gibi çıkıyoruz dışarı zaten. İnternette bökrek tarifli baksana adam sen, giriyorsun her yere zırt prt, hep telefon elinde. Dombili olduk hanım, karantina iki ay sürse kapıdan çıkmayacağız, hadi ben gidiyorum. Aman apartman kapısını paltonla aç, dirseğinle. İyi tamam da sonra paltonun dirseği ne olacak? Ne bileyim, işi harış her konuda Ahmet Hakan'ın programında her akşam ahlâm kesenlere sor, uzman dolu memleket, sürüyle!

Bir aydır gündelik konuşmalar bu halde! Hem sahi ne çok uzman varmış değil mi memlekette? Uzman: Uz (çok iyi bilen, becerikli) ile us (akıllı) yakın. Uzman, iyi bilen demek. Tanınmış bir İngiliz leydi, üstat Bernard Shaw'ı evindeki konsere davet eder. İlk tenor çıkıp arya okur. Konser sonrası leydi yanışır Shaw'a: "Tenorları sevdiniz mi?" Üstat bozuk, cevaplar: "Val-la ne bileyim, af edersiniz danalar gibi böğürdüler." Leydi kızanp bozandır: "Bayım, o nasıl söz öyle." Güler Shaw: "Ben değil onlar böyle düşünüyor; birine, diğeri hakkında görüşünü sordum, dana gibi böğürüyor dedi, öbürü de aynı şeyi benlik için söyledi. Eh! İkisi de uzman olduğuna göre!"

Neyse hanım, der kahramanımız, çıkar evden; "sitedeyim, güvenli, merak etme." Niye bey, insan girmiyor mu siteye; bin türlüşi var içeride, bakkala si-gara getiren den bilmem kime... Apartman görevlisi her gün çöp topluyor, geçen baktım maskesiz. Dedim kardeş, sen niye maske takmıyorsun. Ben eskiden yoğun bakım hemşiresiydim abla, dedi; eldiven yeter, bulaşmaz bana. Demek böyle de oluyor. Bu da yeni moda karantina günlerinde: Eldiven var fakat yüz verilmiyor maskeye. Sen tak maskeni kardeşim dedim; hastaysan başkasını korursun, başkası hastaysa senin kâınal!

Dün bir soluklanmak için çıkarken ben de bizim kapı önünde bir buket çiçek gördüm. Karanfil, rengârenk. Geceki yağmurdan ıpslak. Yağmur damla-larında da korona var mı acaba? Kim bilir kime getirdi; çiçeği alan, virüsü falandır diye çıkartmadan salda camdan aşağı herhalde. Ne yapacak! Güzel de kokar oysa. Yergçikimli Karanfil: Böyle bir şiiri var Edip Cansever'in. Edip Bey, Beyoğlu'dur biraz da, çıkıp oralara yürütür öyleyse. Yürüttüm ben de! Ha evet, korona var! Yürüttüğümü hayal edeyim öyleyse.

Mesela Galata dayım: Çok eskiden kalıms tek gözlü korsanlar; orada burada, ansiklopedi sayfalarına sıkışmış yeşil iç gibi duran bayat tost büfeleri; hâlâ kullanılan var demek, anten satıcılar; saatçiler; bir şey ka-çakçılar -kim bilir ne- ama kesin kaçakçılar; kadınlar, yalnız kadınlar, karanlık kadınlar; korkunç, mor göz altlarıyla, takım elbiseli birtakım adamlar; belli be-liriz sıgı atölyeler sonra; bu atölyelerde kimler, ne yaparlar?

Saints Pierre ve Paul Kilisesi göründü işte. Daracık, tertemiz giriş, tarihe açılan. Duvardaki mezar ki-tabeleri. Voyvoda Caddesi'ne paralel Eski Banka So-kağı başında, bu kez Saint Pierre Hanı var. 1863'te Osmanlı Bankası'nın da kurulduğu yer. Mahkeme Lo-kantası'nın oradaki han bu muydu acaba? Ön cep-hesindeki levhayı, o vakit Fransızca yayımlanan Stam-boul gazetesinin başyazan Régis Delbeuf, mimar Ale-xandre Vallaur'y'e hazırlatmış. Üzerinde şöyle yazar: "André Chénier Naqıt dans cette maison, le 30 Oc-tobre 1762."

Başyazar, André Chénier adlı beyefendinin burada doğduğunu yazdımış memnere. Levhanın altında ar-malar: Biri Comte de Saint Priest'e ait asalet, diğere-Fransa kralına ait devlet arması (Cansever'in Ar-malar diye şiiri var). 30 Ekim 1762: Tarih doğru. Yer yanlış. Beyefendi İstanbullu ama doğduğu bina, 8 Şu-bat 1771'deki yangında yok olmuş, az daha arka so-kaktadır.

Kimdir peki Chénier? İstanbul'un bir gizemi işte. Canımın şehrim; seni çok özledim. Adamımız şa-irdir. Önceleri bahriye mektebinde okumuş; bir süre bahriyeli (Edip'in, Acı Bahriyeli diye şiiri var), sonra kendini yollara vurmuş acaba niye? Otuz iki ya-şındayken, 1794 yılında Fransız Devrimi sonrası kargaşa döneminde, Robespierre'in emri üzerine (Edip'in Robespierre diye de şiiri var), devlete kar-şı işlenmiş suçlar yüzünden idam edilmiş. İki gün daha yaşasa kurtulacak üstelik.

Bu yakaşıklı idama giderken elini alına vurup şöyle bağırmış: "Halbuki kafamda neler vardı..." Tarih: 25 Temmuz 1794. Giyotin, 8,8 kilo. Su-nay Akan'ın dediği gibi göbeği İstanbul'da kesilen André Chénier'in kafası, Paris'te alınmıştır göv-desinden. Neler vardı acaba kafasında? Chénier dünyanın, insanlığın destanını yazmayı tasarlamıştı; Hermes adını alacak bu destanda şair, dünya yu-varlağının oluşumundan başlayıp bitki ve hay-vanlardan sonra yeryüzüne gelen insanın büyük macerasına ışık tutacaktı. Gel gör ki giyotin, bu bü-yük tasarıyı silip yok etti. Ustamız Salâh Bîrsel de Köçekçeler'deki Meyhane adlı şiirinde Chénier üze-rinden tüm öldürülen şairleri anıp geriye kalanla-ra, hadi kuzular, siz de meyhaneye gibisinden si-tem eder.

Hayali bir yürüyüş; semte Gelmiş Bulundum (Edip'in böyle bir şiiri var), eller yıkanacak ve Ché-nier'in şu şiirinde kalınacak: "Düşünmeden ken-dimi çürüyüp gideceğim / Bu karanlık çukurda / Benim de kaderim bu! / Orada bekleyeceğim / alışalım unutmaya."

PKK'ya 1.2 milyon dolar korona yardımı

ABD öncülüğündeki IŞİD karşıtı koalisyon, Suriye'de terör örgütü YPG/PKK'nın kontrolünde olan Haseke ve Şedadi'deki hastane ve hapishanelere yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınına karşı kullanılmak üzere 1 milyon 200 bin dolar değerinde malzeme sağladıklarını bildirdi.

Koalisyondan yapılan açıklamada, "Sağlanan tıbbi ekipman, Haseke ve Şedadi'deki hastanelerde çalışanları ve Suriye Demokratik Güçleri (SDG) ile buradaki hapishanelerde görevli asayiş muhafızlarını korumaya yardımcı olacaktır" denildi.

Açıklamada örgütün elindeki hastane ve hapishanelere sağlanan malzemelerin eldiven, maske, ameliyat kiti ve oksimetre gibi koruyucu ekipmanlardan oluştuğu ifade edildi. Hapishanelerdeki örgüt üyelerine ise ayrıca koruyucu maske, koruyucu giysi ve cop sağlandığı kaydedildi.

'İLİŞKİMİZ PANDEMİNİN ÖTESİNDE'

Açıklamada sözlerine yer verilen koalisyonun sivil işlerinden sorumlu direktör yardımcısı Albay Brian Henderson'ın, "(YPG/PKK ile) Kalıcı ilişkimiz bu pandeminin de ötesine geçiyor ve SDG'nin, Suriye'nin kuzeydoğusunda istikrar ve güvenliği sağlama misyonu için kritiktir" ifadelerini kullanması dikkat çekti.

Açıklamada ayrıca ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'nun da 27 Mart'ta Suriye'de sağlık ve ekipman yardım misyonu için kritiklik karşı 16,8 milyon dolar yardım sağlayacaklarını duyurduğu bildirildi.

ABD Savunma Bakanlığı, bu yıl Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasası olarak bilinen savunma bütçesi kapsamında terör örgütü YPG/PKK'nın kontrolü altındaki bölgelerde silah ve ekipman yardım sağlıyor. Bu bütçe 200 milyon dolar olarak belirlenmişti.

Ulusal Yas Günü ilan edildi

Çin'de 4 Nisan günü (dün) Kovid-19 salgınıyla mücadele ederken 'şehit olan' sağlık çalışanları ve salgın sebebiyle hayatını kaybedenler için Ulusal Yas Günü ilan edildi. Ülke genelinde 3 dakikalık saygı duruşunda bulunuldu.

Bayraklar yarıya indirilirken, siren sesleri eşliğinde 3 dakika boyunca Kovid-19 sebebiyle, başta sağlık çalışanları olmak üzere, yaşamını yitirenler sessiz bir şekilde anıldı. Tüm vatandaşlar bulunduğu yerde saygı duruşuna katıldı. Bu esnada, arabalar, trenler ve gemiler korna ve düşük sesleriyle saygı duruşuna katıldı, hava savunma sirenleri çaldı.

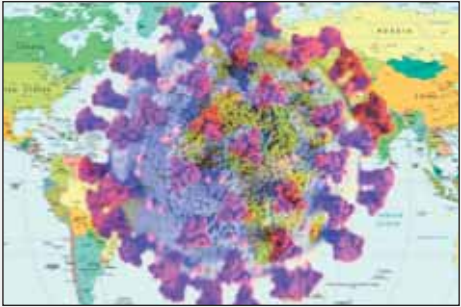
Xİ JİNPİNG DE KATILDI

Cumhurbaşkanı Xi Jinping de, başkent Pekin'de düzenlenen anma törenine katıldı. Xi, Başbakan Li Keqiang ve ülkenin diğer liderleri, başkentte yer alan ve liderlerin konutlarının bulunduğu Zhongnanhai'da 3 dakikalık saygı duruşunda bulundu.

Aynı dakikalarda Çin'in yabancı ülkelerdeki diplomatik temsilciliklerinde de salgınla mücadelede can veren şehitler ve Kovid-19 nedeniyle yaşamını yitiren vatandaşlar için saygı duruşu yapıldı.

Yerel saatle dün sabah 10.00'da başlayan anma etkinliği, özellikle salgının ortaya çıktığı Wuhan kentinde duygulu anlar yaşanmasına neden oldu.

Çinde Kovid-19 vaka sayısı 81 bin 639'a yükselirken, salgın sebebiyle ülke genelinde 3 bin 326 kişi hayatını kaybetti.

1 milyonu aştı!

YENİ tip koronavirüsün (Kovid-19) dünya genelinde bulaştığı kişi sayısı 1 milyon 118 bini aştı.

Kovid-19 görülen ülke ve bölgelerdeki yeni vakalara ilişkin güncel verilerin derlendiği "Worldometer" internet sitesine göre, dünya genelinde Kovid-19 vaka sayısı 1 milyon 118 bin 244'e ulaştı.

Yeni tip koronavirüs nedeniyle toplam 60 bini aşkın kişi hayatını kaybederken, virüse yakalanan 229 bin 157 kişi iyileşti.

MASKE SAVAŞLARI ABD el koydu Almanya korsanlıkla suçladı

Almanya'nın parasını vererek Çin'den sipariş ettiği 200 bin maskeye ABD'nin el koyduğu iddia edildi. Almanya Sağlık Bakanı Jens Spahn pazarda maske savaşı yaşandığını söyledi. Berlin Belediye Başkanı, bu tavra 'insanîyet dışı' dedi. Batı medenîyetinde maske savaşları sürüyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ALMANYA Sağlık Bakanlığı'nın, Çin'de bir Amerikan şirketine doktorlar ve hastane çalışanları için 400 bin adet FFP2 ile FFP3 maske siparişi verdiği, yola çıkan 200 bin maskeyi ise ABD'nin yakalayıp kendi ülkesine getirttiği belirtildi.

Almanya'da Berlin eyaletinin İçişleri Bakanı Andreas Geisel, Almanya'ya gönderilmesi gereken maskelere Tayland'ın başkenti Bangkok'ta ABD tarafından el konulduğunu açıkladı.

Geisel yaptığı açıklamada, maskelere el konulma gerekçesinin ABD'nin koruyucu maskelere getirdiği ihracat yasasıyla ilgili olabileceğini belirtti. Geisel, sert bir dille eleştirerek, "ABD'nin yaptığı modern korsanlık eylemidir" dedi.

Müttefiklerin birbirine böyle davranmaması gerektiğini vurgulayan Geisel, "Kü-

resel kriz zamanlarında bile vahşi Batı yöntemleri uygulanmamalıdır" ifadelerini kullandı.

ABD'nin malzemeleri nasıl yakaladığı ise açıklık kazanmadı.

'İNSANİYET DIŞI'

Berlin Belediye Başkanı Michael Müller, "Amerikan Başkanı'nın yaptıkları insanîyet dışı ve kabul edilemez" ifadelerini kullandı.

Almanya Sağlık Bakanı Jens Spahn maske pazarında savaş yaşandığını belirtti ve "Tüm dünya maske peşinde. Maskeler altın değerinde" dedi.

Beyaz Saray ise maskelere el konulduğu iddiasını yalanladı. Daha önce Kanada ve Fransa da, ABD'yi benzer şekilde suçlamıştı.

KANADA UYARDI

Kanada Başbakanı Justin Trudeau, ise

ABD'nin Kovid-19 ekipmanlarının ihracatını engellemesinden sonra mal akışını sınırlandırmasına tepki gösterdi.

Justin Trudeau, düzenlediği basın toplantısı sırasında, "Sınırlı tıbbi ürünler de dahil olmak üzere, önemli mal ve hizmetlerin giriş çıkışının engellenmesi ya da miktarının azaltılması büyük hata olur. Amerikan yönetimini şu anda çok açık bir şekilde uyardığımız nokta budur" dedi.

VAHŞİ BATI

Diğer yandan salgın tehdidi yükseldikçe Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler arasında birbirinin sağlık malzemesine el koyma eylemi de tırkıcı bir şekilde artıyor. İşte son günlerde basına yansıyan 'korsanlık' eylemlerinden birkaçı:

■ Önceki gün İsveç merkezli sağlık şirketi Mölnlycke, Çin'den İtalya ve İspanya için ithal ettikleri milyonlarca yüz

maskesi ve eldivene Fransa tarafından el konulduğunu açıklamıştı.

Şirketin Genel Müdürü Twomey, Fransa'nın beklenmedik hareketinden sonra şirketin Çin'den ithal edeceği yeni sağlık malzemelerini, Belçika üzerinden İtalya ve İspanya'ya göndereceklerini belirtmişti.

■ Geçen hafta Çin'den ithal edilen ve Almanya üzerinden İtalya'ya gönderilecek maskelere Almanya'nın el koyduğu iddia edilmişti.

■ 25 Şubat'ta İtalya'nın, Yunanistan'a gidecek 2 bin solunum cihazına el koyduğu ortaya çıkmıştı.

■ İlk olay ise Çin'in İtalya'ya yolladığı binlerce yüz maskesi ve solunum cihazına Çek polisinin el koyması ile gündeme gelmişti. Konuyla ilgili açıklama yapan Çekya İçişleri Bakanı Jan Hamacek, bir yanlış anlaşılma olduğunu söyleyerek özür dilemişti.

AB'nin özrünü samimi bulmadı

AVRUPA Birliği'nde (AB) üye ülkelerin yardım çağrılarını Birliği kayıtsız kalması sonucu ortaya çıkan 'dayanışma' krizi devam ediyor. Koronavirüs salgınından en fazla etkilenen ülke olan İtalya'nın Başbakanı Giuseppe Conte, AB'den gelen 'dayanışma özeleştirisinden' tatmin olmadığını gösterdi. Conte, AB'ye 'daha fazla cesaret, birlik ve azim gösterme' çağrısı yaparak, "Eğer bir savataysanız kazanmak için her şeyi yapmalısınız" dedi.

Salgınla mücadelede yardım çağrılarını yanıltı alamayan Roma, Brüksel'e yönelik sık sık tepkili açıklamalar yapıyor. Brüksel'in özürüne rağmen eleştiriler devam ediyor.

'AVRUPA'YA LAYIK OLMAYAN FIKIRLER'

İtalya Başbakanı Giuseppe Conte, Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen'in İtalyan La Repubblica gazetesinde yayımlanan 'özür' mektubuna aynı kanal aracılığıyla yanıt verdi.

Mektuptan 'pek etkilenmemiş' görünen Conte, "Sevgili Ursula, (sizden) Avrupa'ya layık olmayan fikirler duyuyorum" diye başladığı sözlerine "Şimdi daha fazla cesaret, birlik ve azim gösterme zamanı" çağrısı yaparak devam etti.

'SAVAŞTAYSANIZ HER ŞEYİ YAPARSINIZ'

Conte ayrıca İtalya gibi ülkelerin krizi çok daha ekonomik bir şekilde çözmesine olanak tanıyacak, 'koronatahvirleri' olarak adlandır-

ılan ortak tahvillerin bir an önce çıkarılmasını istedi.

Başbakan, "Eğer bir savataysanız kazanmak için her şeyi yapmalısınız, kendinizi, yeniden yapılanma için gereken tüm araçlarla donatmalısınız" dedi.

Salgın kaynaklı ölümler bakımından ilk sırada gelen ülkede 14 bin 681 kişi yaşamını yitirdi. Virüs bulaşanların sayısı ise 119 bin 827'ye yükseldi.

GEÇ KALDI

Avrupa ülkelerinin İtalya'ya tıbbi malzeme göndermeye yanaşmaması ve ko-

ronavirüsle mücadelede ortak euro tahvili çıkarılmasını reddetmesi Brüksel ile Roma arasında kriz yaratmıştı.

Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, La Repubblica gazetesine yayınlanan makalesinde, başlangıçta İtalya ile yeterince dayanışma göstermediğini kabul etmişti.

Von der Leyen, "Pandemiye sadece hep beraber Birlik olarak yenebileceğimizi fark etmediler. Bu inciticiydi ve bundan kaçınılabildi. Ama bugün Avrupa İtalya'nın yanındadır" ifadeleriyle İtalya'dan özür dilemişti.

Yardım için demiryolunu kullanıyorlar

ÇİN, Avrupa'ya sağlık malzemesi taşımak için demiryolunu da kullanmaya başladı. Mart sonunda Çin'in Shaanxi şehriyle Avrupa arasında yeni bir yük treni hattı oluşturuldu. Yüwu ile Madrid kentleri arasında zaten işleyen bir tren hattı üzerinde sağlık malzemeleri taşınması için yeni bir düzenli tren hizmete sokuldu.

Çin Ulusal Radyosu'nun haberine göre, tren yoluyla kargo hizmeti, Kovid-19'a karşı mücadelede Avrupa'yı sağlık malzemesi bakımından beslemek için çok ciddi şekilde seferber oluyor. 25 Mart tarihinde yeni bir kargo taşıma

hattı, Çin'in Shaanxi eyaletinin başkenti Xi'an'da hizmete başlatılmıştı. 27 Mart günü ise Doğu Çin'in Yüwu kenti ile Madrid arasında düzenli bir demiryolu servisi servis edilmişti. Hatların ilki 25 Mart'ta yola çıkıp Almanya, İtalya ve İsveç istikametinde kablo, makine aksamı ve diğer birtakım ürün taşımaya yönelik olup Kazakistan, Belarus ve Rusya'dan geçerek yol alacak. Öte yandan Xi'an'dan 13 kargo treninin Kazakistan, Belçika, Almanya, Polonya ve diğer Avrupa ülkelerine doğru yola çıktığı açıklanıyor.

İkinci hatta ise maske ve tulum tü-

ründen 200 bin adet mal taşıyan bir trenin Yüwu'dan 27 Mart'ta yola çıkıp 16 gün içinde İspanya'ya varmak üzere gitmekte olduğu belirtiliyor. Trendeki yükün bir kısmı Birleşik Krallık, Fransa gibi diğer Avrupa ülkelerine transfer edilecek.

İtalyan sahra hastanesi açılıyor

İTALYA'nın Bergamo kentinde yeni tip koronavirüsle (Kovid-19) mücadele için Rus askeri uzmanların yardımıyla kurulan sahra hastanesinin pazartesi günü hasta kabul etmeye başlayacağı belirtildi.

Sputnik TR'nin aktardığı Rusya Savunma Bakanlığı'nın Bergamo'da kurulan sahra hastanesiyle ilgili açıklamasında, "Pazartesi günü Rus ve İtalyan sağlık ekiplerinin sahra hastanesinde koronavirüs hastalarının kabulüne ve tedavisine başlaması planlanıyor" denildi.

142 hasta kapasiteli sahra hastanesinde 200'den fazla Rus ve İtalyan sağlık personelinin çalışması bekleniyor.

ORTAK MÜCADELE MERKEZİ

İtalya hükümetinin talebi üzerine geçen günlerde başkent Roma'ya giden Rus askeri uzmanlar, İtalyan-Rus Koronavirüsle Mücadele Merkezi kurmak üzere Lombardiya bölgesinin Bergamo şehrine gitmişti.

22 araçtan oluşan Rus konvoyunda mobil analiz ve tanı kompleksi, dezenfektan madde rezervine sahip yüksek verimli mobil dezenfeksiyon araçları, koronavirüse yakalanan ağır hastalara yönelik özel ekipman yer alıyordu.

Mehmet Erenler Aydınlık'a konuştu (3):

'13 yaşımda canlı yayında çaldım okudum'

'Öyle duygulu çalıp okumuşum ki programdan sonra herkes tebrik etti, yüzümü öptüler, yanaklarımı öptüler... Ahmet Sezgin'i de anons etti. O da 'Gele gele geldim anam bu kara taş'a' uzun havasını okudu. Ahmet Sezgin onunla meşhur olmuştu. Çok güzel okurdu. Programı bitirdik'

EMİNE SAĞLAM AKFIRAT

MEHMET Erenler, 'hocam' dediği Muzaffer Sarısözen'i anlatmaya bu hafta da devam ediyor. Sarısözen, Erenler'i 11 yaşından radyoya davet ediyor. Ancak öyle beklenmedik bir şey oluyor ki Erenler ancak iki yıl sonra canlı yayına çıkabiliyor... Sözü Erenler'e bırakıyoruz:

■ Sarısözen ile nasıl tanıştınız?

Sarısözen, araştırma yapmak için Milli Eğitim Bakanlığı'na geliyor. Babam "Benim bir mahdumum var. Kendisi saz çalıyor, türkü söylüyor. Bir dinler misiniz?" diyor. Sarısözen, "Ahmet Bey, al çocuğu gel" demiş. 1957 yılıydı... Babam elimden tuttu ve Ankara Radyosu'na gittik. Sarısözen radyoya geldiğimizi duyunca hemen yanıma geldi ve çok samimi karşıladı bizi. Babama, siz oturun biraz dinlenin dedi. Elimden tuttu ve beni aşağıya, sanatçıların olduğu yere götürdü. Canlı yayın vardı. Prova yapacaklardı. Emin Aldemir, Adnan Şeker... Koroda 80 kişi var. Sarısözen bana döndü "Yavrum neyi çalıp okuyacaksın" dedi. Dedim ki Zekeriyâ Boz'dan "Kadir Mevlam senden bir dileği var benim", Erzincan yöresine ait bir türküyü okuyacağım. Tamam dedi. Provala başlayacağız yavaş yavaş. O anda bütün sanatçılar etrafıma toplandılar, "Yahu bu çocuk kimmiş?" diye.

'HEYECANDAN DIZLERİM TITIRIYOR'

İbrahim Can: Hocam, heyecanlanmadın mı? O kadar radyoda dinlediğiniz sanatçı başınıza toplanmış?

Heyecanlanmaz olur muyum İbrahim-ciğim. Tabi heyecandan dizlerim titiriyor. Ben çalıp okuyorum, etrafıma toplandılar beni dinliyorlar. Program saati yavaş yavaş geliyor, canlı yayın başlayacak. Bir yağmur yağdı, bir sel felaketi oldu... 1957'de... O

canlı yayına başlamamıza yarım saat ya var ya yok. Beş buçukta başladılar, altıda bitirdi. Altıda haberler başladılar. İnsanlar Yurttan Sesler Korosunun yüzü suyu hürmetine haberleri dinlerdi. Yoksa kimse açmazdı radyoyu. Türkü aşkından dolayı, türkü sevasından dolayı, 'Türkü dinleyeceğim, kaçırmayayım Yurttan Sesleri' diye millet radyonun başına koşuyordu.

■ Şimdi de öyle. TRT Türkü... Sevenler onu dinliyor.

Allah'ın hikmetine bak, Ankara'da, 1957'de, sel seli götürüyor... Bir de haber geldi ki 80 kişi ölmüş. Abidin Paşa, Mamak falan o tarafta tren raylarının üzerine cesetleri cenazeleri sırayla dizmişler... Bir de dediler ki 'Durum böyle, program iptal oldu'.

İbrahim Can: Peki bu sel nereden gelmiş? Elmadag taraflarından. Tabi Mamak'ta dereler taşıyor... Millet tek katlı binaların üzerine, çatılara, ağaçların tepesine çıkıyor. Kimi çıkıyor... Boğuluyor ölüyorlar Allah rahmet eylesin...

İbrahim Can: Dere de geçiyordu Ankara'nın ortasından.

Tabi tabi. Oradan zaten, tren yolunun öbür tarafı deriydi. Program iptal oldu. Ben de canlı yayına çıkacağım diye gitmişim hevesle. 3 gün yas ilan edildi. Aradan zaman geçti. Tabi, ben Sarısözen Hoca'dan bir cevap bekliyorum, tekrar davet eder mi etmez mi diye.

İki sene sonra, 1959 yılında, 13 yaşın-

dayım. Rahmetli Sarısözen bakanlığa uğradığında babamı tekrar görünce hatırlamış. Ve "Ahmet Bey, mahdumunuzu alın gelin" diyor.

İKİ YIL SONRA...

■ İki yıl geçtikten sonra.

Ama bakın hiç unutmuyor... Her işte bir hayır vardır. Sonra babam tabi yine elimden tutuyor ve gidiyoruz TRT'ye. Yine bizi aynı samimiyetle karşılıyor. On üç yaşımdayım. Bir elimde saz, bir elimde hoca. Yukarıda dört numaralı stüdyoya beraber giriyoruz. Allah inandırсын, stüdyoda seksen kişi vardı ve hepsi ayağa kalktı. Hani ilkokulda öğretmen girer de herkes ayağa kalkar ya... Ya da askerde komutan gelir herkes ayağa kalkar. İçeride çıt yok.

Sarısözen nazik bir el işareti yaptı, herkes oturdu. Canlı yayının başlamasına beş dakika var. Bir masa, ortada bir mikrofona. Ben karşısızda oturuyorum rahmetli hocanın. O gün Ahmet Sezgin'i de konuk etmiş hoca. Spiker falan yok, kendisi anons ediyor.

■ Sizi daha önce hiç denemiş mi?

Beni ilk, 1957'de dinlemişti. Sesimi ve çalışımı biliyor. Daha çocukluk sesim... Ergenlik sesim, kız çocuğu gibi çıkıyor.

'MÜZİK HOCAMIZIN ÖĞRETTİĞİ NOTALARLA...'

■ Sesiniz oturmamış...

Oturmamış. Daha çok sesi: tiz, tenor ses. Diyeceğim, sıra bana geldiğinde, anons ediyor hoca: "Muhterem dinleyenler, şimdi karşınızda mini mini bir sanatçı var. Bu sanatçı, Ayaşlı Mehmet Erenler. Şimdi bizlere, Erzincan yöresinden bir türkü çalıp okuyacak: Kadir Mevlam senden bir dileğim var, beni muhanete muhtaç eyleme." Tabi ben de canlı yayında çaldım okudum. Hepsinin hoşuna gitti. Öyle duygulu çalıp okumuşum ki programdan sonra herkes tebrik etti, yüzümü öptüler, yanaklarımı öptüler.

Sıra Ahmet Sezgin'e geldi. Ahmet Sezgin'i de anons etti. O da 'Gele gele geldim anam

bu kara taş'a' uzun havasını okudu. Ahmet Sezgin onunla meşhur olmuştu. Çok güzel okurdu. Programı bitirdik.

Yıllar birbirini kovaladı, benim bütün amacım Radyoya girmek. Hem okula gidiyorum hem de saza ağırlık veriyorum. Bu arada içkisiz aile gezinoları da devam ediyor.

■ Bir eğitim var mı peki o dönem?

Yok! Ortaokulda müzik hocasının anlattığı şeylerle notayı öğrendim. Bu yaşına kadar kimseden ders almadım.

■ Hocam nasıl bir azimdir bu?

Zaten diyezi, bemolü gördüğünüz zaman makamlar çıkıyor. Sahnede solistlerle beraberiz falan...

'SOLİSTİ OKUTAN SAZ'

■ Doğuştan yetenek...

Yani tabi... Ben nota, usul vesaire kendim kendime öğrendim. Türkülerin icrası da...

İbrahim Can: Herkes Mehmet Erenler'in saziyla okumak isterdi. Bunu gözlemledim. 40 yılda bunu gördüm. Mehmet Erenler 'solisti okutan saz'. Böyle diyebilir miyiz hocam?

Tabi, kesinlikle.

İbrahim Can: Solist, belki kafası çok dağınıktır ya da tam bir resim çizemez. Saz o kadar ustadır ki onu yönlendirir. Gözleriyle birbirlerine bakarlar. Beraber okursun, ondan güç alırsın. Bu çok önemli...

Sazda sen en iyi olabilirsin, soliste güvenemediğinde senin de verimin düşer. Solist sazi yönlendirir...

İbrahim Can: On beş yaşında grup şefliği yapıyordunuz.

Evet grup şefliği yapıyordum.

'BÜTÜN AMACIM RADYOYA GİRMEK'

■ Radyoya girme hayaliniz...

Tabi, bütün amacım TRT'ye girmek, radyoya girmek. Bu arada ailemin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar da vardı. Bir katkım olursa, mutluluk duyuyordum. Bu arada bir turne teklifi geldi. Nuri Sesigüzel'le çalışıyorum o zaman. Turneye çıktım. Gittim, geldim, sonra başka bir turne oldu. Tabi, biraz da ekonomik yönden tatlı geldi bana. Derken, liseye başladım. Lisede bir sene okudum... Yine çalışmak zorunda hissediyordum, aileme katkından dolayı, okumayı da çok arzu ediyordum. Derken, lise biri okudum, ikinci sınıfta okulu terk ettim, çalışmak zorunda olduğum için. Bu arada tabi sekiz saatten aşağı saz elimden düşmüyor. Sazımla yatıyorum, sazımla kalkıyorum.

■ Müthiş bir disiplin sekiz saat...

Bütün amaç radyoya girmek. O arada, İstanbul'a geldim. Nuri Sesigüzel de İstanbul'a geldi. Bir, bir buçuk sene kadar İstanbul'da kaldım. 16-17 yaşlarımdayım. Sonra, Ankara radyosunda yetiştirilmek üzere stajyer sanatçı sınavı açıldı.

■ Tam size göre.

Dört bin kişi müracaat etmişti o tarihte. Ben ayrı bir ek dilekçe verdim. Dedim ki, yetmiş sanatçı olarak girmek istiyorum sınava. Yani yetiştirilmek üzere değil, yetmiş sanatçı olarak. Çünkü bütün repertuarı ezbere biliyorum.

■ Onların eğitiminin çok üstünde...

Ondan sonra, yöre tavırları hakkında da kendimi geliştirmiştim. Orta Anadolu, Ege, Karadeniz, Zeybekleri vesaire... Solistlerle de devamlı repertuar dağarcığım geliştirdi. Sadece Nuri Sesigüzel'e çalmadım. Nuri Sesigüzel'in kulakları çınlasın. Ben Ankara'da sınava gireceğim dedim. Nuri Sesigüzel'e "Yahu Mehmetciğim ne yapacaksın radyoya girip Allah aşkına. Boş ver! Burada çalışıyoruz işte, para da kazanıyoruz..." dedi. Çok teşekkür ettim, gidip o sınava girmek lazım, dedim. Benim için ayrı bir jüri toplandı. Yetmiş sanatçı olarak gireceğim ya... Jüride on bir kişi vardı. Onlar tabi benden yaşlı.

HAFTAYA: Mehmet Erenler'in derlediği 'Aya çiçek açmış yaz mı gelecek' türküsü.

Türküyü dinlemek için QR kodunu telefonunuzdaki uygulamadan üzerinden okutunuz.

Mehmet Erenler meşhur etti:

'Deymen Benim Gamlı Yaslı Gönlüme'

Deymen benim gamlı yaslı gönlüme
Ben bir selvi boylu yardan ayrıldım
Evvel bağban idim dostun bağında
Talan vurdu aya nardan ayrıldım

Kumru gibi gökyüzünde dönende
Baykuş gibi viran yurda konanda
Çok ağladım Ferhat gibi çöllerde
Şirin gibi zülf-ü yardan ayrıldım

Bağban : Bahçıvan, bahçe bakıcısı.
Zülf-ü yar: Yarın zülfü, yardan gayrisına namahrem olan, haram olan.

Yöresi: Tokat
Kaynak: Abbas Öz
Derleyen ve notaya alan: Mehmet Erenler.

Tokatlı Hatıç Kadının yaktığı seveda türküsü

ANADOLU'nun her köşesinde acılarla, sevinçlerle, hasretlerle, vuslatlarla harmanlanmış türküler yükselir. O türküler ki bizlere bir kalbimiz olduğunu yeniden hatırlatır. İşte o türkülerden biri de bu haftaki türkümüz: Deymen Benim Gamlı Yaslı Gönlüme...

Türkünün hikayesini bu türkünün yaktığı kişi olan Abdullah Sami Efendi'nin torunlarından Mehmet Hasegü'lün yazdığı yazıda buluyoruz. 1910'larda Tokat'ta geçen bir aşk hikayesi bu türkünün temelini oluşturuyor... Nalbantlık yapan Abdullah Sami Efendi bir gün Tokat-Sulusaray'a gider. Orada köyün en güzel kızlarından Pembe'yi görür. Görür görmez aşk olur fakat bilmediği bir şey vardır. Pembe bir başkasını sevmektedir... Pembe, sevdiği insanla evlenir. Abdullah Sami Efendi ise zaten Hatıç ile evlidir. Karısı Hatıç, büyük bir aşk ve saygı ile kocasına bağlıdır. Gel zaman git zaman Pembe'nin eşi Ali Onbaşı, Çanakkale Savaşında şehit düşer. Seneler sonra tekrar yolu Sulusaray'a düşen Abdullah Sami Efendi, Pembe'nin 'dul kaldığını' duyunca bir umut ona haberciler yollar ve uzun ısrarların ardından Pembe ile evlenir. Fakat ne Pembe'nin ne de Hatıç'ın ikinci isim olduklarından haberleri yoktur. Aradan geçen zamanda Hatıç, o çok sevdiği eşinin başka biriyle evlendiğini duyar ve kahrolur. Namaz kılarlarken dahi farkında bile olmadan Abdullah Sami'ye yaktığı türkünün sözleri dö-külür dilinden.

"Viran bağda garip bülbül gezer mi?"

"Felek böyle gara yazı yazar mı?"

"Yığıt olan sevdiğinden bezdi mi?"

"Varın, bahın gumam benden gizel mi?"

Zaman içinde Hatıç kadının türküsü tüm Tokat'ta dil-den dile gönülden gönle yayılır...

"Deymen benim gamlı yaslı gönlüme

"Ben bir selvi boylu yardan ayrıldım

"Evvel bağban idim dostun bağında

"Talan vurdu; aya, nardan ayrıldım"

Hatıç, kocasına çok aşık olsa da oldukça gururlu bir kadındır, onu asla affetmez ve kocasından ayrılır. O dönemde bu şartlar altında bir kadının yaşamasının zor olacağını bilen Abdullah Sami Efendi, Hatıç zorluk çekmesin diye bir ev verir. Aynı zamanda gariban ama iyi yürekli bir tanıdığı olan Nuri'yi de onunla evlenmeye ikna eder. Ömrü boyunca Nuri ve Hatıç'ın ne eksikliği varsa gizliden gizliye giderir... Bunu bilen tek kişi olan Nuri, patronuna büyük bir saygı duymaktadır.

Ecel bir gün Abdullah Sami'nin de kapısına dayanır... Genç denebilecek yaşta siroza yakalanan Abdullah Sami'yi hastaneye kaldırır. Bu süreçte Nuri, sürekli hem patronu hem de dostu olan Sami Efendi'yi ziyarete gitmektedir. Bir gün Abdullah Sami Efendi, Nuri'ye, son kez Hatıç'ı görmek istediğini, ondan helallik almak istediğini söyler. Nuri ne kadar uğraşsa da Hatıç'ı ziyarete ikna edemez... Abdullah Sami ise son çare "Barı bir çorba pişirin, parmağı çorbaya değsin, onu içip öyle öleyim" der. Nuri yalvar yakar Hatıç'ı ikna eder ve kadının hazırladığı muhteşem yemeklerle dolu tepsi tepesinde, yollara düşer. Yemeklerin kokusu pencereden hasta odasına kadar ulaşır. Abdullah Sami, affedildiğini o an anlar. "Keklik kanadını batırdı, çorbam geliyor" der ve o anda ruhunu teslim eder. Son sözü bu olmuştur. Hatıç'ın hazırladığı çorbadan ve yemeklerden tadamamıştır ama artık affedilmiştir.

Sınav jürisinden bazı ustalar

MEHMET Erenler, girdiği sınavın jürisini anlattı. "İşinin en ehli olanlar. Çok muhterem insanlardı. Muammer Sun... Düşünebiliyor musunuz?" dedi ve sürdürdü: Sonra ben sınava girdim, açtılar önüme notaları, piyangodan çeker gibi... Solfejini yaptırdılar.

★ **Nida Tüfekçi. (D: 1929, Yozgat.)** Ankara Maliye Okulunda öğrenciyken Muzaffer Sarısözen ile tanıştı. 1947'den itibaren Ankara Radyosunun Yurttan Sesler emisyonlarına ses ve saz sanatçısı olarak katılmaya başladı. 1953 yılında Ankara Radyosunda Yurttan Sesler daimi korosuna, 1972 yılında TRT Müzik Dairesi Türk Halk Müziği Müdürlüğüne atandı. 1958'de Neriman Altındağ Tüfekçi ile evlendi. (Ö: 1993.)

★ **Neriman Altındağ Tüfekçi. (D: 1929, İstanbul.)** 1942 yılında Ankara Radyosu'na girdi. 1949 yılında Yurttan Sesler Korosu şef yardımcılığına atandı. 1950 yılında 'repetitörlük' ve 1953 yılında 'Artist-Öğretmenlik' derecelerine yükseldi. 1957 yılında Kadınlar Korosunu kurup yöneten sanatçı, 1959 yılında İstanbul Radyosuna atandı. Burada Yurttan Sesler Kadınlar Korosunu kurup yönetti. 1972 yılında tekrar Ankara Radyosu'na döndü. Ankara Radyosunda oluşturulan büyük jürilerce yapılan sınavları üstün başarı ile kazanarak ilk kadın solist, ilk kadın öğretmen, ilk kadın şef

ve bugüne kadar halk müziği dalında verilen ilk ve tek kadın Artist-Öğretmen unvanlarına layık görüldü. Türkü aşığı şair-ressam Bedri Rahmi Eyüboğlu bir söyleşisinde "Neriman'dan başka kimseyi dinlemem, hele 'Kuşlar Dolu Bugün'ü çalacaksınız, sakın başkasından çalmayın, dinlemem" diyerek sanatçıya olan hayranlığını dile getirmiştir. 1951 yılında Muzaffer Sarısözen ile evlenmiştir. 1958 yılında Nida Tüfekçi ile evlenmiştir. (Ö: İstanbul-2009.)

★ **Mustafa Geceyatmaz. (D: 1931, İstanbul.)** Radyonun ikinci kuşak ses sanatçılarından. 1964 yılında TRT'nin Şef Prodüktör kadrosuna atandı. Ankara THM müdürlüğü yaptı. Derlemeleri var. (Ö: 1997.)

★ **Emin Aldemir. (D: 1925, Bolu.)** Sekiz yaşında saz çalmaya başladı. 1950 yılında Ankara Radyosu Yurttan Sesler Topluluğunda bağlama grubu ve koro şefliği yaptı. Birçok türkü derledi ve notaya aldı. (Ö: 2005.)

★ **Ziya Taşkent. (D: 1932, Adapazarı.)** Türk sanat müziği bestekarı, solist. 17 Ağustos 1999 Marmara depreminde ses sanatçısı eşi Ulviye Taşkent, kızı Rengin Dalmanoğlu, torunları Ece ve Efe Dalmanoğlu ile birlikte Yalova'nın Çiftlikköy ilçesinde yaşamını yitirdi.

★ **Muzaffer İlkar. (D: 1910, İstanbul.)** 1938 yılında Ankara Radyosu'na gir-

di. 1955 yılında Ankara Radyosu Türk Müziği Şefliği görevine getirildi. (Ö: 1987, İstanbul.)

★ **Vecihe Daryal. (D: 1912, İstanbul.)** Kadın saz sanatçılarının en ünlüsü. Müzisyen, icracı ve besteci. (Ö: 1970, Ankara.)

★ **A. Osman Özdenkçi. (D: 1924, Eskişehir.)** 1942 yılında Ankara Radyosu'na Saz Sanatçısı olarak girdi. Muzaffer Sarısözen'den sonra uzun yıllar Yurttan Sesler Topluluğunu yönetti. TRT Repertuar Kurulunda ve İcra Denetleme Kurulunda görev aldı. (Ö: 1976.)

★ **Muammer Sun. (D: 1932, Ankara.)** 1953 yılında Ankara Devlet Konservatuarını kazanarak Adnan Saygun'un öğrencisi oldu. Konservatuarda Muzaffer Sarısözen ile halk müziği, Rusen Ferit Kam ile klasik Türk müziği, özel olarak Kemal İlerici ile Türk müziği makamlar sistemi ve armonisi çalıştı. 1960'ta konservatuarın yüksek bölümünü bitirdi ve aynı yıl bu okulda solfej öğretmenliğine getirildi. 1975'te konservatuarın nota yazım ve çalgı yapım dallarının kurulmasına ilişkin yönetmelik maddeleriyle bunların programlarını yazdı. 1980'de İstanbul Devlet Konservatuarında aynı görevini sürdürdü. Ayrıca koro, solfej, armoni, kontrpuan, modal müzik dersleri verdi. 1982'de emekliye ayrıldı.

Salgın, Altınordu'ya engel değil

ALTYAPISINDAN yetiştirdiği sporcularla Türk futboluna çok önemli hizmetler veren TFF 1'inci Lig kulübü Altınordu'da, futbol akademisi dersleri "çevrimiçi" yöntemle veriliyor. Ege temsilcisinin futbol akademisi öğrencilerine, eğitim müfredatında yer alan dersler uzaktan eğitim metoduyla sunuluyor.

Kırmızı-lacivertli kulüpten yapılan açıklamaya göre, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle evde antrenman modeline geçen Altınordu'nun

futbol eğitimi, ara vermeden devam ediyor.

Altınordu Futbol Akademisi'nde (ALFA) uzaktan eğitim günleri en yüksek verimle sürdürülürken, evlerinde bulunan öğrencilere, İngilizce, psikolojik performans, sosyal medya kullanımı, medya iletişimi, sporcu sağlığı, sporcu beslenmesi ve dünya futbol tarihi dersleri çevrimiçi olarak uzaktan eğitim modeliyle aktarılıyor. Video konferans yönetimi ile de oyuncularla gereken iletişim anbe-

an sağlanıyor.

EVĐEN ÇALIŞMA SÜRECİNDE YÜKSEK VERİM

Altınordu Kulübü'nden yapılan açıklamada görüşlerine yer verilen ALFA 2'nci Dönem İdari Direktörü Halit Eroğlu, antrenman programları ve görünümlü eğitimler sayesinde kriz dönemini en iyi şekilde geçirdiklerini belirtti. Eroğlu, şunları kaydetti: "Teknik ekibimiz ve

eğitmenlerimizle birlikte hazırladığımız programların uygulanmasına başlandı. Fiziksel çalışmalar ve taktiksel görüntülerin yanı sıra ALFA Eğitim

Müfredatı içerisinde yer alan derslerle, oyuncularımızı sürekli hazır tutuyoruz. Takım birlikteliğini sağlıyor ve bu süreci en verimli şekilde geçiriyoruz."

KORONAVİRÜSÜ DE DİZE GETİREN FATİH TERİM FUTBOLCULARINA SESLENDİ:

ARKADAŞLAR HAZIR MISINIZ?

Koronavirüs teşhisi dolayısıyla kaldığı hastaneden hafta içinde taburcu edilen Galatasaray Teknik Direktörü Fatih Terim, videokonferans üzerinden oyuncularıyla görüştü; eski günlerine döneceğinin işaretini verdi

GALATASARAY'da Fatih Terim'in sağlığına aşama aşama kavuşmasının sevinci yaşanıyor. 23 Mart itibarıyla yeni tip koronavirüs (Kovid-19) testinin pozitif çıkmasıyla hastaneye yatan ve bir hafta boyunca gözetim altında tutulan Fatih Terim, önceki akşam futbolcularıyla videokonferans sistemi üzerinden görüştü. Oyuncularıyla görüş alışverişinde bulunduğu anların görüntülerini sosyal medya hesabından paylaşan deneyimli çalıştırıcının kullandığı ifadeler Galatasaray taraftarını sevince boğdu.

GÖREVİNE DEVAM ETMEYE KARARLI

Futbol takımını iki ayrı bölüme ayırarak görüntülü iki görüşme gerçekleştiren Fatih Terim, yaklaşık iki haftalık aradan sonra futbolcularıyla iletişime geçtiği anlara dair bir de not paylaştı. Kişisel sosyal medya hesabından oyuncularına ve sarı-kırmızılı taraftarlara seslenen Terim, "Hepinizi çok özlemişim. Sizleri görmek beni çok mutlu etti. Hep birlikte taraftarımızla da buluşacağımız günü bekliyorum. Sağlıkla kalın" ifa-

delerini kullandı. Sarı-kırmızılı kulübün "yaşayan efsane"si Fatih Terim'in, Kovid-19 testinin pozitif çıkmasından sonra ailesinden gelen "Çok yıprandın, teknik direktörlüğü bırak" talebiyle karşı karşıya kaldığı ve bu isteği değerlendireceği iddia edilmişti. Tecrübeli antrenörün önceki akşam sosyal medyadan yaptığı paylaşım ise teknik direktörlüğe aynı hırsla devam edeceği şeklinde yorumlandı. Paylaşım, Galatasaraylı taraftarlarda da büyük sevince yol açarken, kısa sürede on binlerce beğeni aldı.

Öte yandan, Fatih Terim'in, sağlığına tamamen kavuştuktan sonra oyuncularını ile olan iletişimini de artırma kararı aldığı öğrenildi. Yardımcıları Ümit Davala, Hasan Şaş ve Levent Şahin'le sık sık görüntülü olarak görüşen deneyimli teknik adam, bundan sonraki süreçte futbolcularıyla da video konferans üzerinden daha sık bağlantıya geçecek. Futbolcularının fizik durumunu yakından takip etmek isteyen Terim, aynı zamanda oyuncularının moral ve motivasyonunu yüksek tutmak için de doğrudan sorumluluk alacak.

Mali tedbirler masada

ÜLKEMİZDE de etkisini gösteren yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle liglerin ertelenmesinin ardından Galatasaray yönetimi de harekete geçti. Birçok Avrupa kulübünün hayata geçirdiği maaş tasarrufunu gündemine alan Mustafa Cengiz başçılığındaki yönetim kurulu, liglerin oynanmadığı süreçteki gelir kaybını azaltmak için çalışmalara başladı. Futbol takımının kaptanı Selçuk İnan'ın sosyal medya hesabından yaptığı, "Her türlü mad-di fedakarlığı yaparım" açıklaması sonrasında, sarı-kırmızılı yönetim de oyuncularıyla görüşme kararı aldı. Yönetimin, kısa süre içerisinde tasarruf planını oyuncularına sunması ve futbolculardan maaşları konusunda fedakarlık yapmasını istemesi bekleniyor.

Türkoğlu: Herkesi mutlu edemeyebiliriz

TÜRKİYE Basketbol Federasyonu (TBF) Başkanı Hidayet Türkoğlu, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle ertelenen basketbol liglerinin durumuyla ilgili, "Çalıştığımız birkaç senaryo var. Bunları kulüplerimizle de paylaşacağız ve geri dönüş alacağız. En sağlıklı kararı vereceğimize kimsenin şüphesi olmasın" dedi.

TRT Spor'un yayınına bağlanarak açıklamalarda bulunan Türkoğlu, olağanüstü bir süreçten geçtiklerini belirterek, şunları kaydetti: "Tüm dünyanın cevabını bulamadığı süreci biz de yakından takip ediyoruz. Sayın Bakanımız ile görüşmemizde kendisine de durumları anlattık. Bazı şeyler sadece bizlerle bağlantılı değil. Önemli olan bir an önce herkesin sağlığına kavuşması. Federasyon olarak bütün çalışmalarını yapıyoruz. En sağlıklı kararı vereceğimize kimsenin şüphesi olmasın. Kolay bir süreç olmayacak. Ne kadar devam edeceğini de kimse bilmiyor."

Türkoğlu, alacakları kararlarla ilgili anlayış beklediklerini de dile getirerek, "Maalesef bu süreçte yapacağımız değişikliklerde herkesin mutlu olamayacağı durumlarla da karşı karşıya olabiliriz. İnşallah, insanlarımız, kulüpleri-miz, camialarımız bu süreçte anlayışlı olur. Çoğu kararı da onlarla alacağız. İnşallah, bu süreci onlarla birlikte zararsız şekilde atlattırız" diye konuştu. Federasyon olarak son haftalarda evden çalıştıklarını aktaran Türkoğlu, yetkili makamların tavsiyelerinin titizlikle yerine getirilmesi gerektiğini de vurguladı.

FENERBAHÇE'DEN 'failler bulunsun' talebi

TÜRK futbolunun en karanlık günlerinden birinin yaşandığı ve Çaykur Rizespor deplasmanı dönüşünde Fenerbahçe Futbol Takımı'nın otobüsünün kurşunlandığı olayın 5'inci yılında, Fenerbahçe Kulübü resmi internet sitesinden bir açıklama yaptı. Sarı-lacivertli kulüpten "Unutmayacağız, unutturmayacağız" başlığıyla yapılan açıklamada, söz konusu olayın faillerinin hâlâ bulunamadığına vurgu yapıldı: "Türk spor tarihinin en kara olaylarından biri bundan 5 yıl önce yaşandı. Fenerbahçe Futbol A Takımı'nın otobüsüne bir deplasman dönüşü kurşun sı-kıldı. Şans eseri can kaybı olmadı ancak o günden beri bu silahlı saldırının failleri hâlâ bulunamadı. 4 Nisan 2015 akşamı gerçekleşen olay hâlâ aydınlatılmadı."

'KATLİAM GİRİŞİMİNİN PERDE ARKASI AÇIĞA ÇIKARILMALI'

Saldırının faillerinin ortaya çıkartılmadan Türk sporunun huzura kavuşamayacağını altı çizilen açıklamada şu ifadeler yer verildi: "Fenerbahçe Spor Kulübü olarak 'Aydınlanmayan Gün'ün üzerine artık güneş doğmasını ve futbol takımımıza yönelik katliam girişiminin arkasındakilerin ortaya çıkarılması-nı bekliyoruz. "4 Nisan 2015"teki bu canice eylemin sorumlu-

su ya da sorumluları yakalanıp hukuk önünde hesap vermeden Türk sporunun hiçbir zaman tam anlamıyla huzura erişemeyeceği ve üzerindeki karanlığın kalkmayacağı aşikardır. Devletimizden beklemiyoruz, milyonlarca taraftarımızı ve vatandaşımızı rahatsız eden bu korkunç olayın tüm hatlarıyla çözülmesidir. Fenerbahçe Spor Kulübü, saldırının faili ya da failleri yargı önüne çıkana kadar işin peşini bırakmayacaktır."

Yüksel Günay unutulmadı

FENERBAHÇE Kulübü, eski yüksek divan kurulu başkanı Yüksel Günay'ın vefatının 6'ncı yılında bir anma mesajı yayımladı. Sarı-lacivertli kulübün resmi internet sitesinden "Rahmetle anıyoruz" başlığıyla yayımlanan mesajda, "Fenerbahçemizin ulu çınarlarından ve kulübümüzün yüksek divan kurulu başkanlarından merhum Sayın Yüksel Günay'ı, vefatının 6'ncı yıl dönümünde saygıyla, özlemle ve rahmetle anıyoruz" ifadeleri kullanıldı.

Salgın sonrasında amatör liglerin durumu

AKLIMDA salgın, ağızda ise çok eski bir şarkının sözleri: Aldırma be kalender bunlar da geçer, geçer ama birader deler de geçer. Kovid-19 da mutlaka geçip gidecek ama büyük sanatçı rahmetli Cem Karaca'nın yazıp yorumladığı gibi, delip de geçecek. Yüreğimize attığı çentiklerin izi yıllar boyu sızlayacak ve asla unutamayacağız.

Korkarak seyredeceğimiz filmin başrol oyuncularınız. Rolümüz ise çok basit; evden çıkmayıp kitap okumak, televizyon izlemek ve bolca da düşünmek... Durumu idare edecek kadar maddi gücün varsa evden çıkmamak kolay ama yaşamak için her gün sokaklarda olmak zorundaysanız vaziyet zor demektir. Virtüs de ölümcül, açlık da... Neyse girmeyelim bu konulara, sonuçta ben spor yazıyorum(!) boşu boşuna damgalanmayalım, dönelim spora... Dedim ya, düşünecek vakit çok diye, ben de evde geçen bu süreçte, yıllardır amatör futbolun içinde olan biri olarak, geçtim klavyenin başına...

AMATÖR LİGLERE HAK ETTİĞİ DEĞER VERİLMELİ

Ülke futbolunun kalkınması ve mali çıkmazda olan kulüplerimizin tüneline ucundaki ışığı görmeleri için öncelikle TFF'nin amatör ligleri başlatması gerekir... Bunun için ilk olarak; saha yetersizliğinden dolayı, idman yapacakları sahayı dörde bölerek çalışan amatörleri bu eziyetten kurtarıp stat sayılarını çoğaltmak gerekir. Daha sonra da mevcut statların eksiklerini tamamlayıp, sulan akmayan, tuvaletlerine girilemeyen, 3-5 küçükbaz hayvanın bile sığamayacağı soyunma odalarını yenileyip, tüm amatör kulüplerin malzeme gereksinimini de sağlamak gerekir. Ama göstermelik biçimde malzemeden çalarak birilerini zengin etmek için değil, son derece kaliteli malzemeleri temin etmek ya da edilmesini sağlayacak denetimi de yapmak gerekir.

Diğer önemli bir konu da amatör liglerde çalışacak antrenörlerin seçimi... Bu işe uygun olmadığı halde, bakkaldan alınır gibi dağıtılan antrenörlük belgelerinden birine sahip olup kendini antrenör sananlarla değil, sıkıca araştırıp hiç adam kayırmadan layıkıyla antrenörlük mesleğini icra edecek eğitmenlere çalışma izni verilmelidir.

Amatör liglerde belli yaş gruplarına göre futbol sezonu iki ay, bilemedin en çok 6 ay sürmekte. Soranın size, yılın 6 ile 9 ayını futbol oynamadan geçiren gençlerle ülke futbolu nasıl kalkınır? İmkansız... Bir kere eğer hedef gerçekten futbolumuzu kaldırmaksa futbol sezonunu uzun tutmak gerek. Bu uygulanmazsa gerisi safsata, ne yapsan boş...

STATÜ DEĞİŞİMİNİN GEREKLİLİĞİ

Amatörlük, hiçbir karşılık beklemeden sadece sevecek yapılan bir uğraş demektir. Yani para için değil, salt sevecek ya da futbolcu olmak için yapılan bir uğraş... Oysa son yıllarda bu işi abartıp 3'üncü profesyonel liglerden bile daha çok para harcayan amatör kulüpler var. Bu da başarıya kenetlenen amatör kulüplerin genç futbolcuları kulübe hapsedmesi demek oluyor ki bu oluşum ülke futboluna zararlı. Bu yüzden amatör liglerde statü değişikliği yaparak bu gidişati engellemek, ülke futboluna hizmet etmek demektir.

Günümüzde amatör liglerde geçerli olan kural, her takımda 28 yaşından büyük 5 futbolcunun oynamasına izin olduğudur. Bence bu kural değişmeli, Süper Amatör Lig diye adlandırılan gruplarda 22 yaşını geçmeyecek sadece 3 oyuncunun oynamasına izin verilmeli, diğer amatör gruplarda ise eski statüye devam edilmelidir. Bu kural değişikliği futbolumuz adına kayda değer bir gelişim sağlar... Sonuçta 19 yaşını doldurup futbolcu olma hayalleri zayıflayan genç futbolcu adayları, eşit şartlarda mücadele edecekleri bir ligde yeteneklerini sergileyip profesyonel futbolcu olma umutlarını 3 sene daha devam ettirebilirler. Yok eğer beklentilerine cevap alamazlarsa da otuzlu yaşlarının sonuna kadar top peşinde koşturup gelececeklerini iskalamak yerine işine gücüne bakabilirler...

Bütün bunlar olduğu takdirde, ülke futbolunun gelişiminde gözle görülür bir düzelmeye olacağı kaçınılmaz. Çare önümüzde ama sizler ıskılıyorsunuz. Amatör ligler, ülke futbolunun kazan dairesi ama yıllardır kazana kömür atmadığınız için futbolumuzun geleceği kararmış, kulüplerimiz de borç batağında yümekte. Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaksa Kovid-19'u milat olarak görüp, ülke futbolunun kurtuluşu için her şeye sıfırdan başlamalıyız.